

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ
ВАЗИРЛИГИ**

**САМАРҚАНДДАВЛАТЧЕТ ТИЛЛАР
ИНСТИТУТИ**

НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ КАФЕДРАСИ

**«АСОСИЙ ЧЕТ ТИЛИ »
(НЕМИС ТИЛИ)**

ФАНИДАН ЎҚУВ-УСЛУБИЙ МАЖМУА

Тузувчилар: Аслиева Г.З., Эшонқулов О.С.

Самарқанд -2016

АННОТАЦИЯ: Ушбу ўқув-услубий мажмуада немис тили асосий чет тили фани бўйича 1курс бакалавр йўналиши талабаларининг немис тили асосий чет тили фани бўйича билим, малака ва кўникмаларини ошириш мақсадида ушбу фан машғулоти сифатини ошириш, дарсларни замонавий ахборот ва педагогик технологиялар асосида олиб бориш, энг янги ўқув адабиётлари асосида интерактив методлардан фойдаланиш усуллари ва воситалари, талабалар билим, малака ва кўникмаларини янада ривожлантириш борасида қўлланиладиган воситалар, услуб ва усуллар ва улардан фойдаланиш тизими ўрин олган. Мажмуадан олий ўқув юртлири талабалари, шу соҳа бўйича мутахассис ўқитувчилар, илмий тадқиқотчилар ва немис тили грамматикаси ва уни ўқитиш методларига қизиқадиганлар фойдаланиши мумкин.

Тузувчилар:Аслиева Г.З., Эшонқулов О.С.

КИРИШ

Давримизнинг ўзига хос жиҳати ҳисобланган илмий-техник тараққиёт тиллараро мулоқотнинг фаоллашувини тақозо этмоқда. Тиллараро мулоқот хорижий илмий-техник ахборотни излаш ва ўзлаштиришда алоҳида аҳамият касб этиб, бу жараёнда йил сайин фан, техника ва маданиятнинг турли соҳалари мутахассислари иштирок этмоқда. Бизнинг давримизда хорижий тилни ўз соҳаларида ва бошқа мақсадларда қўллаш даражасида эгалламаган мутахассисни тасаввур қилиш қийин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1990 йил 1-майда чиқарилган “Минтақавий олий ўқув юртларини ривожлантириш ва олий ўқув юртларида қабул тўғрисидаги Қарор”и, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” ва “Таълим тўғрисидаги қонун” хорижий тилни мукамал ўрганиш ва уни ўзи танлаган мутахассислик доирасида амалий қўллашни тақозо этади.

Немис тили фанини ўқитишдан мақсад, талабаларни мактабда немис тили фанидан олган билимларини чуқурлаштириш ҳамда уларнинг нутқ фаолиятини ўстириш, сўзлашиш, ёзиш, ўқиб тушина билиш қобилиятини кучайтириш, ўз соҳасига оид адабиётларни ўқиб таржима қилиш ва улардан фойдаланишдан иборат. Немис тили ўқув курсининг ўрганиш объекти тилнинг асосий бирлиги бўлган сўз, немис тилининг луғат таркиби ва унинг фразеологик фонди ҳисобланади.

Тилнинг луғат бойлиги жамият ҳаёти билан чамбарчас боғлиқдир. Ўқитилаётган бу фан ҳаётнинг барча жабҳаларида рўй бераётган ва тилнинг луғат таркибида акс этаётган ўзгаришларни ўз ичига олади. Немис тили курси талабаларнинг мантикий тафаккурини, чет тилидаги нутқий қобилиятини, хотирлаш турлари, фикрлари, умумнутқий ва умумтаълимий йўриқларни, тил бўйича мустақил ишлаш малакаларини ривожлантиради.

Немис тили дарсларида талаба бошқа фанларда ўзлаштирган билим ва малакаларни қўллай олиши лозим. Бу унга ўзлаштирилган билимларни тадбиқ этишни осонлаштиради. Немис тили фани давлат стандартларидан келиб чиқиб талабаларни чет тилда ўз фикрини баён қилишга, турли иш юритиш ҳужжатларини, хусусан, ариза, биография, тақриз, тавсиянома, расмий ва хусусий хатлар, соғлиқ ҳақидаги ҳамда бошқа турдаги бланкаларни тўлдириши, шунингдек, немис тили орфографиясидаги ислохотларни ўргатишни мақсад қилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:
№ BD-3.01
2013 йил 28 август

Олий ва ўрта махсус таълим
вазирлигининг 2013 йил
28 августдаги 319-сонли буйруғи
билан тасдиқланган

АСОСИЙ ЎРГАНИЛАЁТГАН ТИЛ

ФАНИНИНГ

ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100 000 - Гуманитар соҳа
Таълим соҳаси:	120 000 - Гуманитар фанлар
Таълим йўналишлари:	5120100 - Филология ва тилларни ўқитиш (тиллар бўйича) 5120200- Таржима назарияси ва амалиёти (тиллар бўйича)

Тошкент – 2013

Фаннинг ўқув дастури Олий ва ўрта махсус, каб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 2013 йил 13 августдаги 3– сонли мажлис баёни билан маъқулланган.

Фаннинг ўқув дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетида ишлаб чиқилди.

Тузувчилар:

- Исамухаммедова Н. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси доценти, ф.ф.н.;
- Иргашева С. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси катта ўқитувчиси;
- Носирова Г. – АнДУ, катта ўқитувчи;
- Алимова К. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси катта ўқитувчиси;
- Мухаммедова Н. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси катта ўқитувчиси;
- Ким О. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси катта ўқитувчиси;
- Ниязова З. – “Инглиз тилини интеграллашган ҳолда ўқитиш” кафедраси ўқитувчиси;
- Эшонкулова Н. – “Иккинчи чет тилини интенсив ўқитиш” кафедраси ўқитувчиси

Бош маслаҳатчи:

- Род Болайто – Буюк Британия, Норич тил ўқитиш институти

Такризчилар:

- Вест Р. – Буюк Британия, мустақил эксперт
- Ирискулов М. – ЎзДЖТУ профессори, ф.ф.н.

Фаннинг ўқув дастури Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети Илмий кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган (2013 йил 27 июндаги 11-сонли баённома.)

КИРИШ

Фан, техника ва технологиялар ютуқлари асосида таълим тизимини ислоҳ қилишда давр синовларидан ўтган илғор тажрибаларни ўрганиш ҳамда миллий ва умуминсоний қадриятларни эътиборга олган ҳолда уларнинг жорий этилишини таъминлаш рақобатбардош кадрлар тайёрлашнинг муҳим омили саналади. Амалдаги Давлат таълим стандартлари, ўқув режа ва фан дастурларини такомиллаштириш эҳтиёжи ҳам ана шу ислохотлар натижасида юзага келди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги “Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1875-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида “Олий таълим муассасаларида чет тилларни ўқитиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлар дастури” ишлаб чиқилган бўлиб, унда чет тиллар бўйича Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва дастурларини такомиллаштириш ва босқичма-босқич ўқув жараёнига татбиқ этиш устувор вазифалардан бири сифатида белгиланган.

Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги ҳужжатида тил эгаллашга қўйиладиган талаблар ва мезонлар эътиборга олинган ҳолда Ўзбекистон узлуксиз таълим тизимида чет тилларини ўрганишнинг ягона мақсад ва вазифалари белгиланиб, чет тиллари бўйича таълимнинг барча босқичлари битирувчилари тайёргарлик даражасига қўйиладиган Давлат таълим стандарти талаблари ишлаб чиқилди. Чет тилини эгаллаш даражаларини ўзида акс эттирган мазкур стандарт Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 8 майдаги “Чет тиллар бўйича таълимнинг барча босқичлари битирувчиларининг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар” тўғрисидаги 124-сонли қарори билан тасдиқланди.

Мазкур дастурни ишлаб чиқишда Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR – Common European Framework of Reference) ва Ўзбекистон Республикасининг узлуксиз таълим тизимида чет тилларни ўрганишга қўйиладиган талаблар эътиборга олинди. Унда **чет тилини ўқитишга ихтисослашган таълим йўналишлари битирувчилари** олий таълим муассасасидаги тўрт йиллик таҳсиллари ниҳоясида ўрганган чет тили бўйича C1 даражани эгаллашлари минимум сифатида белгилаб қўйилган. Шунингдек, такомиллаштирилган Давлат таълим стандартларида талабаларнинг тайёргарлик даражаси, билим, малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар ҳамда турдош олий таълим муассасалари мутахассислари томонидан билдирилган таклифлар инобатга олинди.

Фаннинг мақсад ва вазифалари

Мазкур фаннинг мақсади талабаларга касбий йўналиш доирасида тилнинг оғзаки ва ёзма шаклларини ўргатиш, уларнинг ижтимоий-маданий мулоқот малакаларини ривожлантириш, хусусан ўрганилаётган чет тилининг функционал шакллари ва услубларини, тил тўғрисидаги амалий ва назарий билимларини такомиллаштириш ҳамда эгалланган билим, кўникма, малакаларини касбий ва илмий фаолиятда эркин қўллай олишларини таъминлашдир. Фаннинг **асосий вазифаси** умумэтироф этилган халқаро меъёрларга кўра талабаларнинг ўрганилаётган чет тилини C1 даражада эгаллашлари учун зарурий билимларни интеграллашган тарзда ўргатиш ва мулоқот малакаларини ривожлантиришдир.

Фан бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар Мазкур дастур бўйича таълим олган талабанинг:

- ◆ чет тилини эгаллаш Умум Европа стандартларига кўра C1 даражасида (даражалар тавсифи иловада келтирилган) ўрганилаётган чет тилида ўқиш, тинглаб тушуниш, гапириш ва ёзиш кўникмаларига эга бўлиши;
- ◆ ўрганилаётган чет тилининг халқаро мулоқотдаги роли;
- ◆ тил ўрганиш жараёнлари ҳамда уларнинг тил ўрганишдаги роли ва аҳамияти;
- ◆ ўқув материалларини танқидий таҳлил қилиш, баҳолаш, маҳаллий шароитга мослаштириш ва янгиларини ярата олиш;

- ◆ дарсни режалаштиришда изчилликни таъминлаш ҳамда машғулоти олиб бориш;
- ◆ чет тилини ўқитишнинг турли услублари ва тил ўқитишдаги турли ёндашувлар;
- ◆ тил ўқитилаётган гуруҳ ва шароитга мос равишда ўқитиш услубларини танлаш ва тўғри қўллаш олиш;
- ◆ таълим олувчилар билимини баҳолашнинг турли шакл ва методлари;
- ◆ эгаллаган билимлардан касбий ва илмий фаолиятда унумли фойдаланиш бўйича билим, малака ва кўникмаларга эга бўлиши талаб этилади.

Фаннинг ўқув режадаги бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги ва услубий жиҳатдан узвийлиги

Асосий ўрганилаётган тил (инглиз, немис, француз, испан тиллари) фани мазкур таълим йўналиши ўқув режасидаги бошқа ихтисослик фанлари билан ўзаро боғлиқ бўлиб, модуллар кетма-кетлиги ва мазмунига мос равишда 1-8 семестрлар давомида ўқитилади. Мазкур фан умумкасбий фан ҳисобланади ва тўрт йил давомида модулларга ажратилган ҳолда ўргатилади. Ўқув режанинг адабиётшуносликка, методикага, мамлакатшуносликка оид курслари ва ўрганилаётган чет тилининг назарий курслари - умумий тилшунослик, стилистика ва матн таҳлили, назарий фонетика, қиёсий типология, назарий грамматика фанларидан зарурий билимларни эгаллашда ушбу фан модуллари бўйича ўзлаштирилган кўникма ва малакалар муҳим аҳамият касб этади.

Фаннинг ишлаб чиқаришдаги ўрни

Асосий ўрганилаётган тил (инглиз, немис, француз, испан тиллари) фани ишлаб чиқариш жараёни билан бевосита боғланмаган. Ушбу фан филология ва тилларни ўқитиш таълим йўналишининг асосий ихтисослик фани ҳисобланади. Олий таълим муассасасини ушбу таълим йўналиши бўйича тамомлаган бакалаврлар Республикамиз узлуксиз таълим тизимида ўқитувчилик фаолияти билан шуғулланадилар. Шунингдек, хорижий қўшма корхоналар, халқаро ташкилотлар ва уларнинг республикамиздаги бўлимлари, элчихона ва консулликлар, сайёҳлик агентликлари, нашриёт ва таҳририятлар, нотариал идоралар, таржимонлик бюрolariда касбий фаолият олиб борадилар.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Фанни ўқитишда шахсга йўналтирилган таълим методи ва чет тилини ўқитишга коммуникатив ёндашувдан максимал даражада фойдаланиш талаб этилади. Машғулотларда дарслик ва ўқув қўлланмалардан ташқари аутентик материаллар: аудио, видео, газета ва журналлар, интернет манбаларидан, интерактив усулларни қўллаган ҳолда ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация методларидан кенг фойдаланилади.

Фан бўйича талабалар билимини баҳолаш

Асосий ўрганилаётган тил (инглиз, немис, француз, испан тиллари) фани бўйича талабалар билими рейтинг тизими асосида баҳоланади. Дастурда модуллар бўйича ўзлаштирилган билимларни баҳолаш турлари ва шакллари келтирилган. Улар ўқув материаллари тўлиқ ва самарали ўзлаштирилганлигини назорат қилишда ягоналик ва тизимлиликни таъминлайди.

АСОСИЙ ҚИСМ

Фаннинг амалий машғулотлари мазмуни

Асосий ўрганилаётган тил (инглиз, немис, француз, испан тиллари) фани икки асосий – лингвистик ва методик курсга бўлинади.

Лингвистик курс қуйидаги модулларни ўз ичига олади:

- интеграллашган тил кўникмалари;
- оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш);
- ўқиш;
- ёзма нутқ амалиёти;

- коммуникатив грамматика;
- коммуникатив лексика (сўз бойлигини ошириш);
- дискурс (матн) таҳлили;
- ўрганилаётган чет тили халқаро мулоқот тили сифатида;
- мустақил таълим кўникмалари;
- аудиторияда ўқитувчи нутқи.

Методик курс қуйидаги модуллардан таркиб топади:

- ☑ чет тилини ўрганиш жараёнлари;
- ☑ чет тилини ўқитиш тамойиллари ва ёндашувлар;
- ☑ тил кўникмаларини интеграллашган ҳолда ўқитиш;
- ☑ тил сатҳ (ярус) ларини ўқитишга коммуникатив ёндашув;
- ☑ тил бўйича билимларни баҳолаш турлари ва мезонлари;
- ☑ ўқув материалларини танлаш ва янгиларини яратиш;
- ☑ махсус йўналиш (соҳа) ларда чет тилини ўқитиш;
- ☑ дарсни режалаштириш;
- ☑ аудиторияни ўрганиш (тадқиқ) этиш;
- ☑ маданиятлараро мулоқот компетенциясини ривожлантириш;
- ☑ турли ёшдагиларга чет тилини ўқитиш.

Лингвистик курс: интеграллашган тил кўникмалари

◆ Лингвистик курс: оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) – 1 – курс

Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) модули 1-4 семестрлар давомида ўқитилади. Биринчи курс якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэътироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра қарийб B1 даражада чет тилида тинглаб тушуна олишлари ва сўзлаша олишлари назарда тутилади.

Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) модули бўйича талаба **биринчи курс якунида қуйидаги билим ва кўникмаларни эгаллаши шарт:**

- турли жанрдаги (теле янгиликлар, ҳикоялар, телерекламалар, эълонлар ва шу каби) матнларни тушуниш ва муҳокама қилиш учун тинглаши;
- тинглаб тушунишни осонлаштириш учун талаба турли стратегияларни қўллаб олиши, жумладан, матннинг асосий ғоясини тушуниш, контекстдаги таянч сўзларни англай олиши;
- радио янгиликлар, теле дастурлар ва адабий (стандарт) чет тилида таниш мавзудаги фильмларнинг асосий мазмунини тушуниши;
- сўзлашувчининг кайфияти, оҳанги ва муносабатини англай олиши;
- таниш ёки ўзини қизиқтирган мавзуларда соддароқ гаплар воситасида юзма-юз мулоқотга эркин кириша олиши, мулоқотни самарали давом эттириши ва тугаллаши;
- норасмий муҳокамаларда ўз нуқтаи назарини ва фикрини бемалол баён эта олиши ва бошқаларнинг фикрини сўраши;
- ҳиссиётлари ва муносабатини тасвирлаган ҳолда кўрган-кечирганларини батафсил баён қила олиши;
- ўрганилаётган чет тилида тўғри ва аниқ талаффузда гапира олиши.

Модул мазмуни

Тинглаб тушуниш бўйича:

Тинглаш учун мўлжалланган матн турлари:

- диалоглар, суҳбатлар;
- телефон орқали мулоқот;
- жамоат жойларидаги эълонлар (масалан, темир йўл вокзали, аэропортдаги эълонлар);
- кўрсатмалар, йўриқномалар (масалан, аудиториядаги ўқитувчининг кўрсатмалари, овқат тайерлаш, велосипедни (техника воситаларини) таъмирлаш сингари осон кўрсатмалар);

- теле ва радио хабарлар, об-ҳаво маълумотлари;
- монологлар (масалан, презентациялар, нутқлар);
- теле ва радио ҳужжатли фильмлар;
- бадиий фильмлар;
- кўшиқлар
- аудио китоблар ва ҳ.к.

Стратегиялар

- матнни тинглаб унинг асосий ғоясини англай олиш;
- матнни тинглаб, ундаги муайян маълумотни (масалан, саналар, исмлар) фарқлаш;
- сўзлашувчининг кайфияти, ҳиссиётлари ва муносабатини аниқлай олиши;

Оғзаки мулоқот(диалог) бўйича:

- турли коммуникатив нутқ вазиятлари (саломлашиш, кечирим сўраш, хайрлашиш, миннатдорчилик билдириш ва ҳ.к.) ни тўғри ўзлаштириши;
- ўзига ёққан ва ёқмаган нарсалар, жиҳатлар ҳақида фикрини баён этиши;
- ўзи ҳақида шахсий маълумотларни бера олиши;
- сўзловчи нутқини тушунганлиги ёки яхши англай олмаганлигини ифодалаши (масалан, сўзловчидан гапини яна бир марта такрорлашни, изоҳлаш, савол бериш ва ҳ.);
- мулоқотни давом эттира олиш;
- интервью олиш ва саволларга жавоб қайтариш;
- таниш мавзуларда муҳокамаalarda қатнашиши;
- навбат билан мулоқотга киришиши, сўзловчининг нутқини бўлмаслиги ёки бўлишга тўғри келган вазиятларда мулоқотни давом эттириши;
- мулоқотни бошлаш ва тугаллаш стратегияларини эгаллаши;
- жумлаларни перифраза қилиш ва қайтадан таъкидлаши;
- оғзаки мулоқотда тегишли миллий-маданий меъёрларни (масалан, *илтимос* ва *раҳмат* сўзларининг турли маданиятларда ишлатилиши, саломлашиш одоби) билиши ва уларни тўғри қўллаши;
- мулоқот жараёнида тегишли имо-ишоралардан (масалан, диққат билан тинглаётганлигини кўрсатиш учун олдинга сал энгашиш, тушунаётганлигини ифодалаш учун бош ирғаши) ўринли фойдаланиши;

Талаффуз

- интонация (интонациянинг грамматик ва муносабат билдирувчи функцияларини фарқлаш)
- урғу (сўз урғуси, гап урғуси)
- товушларни транскрипциялар орқали ўқий олиши;
- она тили интерференцияси

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- муҳокама;
- ролли ўйинлар;
- турли ситуациялар;
- видео ва аудио воситаларга ёзилган тинглаш учун мўлжалланган матн, топшириқ ва вазифалар;
- ўқиш кундалигини юритиши
- мустақил ўқиш (масалан, дарсдан ташқарида ўзи хоҳлаган матнни тинглаши, талаффузи устида ишлаши).

Кутилаётган натижалар:

Биринчи курс якунига келиб:

- курс давомида ўтилган мавзулар бўйича талабаларда турли матнларни тинглаб тушуна олиш стратегиялари шаклланади;
- ўтилган мавзулар бўйича норасмий вазиятларда мулоқотга кириша оладилар ва уни давом эттира оладилар.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Биринчи семестр:

Жорий назорат – талабанинг дарсдаги иштироки, тинглаш кундалиги, ролли ўйинлар, муҳокама

Оралиқ назорат – муҳокама (фильм ёки аудио матнга асосланган), тинглаш бўйича тест (тинглаш стратегияларини ривожлантиришга қаратилган)

Якуний назорат – тинглаш учун тест (тинглашнинг самарали стратегияларидан фойдаланишга қаратилган), ролли ўйинлар

Иккинчи семестр:

Жорий назорат – талабанинг дарсдаги иштироки, тинглаш кундалиги, интервью, турли ситуациялар

Оралиқ назорат – ўзини ўзи баҳолаш машқи (дўсти билан чет тилидаги суҳбатни ёзиб олиш (аудио ёки видео тасмага) + ўз нутқини таҳлил қилиш + рефлексия, тинглаш учун тест

Якуний назорат – жуфтликда муҳокама қилиш, тинглаш учун тест

◆ Лингвистик курс: оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) – 2 – курс

Иккинчи курс курс якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра қарийб B2 даражада чет тилида тинглаб тушуна олишлари ва сўзлаша олишлари назарда тутилади.

Оғзаки нутқ амалиёти (тинглаш ва гапириш) модули бўйича талаба иккинчи **курс якунида қуйидаги билим ва кўникмаларни эгаллаши шарт:**

- ўқиш ва касбга оид мавзулардаги аниқ ва батафсил оғзаки тавсифларни тушуна олиши ва матн туза олиши;
- адабий (стандарт) оғзаки тилни шовқин ёки нутқ яхши эшитилишига тўсқинлик қилаётган бошқа ташқи факторлар шароитида ҳам тўлиқ тушуна олиши;
- таниш мавзулардаги, жумладан касбга оид мавзулардаги аниқ ва равион тузилган маъруза ёки нутқни тушуна олиши ва унга доир саволларга жавоб бера олиши;
- адабий (стандарт) тилда олиб бориладиган радио ва ТВ дастурларни (хужжатли фильмлар, жонли интервьюлар, ток-шоу, спектакль ва аксарият бадиий фильмлар) тушуна олиши ва мазмунини қисқача оғзаки баён эта олиши;
- турли вариантлар, сабаб, натижа, турли ситуацияларнинг ютуқ ва камчиликларини этироф этган ҳолда ўз нуқтаи назарини ифода этиши;
- турли ижтимоий контекстларда тегишли тил воситаларидан ўринли фойдалана олиши.

Модул мазмуни

Тинглаб тушуниш бўйича:

Тинглашга мўлжалланган матн турлари

- суҳбат, диалоглар;
- телефонда суҳбат
- жамоат жойларидаги эълонлар (масалан, вокзал/аэропорт эълонлари)
- телевидение ва радио орқали бериладиган янгиликлар;
- теле ва радио дастурлар (ток-шоу, хужжатли фильмлар);
- ўқиш ва касбга оид мавзуларда презентациялар, нутқлар, маърузалар;
- бадиий фильмлар
- интервьюлар
- кўшиқлар
- аудио китоблар

Стратегиялар ва кўникмалар

- асосий ғояни тушуниш учун тинглаш;
- муайян маълумотни тушуниш учун тинглаш
- тинглаб конспект қилиш;
- тинглаб қисқача мазмунини ўрганилаётган чет тили ва она тилларида баён қилиш

Диалог

- ўқиш ва касбга оид мавзулардаги диалогларда иштирок этиб, маълумот алмашиш;
- тегишли интонация ва урғудан фойдаланиб ҳиссиётларини ифода эта олиш;
- турли мавзуларда давомий диалогга киришиш;
- аввалдан тайёрланган ҳолда интервью олиб бориш, маълумотларни текшириш ва тасдиқлаш, қизиқарли жавобларга эътибор қаратиш;
- муҳокамаларда тегишли изоҳлар, аргументлар ва шарҳлар берган ҳолда ўз фикрини баён қилиш ва уни ҳимоя қилиш;

Монолог

- ўз қизиқишларига оид мавзуларда батафсил ҳисоботлар;
- янгиликлар, интервью ёки ҳужжатли фильмлардан парчалар мазмунини қисқача баён этиш;
- расмий вазиятларда долзарб мавзулар бўйича ўз нуқтаи назарини ифода этиш;
- дебатларда асосий маърузачи сифатида иштирок этиш;
- иккинчи курс мавзулари бўйича презентациялар қилиш;

Дастурнинг информатсион-методик таъминоти

- амалий вазифа (масалан, презентацияни таҳлил қилиш ва унинг ютуқ ва камчиликларини аниқлаш);
- муҳокамалар;
- ўқиш кундалигини юритиш;
- ролли сахна кўринишлари;
- турли ситуациялар;
- презентациялар (гуруҳ ёки якка тартибда);
- дебатлар;
- видео ва аудио воситаларга ёзилган тинглаш учун мўлжалланган матн, топшириқ ва вазифалар;
- мустақил ўқиш (масалан, дарсдан ташқари пайтда ўзи истаган мантиларни тинглаши, талаффузи устида ишлаши);

Кутилаётган натижалар

Иккинчи курс сўнггига келиб, талабалар қуйидаги натижаларга эришишлари кутилади:

- иккинчи курс мавзулари доирасида турли матнларни тушуна олишлари ва тегишли саволларга жавоб қайтара олишлари ;
- иккинчи курс мавзулари бўйича расмий ва норасмий контекстларда мулоқотга кириша олишлари;
- иккинчи курс мавзуларида батафсил тавсифлар ва нуқтаи назарларни ифода этган ҳолда ҳисоботлар, қисқа баён ва презентациялар қила олишлари.

Баҳолаш турлари

Учинчи семестр:

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, тинглаш учун вазифалар (масалан, тинглаб, конспект олиш, тинглаб мазмунини қисқа баён қилиш), интервьюлар, давра суҳбатлари

Оралик назорат - тинглаш бўйича тест (тинглаш ва қисқа баён қилиш, тинглаш ва конспект қилиш), турли ситуациялар

Якуний назорат - дебатлар

Тўртинчи семестр :

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, тинглаш учун вазифалар (масалан, тинглаб, конспект олиш, тинглаб мазмунини қисқа баён қилиш), мини-презентациялар

Оралик назорат - бир-бирига тақриз бериш, тинглаш бўйича тест (маъруза + конспект қилиш)

Якуний назорат - шахсий ва профессионал қизиқишларига мос мавзуларда презентация, ўз-ўзини баҳолаш, тинглаш ва гапириш кўникмаларини мунтазам равишда такомиллаштириш бўйича режа тузиш ва унга амал қилиш

◆ Лингвистик курс: ўқиш модули – 1- курс

Ўқиш модули талабаларга 1-5 семестрлар давомида ўқитилади. Биринчи курс якунида талабалар Европа Кенгашининг “Чет тилини эгаллаш умумевропа компетенциялари: ўрганиш, ўқитиш ва баҳолаш” тўғрисидаги умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра B1 даражасига мос келадиган мавзуларга оид турли матн турларини ўқиб, мазмунини тушунишлари назарда тутилади.

Ўқиш модули бўйича талаба **биринчи курс якунида қуйидаги билим ва кўникмаларни эгаллаши шарт:**

- тушуниш ва муҳокама қилиш учун турли матн турлари (кичик ҳикоялар, журнал ва газета мақолалари, янгиликлар баёни, интернет матнлари ва ҳоказолар) билан ишлаш усуллари ўзлаштиришлари;
- матнни тушуниш мақсадида турли стратегияларни (асосий фикрларни англаш учун ўқиш, ғояни билиш учун ўқиш, махсус маълумотни олиш учун ўқиш) эгаллаши;
- бадиий адабиётларни ўқиш кўникмасига эга бўлиши ва ўқиган адабиётларидан олган таассуротлари билан ўртоқлаша олиши;
- ўқиш жараёнида учраши мумкин бўлган муаммоларни фарқлай олиши ва улар ечимини топа олиши

Ўқиш модули бўйича биринчи курсда ўтиладиган тахминий мавзулар мазмуни

Матн турлари (оригинал матнлар)

- менюлар, рецептлар;
- жадваллар;
- кичик ҳикоялар;
- гороскоплар;
- шахсий хатлар;
- кундаликлар;
- информацион буклетлар, брошюралар, (фильмлар, кўргазма ва ҳоказолар.), саёҳат йўлланмалари;
- журнал мақолалари (машҳур шахслар билан суҳбатлар, гороскоплар);
- янгиликлар баёни;
- таниш мавзуларга оид қисқа газета мақолалари;
- шеърлар;
- интернет матнлари (блоглар);
- эълонлар (грантлар, саёҳат манзиллари);
- қўлланмалар/инструкциялар (техник воситалар, асбоблар учун);
- энциклопедик мақолалар;

Ўқиш мақсадлари

- экстенсив ўқиш (бадиий ўқиш)
- интенсив ўқиш (маълумот учун ўқиш)

Ўқиш стратегиялари

- асосий фикрларни англаш\билиш учун ўқиш;
- ғояни билиш учун ўқиш;
- махсус маълумотни олиш учун ўқиш;
- сўзларнинг контекстдаги маъносини топиш;
- диққат билан ўқиш;
- кўз югуртириб ўқиш;
- тез ўқиш

Ўқиш жараёнида учрайдиган муаммоларни аниқлаш ва уларни тузатиб бориш

- паст овозда ёки овоз чиқариб ўқиш;
- ҳижжалаб ўқиш;

- такроран ўқиш;
- юзаки ўқиш;
- луғатларга тез –тез мувожаат қилиш

Ўқитиш ва ўқиш методлари

Талабалар ўрганилаётган чет тилида мослаштирилмаган (соддалаштирилмаган) аслият матнлари билан кўпроқ ишлашлари лозим. Бироқ ўқиш вазифалари талабаларнинг тил билиш даражасига кўра мослаштирилиши мумкин. Ўқишга ёрдам бериш мақсадида матн бўйича қизиқарли, ҳаётий саволлар бериш, баъзида унда учрайдиган янги сўзлар маъносини ўргатиш, ўқиладиган матн мазмунига тааллуқли топшириқлар берилиши мақсадга мувофиқ.

Матнни ўқиш жараёнида бериладиган вазифа ва топшириқлар асосий ғояни топишга, маълум деталларни излашга ундайди. Масалан, саволлар, жадвални тўлдириш, тўғри/нотўғри баёнотлар, гапларни керакли сўзлар билан тўлдириш каби вазифалар шулар жумласидан.

Матн ўқилгандан кейин бериладиган вазифалар талабаларни матнни ҳар томонлама муҳокама қилишга ундаши керак. Бундан ташқари талабалар ўз фикр мулоҳазаларини, ҳис-туйғуларини бир-бирларига билдира олишлари ва кўпчилик олдида эркин ифодалай олишлари лозим.

Шунингдек, талабалар ўқиган бадиий асарларини биргаликда муҳокама қилишлари ва қайси бадиий асарларни ўқишни хоҳлашлари ва нима учун айнан шу асарни танлаганларини муҳокама қилишлари мумкин.

Бадиий ўқиш талабаларнинг зарурий ўқиш кўникмаларини ривожлантириб, уларнинг эффектив ўқиш стратегияларига эга бўлган китобхонга айланишларига имкон яратади.

Эришиладиган натижалар

Биринчи курс охирига келиб талабалар

- биринчи курс мавзуларга оид турли матнлардаги асосий ғояларни тушуна оладилар;
- эффектив ўқиш стратегияларини эгаллаган ҳақиқий китобхон малакаларига эга бўладилар.

Баҳолаш мезонлари

Жорий баҳолаш – ўқилган материалларни ўз ичига олган матнлар портфели/порфолио, (нимани ўқидингиз, ўқиганларингиз ёқдимиз ёки ёқмадимиз, нима учун), баҳоланган топшириқлар рўйхати;

Оралик баҳолаш – турли матнларга асосланган тест (дарс жараёнида фойдаланилмаган матнлар)

Якуний баҳолаш – янги матнларга асосланган тест.

◆ Лингвистик курс: ўқиш модули – 2-курс

Иккинчи курсни тамомлагач талабаларнинг тил билишнинг умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра B1 даражасига мос келадиган мавзуларга оид турли матн турларини ўқиб, мазмунини тушунишлари назарда тутилади.

Ўқиш модули бўйича талаба иккинчи курс **яқунида қўйидаги билим ва кўникмаларни эгаллаши шарт:**

- ўз соҳаларига оид турли матн турларини (кичик ҳикоялар, журнал ва газета мақолалари, янгиликлар баёни, интернет матнлари) ўқиб, матн юзасидан хулоса чиқара олишлари;
- матнлардаги фикрларни, муаллиф ғоясини ва муболағани аниқлашлари;
- ўз соҳасига ва қизиқишига оид матнларни ўқиб тушунишлари;
- ўз соҳасига оид бўлмаган мақолаларни луғатсиз ўқиб тушунишлари;
- маданият ва санъатга оид мавзулардаги (фильм, театр, бадиий адабиёт) мақола ва тақризларни ўқиб, ундаги асосий фикрларни айта олиши;
- ўқиш жараёнида дуч келинадиган муаммоларни аниқлаб, уларни тўла бартараф этишлари;
- қўлланмалар/инструкцияларни ўқиб керакли кўрсатмаларни тушунишлари;

- бадиий матнларини (ҳикоя, драма) ўқиб, улар ғоясини, воқеалар ривожини ва оқибатини тушунишлари.

Ўқиш модули бўйича иккинчи курсда ўтиладиган тахминий мавзулар мазмуни.
Мавзулар биринчи курс мавзуларига айланиб ўхшаб бўлсада иккинчи курсда асосий эътибор ушбу мавзуларнинг чуқур ва батафсил ўрганилишига қаратилади.

Матн турлари (оригинал матнлар)

- менюлар, рецептлар;
- жадваллар;
- кичик ҳикоялар;
- гороскоплар;
- шахсий хатлар;
- кундаликлар;
- инфор­мацион буклетлар, брошюралар, (фильмлар, кўргазма ва ҳоказолар.), саёҳат йўлланмалари;
- журнал мақолалари (машҳур шахслар билан суҳбатлар, гороскоплар);
- янгиликлар баёни;
- таниш мавзуларга оид қисқа газета мақолалари;
- шеърлар;
- интернет матнлари (блоглар);
- эълонлар (грантлар, саёҳат манзиллари);
- қўлланмалар/инструкциялар (техник воситалар, асбоблар учун);
- энциклопедик мақолалар;

Ўқиш мақсадлари

- экстенсив ўқиш (бадиий ўқиш)
- интенсив ўқиш (маълумот учун ўқиш)

Ўқиш стратегиялари

- асосий фикрларни англаш\билиш учун ўқиш;
- ғояни билиш учун ўқиш;
- махсус маълумотни олиш учун ўқиш;
- сўзларнинг контекстдаги маъносини топиш;
- диққат билан ўқиш;
- кўз югуртириб ўқиш;
- тез ўқиш

Ўқиш жараёнида учрайдиган муаммоларни аниқлаш ва уларни тузатиб бориш

- паст овозда ёки овоз чиқариб ўқиш;
- ҳижжалаб ўқиш;
- такроран ўқиш;
- юзаки ўқиш;
- луғатларга тез –тез мурожаат қилиш

Ўқитиш ва ўқиш методлари

Талабалар ўрганилаётган чет тилида мослаштирилмаган (соддалаштирилмаган) оригинал матнлар билан кўпроқ ишлашлари лозим. Бироқ ўқиш вазифалари талабаларнинг тил билиш даражасига кўра мослаштирилиши мумкин. Ўқишга ёрдам бериш мақсадида матн бўйича қизиқарли, ҳаётий саволлар бериш, баъзида унда учрайдиган янги сўзлар маъносини ўргатиш, ўқиладиган матн мазмунига тааллуқли топшириқлар берилиши мақсадга мувофиқ.

Матнни ўқиш жараёнида бериладиган вазифа ва топшириқлар асосий ғояни топишга, маълум деталларни излашга ундайди. Масалан, саволлар, жадвални тўлдириш, тўғри/нотўғри баёнотлар, гапларни керакли сўзлар билан тўлдириш каби вазифалар шулар жумласидан.

Матн ўқилгандан кейин бериладиган вазифалар талабаларни матнни ҳар томонлама муҳокама қилишга ундаши керак. Бундан ташқари талабалар ўз фикр мулоҳазаларини, ҳис-

туйғуларини бир-бирларига билдира олишлари ва кўпчилик олдида эркин ифодалай олишлари лозим.

Шунингдек, талабалар ўқиган бадий асарларини биргаликда муҳокама қилишлари ва қайси бадий асарларни ўқишни хоҳлашлари ва нима учун айнан шу асарни танлаганларини муҳокама қилишлари мумкин.

Бадий ўқиш талабаларнинг зарурий ўқиш кўникмаларини ривожлантириб, уларнинг эффектив ўқиш стратегияларига эга бўлган китобхонга айланишларига имкон яратади.

Эришиладиган натижалар

Биринчи курс охирига келиб талабалар

- биринчи курс мавзуларга оид турли матнлардаги асосий ғояларни тушуна оладилар;
- самарали ўқиш стратегияларини эгаллаган ҳақиқий китобхон малакаларига эга бўладилар.

Баҳолаш мезонлари

Жорий баҳолаш – ўқилган материалларни ўз ичига олган матнлар портфели/порфолио, (нимани ўқидингиз, ўқиганларингиз ёқдимиз ёки ёқмадимиз, нима учун), баҳоланган топшириқлар рўйхати;

Оралик баҳолаш – турли матнларга асосланган тест (дарс жараёнида фойдаланилмаган матнлар)

Якуний баҳолаш – янги матнларга асосланган тест.

◆ Лингвистик курс: ўқиш модули – 3- курс

Учинчи курс якунида талабаларнинг тил билишнинг умумэтироф этилган халқаро меъёрлари (CEFR) га кўра B2, C1 даражасига мос келадиган мавзуларга оид турли жанрга тааллуқли матн турларини ўқиб, мазмунини тушунишлари назарда тутилади.

Ўқиш модули бўйича талаба учинчи курс якунида қуйидаги билим ва кўникмаларни эгаллаши шарт:

- ўқиш, тушуниш ва муҳокама қилиш учун берилган катта ҳажмдаги матн билан ишлай олиши ва тегишли хулоса чиқара олиши;
- ўқиш жараёнида ёзма баёнот, ҳисобот, маърузаларда келтириб ўтилган фикр-мулоҳазаларга ҳамда ўз фикрларига таяниб таҳлил ва муҳокама қилиш;
- берилган махсус матнлардаги маълумотлар, ғоялар ва фикрларга таяниб мустақил тарзда илмий маъруза тайёрлай олиши;
- замонавий бадий матнларни қийналмасдан ўқий олиши;
- берилган ҳикоя, повест ёки романнинг аниқ сюжетини ва улардаги ноаниқ маъноларни ва бир-бирига боғланган фикрларни тушуниши;
- бадий адабиётда тасвирланган сиёсий, ижтимоий, маънавий, тарихий жараёнларни тушуниб, таҳлил қилиши;
- айрим ўринларда луғатлар билан ишлаган ҳолда турли жанр ва соҳаларга оид мураккаб матнларни ўқиб, тушуниб, таҳлил ва муҳокама қила олиши.

Ўқиш модули бўйича учинчи курсда ўтиладиган тахминий мавзулар мазмуни
Матн турлари (имкон даражасида оригинал матнлар)

- газета ва журналлардаги мақолалар (янгиликлар, маърузалар, катта ҳажмдаги мақолалар, халқаро илмий журналларда ўрганилаётган чет тилида чоп этилган мақолалар);
- таҳлил баён этилган қисқа маълумотлар;
- шеърлар
- асарлардан келтирилган парчалар;
- интернет матнлари (блоглар, вебсайтлар);
- қўлланмалар, инструкциялар (техник восита ва асбоблар учун);
- энциклопедик мақолалар;
- профессионал мавзулардаги мақолалар (чет тили ўқитиш, ўқитиш муаммолари, методлари, ўқитиш тизимидаги янгиликлар ёритиладиган журналларда берилган мақолалар);

- маърузаларда келтириб ўтилган ғояга нисбатан билдирилган фикрлар ва муҳокама қилинган ҳисоботлар

Ўқиш мақсадлари

- экстенсив ўқиш (бадий ўқиш)
- интенсив ўқиш (маълумот учун ўқиш, тушуниш учун ўқиш)
- тайёрланган дарс режаларининг муайян контекстга мувофиқлигини баҳолаш;
- маълум контекст учун дарс режасини тузиш

Ўқиш стратегиялари

- хулоса ясаш, “қаторлар ораси” маънони англаш
- тез ўқиш
- хулоса қилиш ва ёзма баён этиш
- муаллиф фикрини ёқлаш ёки инкор қилиш ва уни асослаш;
- таҳлил қилиш;
- синтез қилиш;
- ўқиш сифатини аниқлаш

Ўқитиш методикаси

- амалий вазифалар;
- долзарб мақолалар муҳокамаси;
- турли жанрдаги матнларни таҳлил қилиш;
- интернет матнлари билан ишлаш;
- ўқиш кўникмасини баҳоловчи тестлар;
- мустақил ўқиш

Ўқитиш ва ўқиш жараёнида учрайдиган муаммоларни фарқлаш ва уларни бартараф этиш

Талабалар ўрганилаётган чет тилида мослаштирилмаган (соддалаштирилмаган) оригинал матнлар билан кўпроқ ишлашлари лозим. Бироқ ўқиш вазифалари талабаларнинг тил билиш даражасига кўра мослаштирилиши мумкин. Ўқишга ёрдам бериш мақсадида матн бўйича қизиқарли, ҳаётий саволлар бериш, баъзида унда учрайдиган янги сўзлар маъносини ўргатиш, ўқиладиган матн мазмунига тааллуқли топшириқлар берилиши мақсадга мувофиқ.

Матнни ўқиш жараёнида бериладиган вазифа ва топшириқлар асосий ғояни топишга, маълум деталларни излашга ундайди. Масалан, саволлар, жадвални тўлдириш, тўғри/нотўғри баёнотлар, гапларни керакли сўзлар билан тўлдириш каби вазифалар шулар жумласидан.

Матн ўқилгандан кейин бериладиган вазифалар талабаларни матнни ҳар томонлама муҳокама қилишга ундаши керак. Бундан ташқари талабалар ўз фикр мулоҳазаларини, ҳис-туйғуларини бир-бирларига билдира олишлари ва кўпчилик олдида эркин ифодалай олишлари лозим.

Шунингдек, талабалар ўқиган бадий асарларини биргаликда муҳокама қилишлари ва қайси бадий асарларни ўқишни хоҳлашлари ва нима учун айнан шу асарни танлаганларини муҳокама қилишлари мумкин.

Бадий ўқиш талабаларнинг зарурий ўқиш кўникмаларини ривожлантириб, уларнинг эффектив ўқиш стратегияларига эга бўлган китобхонга айланишларига имкон яратади.

Баҳолаш турлари ва шакллари

5 – семестр

- жорий баҳолаш – дарсларда фаол қатнашиш, тақдимот ва келгусида ўқиш малакасини ривожлантириши бўйича ишлаб чиқилган режа;
- оралиқ баҳолаш – тақриз (бадий асар (роман)нинг ижтимоий, маданий ва тарихий негизини таҳлил қилиш ва ёритиб бериш);
- якуний баҳолаш – янги матнларга асосланган тест

◆ **Лингвистик курс: ёзма нутқ амалиёти модули – 1- курс**

Ёзма нутқ амалиёти модули 1-8 семестрлар давомида ўқитилади. Тўртинчи курсда ҳам ушбу модул ўқитилишининг асосий сабаби талабаларга илмий матн ёзишни ўргатиш ва шу орқали уларнинг битирув малакавий ишларини илмий тилда эркин ёза олишларини таъминлашдир.

Биринчи курс нихоясида талабалар:

- турли жанрдаги ёзма матнларни, жумладан таклифнома, таржимаи ҳол, шахсий хатларни тўғри ёзишни ўрганадилар ва ушбу матнларнинг ўзига хос хусусиятларини аниқлашлари;
- эшитган, кўрган ва ўқиган мавзуси асосида қисқа иншолар (параграфлар) ёза олиш кўникмасини босқичма-босқич ривожлантириб боришлари;
- гапларни грамматик жиҳатдан тўғри тузишлари;
- жумлаларни бир-бирига боғлаш учун ишлатиладиган боғловчилар, кириш сўзларидан тўғри фойдаланишлари;
- иншонинг тузилиши (кириш, асосий қисм ва хулоса), унинг мантикий узвийлиги ва яхлитлигини таъминлай олишлари;
- ёзма нутқда матн жанрига ҳамда мақсадига мувофиқ расмий ёки норасмий услубни танлаб, ёза олишлари лозим.

Ёзма нутқ амалиёти учун тавсия этиладиган матн турлари

- табрикномалар ва таклифномалар;
- шахсий маълумотномалар, анкета саволлари;
- содда хатлар, эслатмалар, қайдлар;
- воқеа-ҳодиса, одамлар ва предметлар тасвирига бағишланган хатлар, матнлар;
- e-mail, интернет форумларига хатлар;
- резюме ва таржимаи ҳол;
- кичик ҳикоялар;
- овқат рецептлари;
- шахсий кундалик

Ёзма нутқни ривожлантиришнинг асосий омиллари

- ёзма ишни режалаштириш (кластер усулида, ақлий ҳужум ва ҳ.);
- ёзма ишнинг мақсади ва кимга йўналтирилганлигини аниқлаш ва шунга қараб тегишли услубни танлаш маҳорати.

Грамматик тамойиллар

- гап тузиш (гапда сўз тартиби);
- гапда эга ва кесимнинг ўрни, мослашуви;
- гап турлари (оддий, қўшма гаплар);
- боғловчилар ва кириш сўзлари;
- сўз танлаш (расмий ва норасмий услубдаги сўзлар ва ҳ.);
- пунктуация

Қисқа иншо (параграф) ёзиш босқичлари

- мос сарлавҳани танлаш;
- кириш қисмини ёзиш;
- иншонинг асосий ғоясини ифодалаш;
- далил ва исботларни баён этиш;
- ёзма ишда плагиатга (кўчирмакашликка) йўл қўймаслик

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

Ишлаш тартиби: якка ҳолда, жуфтликда ва кичик гуруҳларда

Вазифалар:

- турли интерактивметодларга асосланган вазифалар;
- турли ёзма матнлар намуналарини таҳлил қилишга қаратилган машқлар;
- ёзиш жараёнида эътиборга олиниши керак жиҳатлар:

ёзма иш режасини тузиш, дастлабки (хомаки) вариантини ёзиш, таҳрир қилиш, қайта ёзиш.

Эришиладиган натижалар

Биринчи курс якунида талаба:

- ёзиш жараёнини тўғри ташкил этиш, жумладан режа тузиш (режалаштириш), ишларни таҳрирқилиши, тузатишлар киритиши;
- ўтилган мавзулар бўйича матнларни ёзиши ва энг яхши ёзма иш намуналарини тўплаши;
- яхши ёзма иш хусусиятлари ҳақида тасаввурга эга бўлиши;
- ёзма нутқда ўз фикрини бемалол ифода қилиши;
- қисқа иншолар, баёнлар, кундалик ёзиш орқали мантиқий фикрлаш ва мустақил мушоҳада юритиш кўникмаларини эгаллаши лозим.

◆ Лингвистик курс: ёзма нутқ амалиёти модули – 2- курс

Тил билишнинг умумэтироф этилган меъёрларига кўра 2- курс якунида талабаларнинг В2 даража талабларига мос равишдаги турли матнларни ёза олиш қобилиятига эга бўлишлари назарда тутилади.

Иккинчи курс якунига келиб талабалар:

- ўз фикр ва мулоҳазаларини 2 курс га мўлжалланган иншо мавзулари бўйича ёзма баён этишлари;
- қиёсий, таҳлилий ва танқидий турдаги баёнларда ўз фикрларини асосланган тарзда ёзиш усуллари билан танишиб, амалда қўллашлари;
- умумий ва ўзларига яқин мавзудаги мақолаларнинг қисқачи мазмунини ёзиш;
- фикр- мулоҳаза ва ҳис-туйғуларини ифодалаган ҳолда хатлар ва аризалар ёзишлари;
- китоб ёки фильмларнинг мазмунини ёзма баён эта олишлари ва уларга қисқа тақриз ёзишлари;
- ўрганилаётган чет тилида ҳикоя ва шеърлар ёза олишлари лозим.

Ёзма нутқ амалиёти учун тавсия этиладиган матн турлари

Фактлар асосида ёзиш:

- баённомалар (масалан, ижтимоий тадқиқотлар, жамоа муаммолари, таълим жараёнига оид муаммолар ва б.)

Иншолар:

- тасвирий;
- ҳикоя тарзидаги;
- қиёсий;
- таҳлилий (сабаб ва натижаларни таҳлил қилиш);
- китоб ёки фильмларнинг қисқа тақризи;
- университет газетаси учун мақола

Хатлар ва бошқа мулоқот ҳужжатлари:

- турлимақсадли хатлар;
- расмий вана расмий хатлар;
- ёзма танқидий, рад жавоби (масалан, бизнесдаги ҳамкорига)
- норасмий электрон хатлар

Эришиладиган натижалар

Иккинчи курс якунига келиб талаба:

- турли жанрдаги матнларни, жумладан эсселар, хатлар, тадқиқотлар, баёнлар ва таҳлилларни ёзиши;
- аъло даражада ёзилган матн хусусиятларини фарқлаши ва уларни амалда қўллаши;
- турли мақсадларга йўналтирилган матнларда ўз фикрини ифода эта олиши лозим.

Баҳолаш турлари ва шакллари

3 – семестр :

Жорий баҳолаш - аудиторияда ва уйда бажариладиган вазифалар семестр давомида 2 та иншо қораламаси

Оралик баҳолаш - тушунтириш хати, газета муҳарририга хат

Якуний баҳолаш - 2 та иншо (ҳикоя, шеър)дан иборат портфолио

4 – семестр:

Жорий баҳолаш - аудиторияда ва уйда бажариладиган вазифалар семестр давомида 2 та иншо қораламаси

Оралик баҳолаш - фильм ёки асар таҳлили, ижтимоий муаммо таҳлили ҳисоботи

Якуний баҳолаш - 2 та иншо (ҳикоя, шеър)дан иборат портфолио

◆ **Лингвистик курс: ёзма нутқ амалиёти модули – 3- курс**

3-курс якунида талабалар CEFR B2-C1 даражаси талабига жавоб берувчи турли матнларни ёза олиш маҳоратига эга бўладилар.

Учинчи курс якунига келиб талаба:

- 500-1500 сўздан иборат мураккаб матн ёзиб, унда фикрини аниқ ва мантикий баён қила олиши;
- мақсадга кўра матн қатор турларини танлаши ва ёза олиши;
- иншо турларини, жумладан ҳал қилувчи жиҳатларни тасдиқловчи ва исботловчи далилларни ўз ичига олган баҳс -мунозарали ва ўз фикрини ифодаловчи иншолар ёзиш;
- ёзма нутқдаги турли услублардан маҳорат билан фойдаланиш;
- танқидий фикрларини чет тилида баён қилиш малакаларини ривожлантириш;
- ўз ёзма нутқини таҳрир қилиш ва текшириш орқали она тили интерференцияси муаммоларини анқилаш ва бартараф этиш;
- режалаштириш, баҳолаш, таҳрир қилиш ва қайта кўриб чиқиш малакасига эга бўлиши шарт.

Эришиладиган натижалар

Учинчи курс якунига келиб талаба қуйидаги билим, кўникма ва малакаларни эгаллаши кутилади:

Фактларга асосланган ёзма нутқ:

- ҳисоботлар (учрашув ҳисоботлари, ташриф ҳисоботлари);
- тадқиқот ҳисоботлари;
- яхши ва ёмон томонларини баҳолаш ва таҳлилий ҳисобот

Иншолар:

- фикр билдирувчи иншо;
- “қаршиёки қарши эмаслик фикрини баён этувчи” иншо
- баҳсмунозарали иншо тури
- танқидийбаёнлар 2-курсдагига қараганда батафсил ва кенг бўлишилозим;
- воқеа-ҳодисалар шарҳи;
- мақола шарҳи

Хатларва расмий ҳужжатлар:

- расмий хатлар;
- ариза;
- илова хати;
- тавсиянома;
- тушунтириш хати ва б.

Ўқишваўқитишгаёндашув

- топшириқларгаасосланганамалийиш;
- турли матнлар таҳлили (газета, журнал мақолалари)
- матнларни ўрганилаётган чет тили ва она тилида параллел, қиёслаганҳолда таҳлил қилиш;
- дарсданташқариёзмавазифалар;

Ёзма нутқ жараёни:

- ёзма нутқ учун тайёргарлик машқлари;
- дастлабки (хомаки);
- ўзаро қайта кўриб чиқиш;
- ўз-ўзини баҳолаш

5 – семестр

Жорий баҳолаш - проект ишлари ёки ижтимоий муаммоларга асосланган тадқиқот, расмий хатлар

Оралик баҳолаш - фикр билдирувчи иншо

Якуний баҳолаш - воқеа-ҳодисалар тўғрисида ҳисобот

6 – семестр

Жорий баҳолаш - баҳс- мунозарали эссе (иншо)нинг кенгайтирилган якуний варианты, газета мақоласини танқидий таҳлил қилиш

Оралик баҳолаш - маълумотларга асосланган танқидий баён

Якуний баҳолаш - ўзаро тақриз ёзиш, фикрини эркин баён қилиш

◆ Лингвистик курс: ёзма нутқ амалиёти модули – 4- курс

Модулнинг асосий мақсади 4 курсталабаларига битирув малакавий ишларини ёзиш, илмий ишни бошлаш босқичлари, ёзиш услубларини туғри қўллаш ва илмий матнни таҳрирлашни ўргатишдир. Битирув малакавий иш мавзулари илмий раҳбар томонидан талаба қизиқиши ва йўналишидан келиб чиқиб белгиланади.

Тўртинчи курсда ушбу модулни ўзлаштирган талаба:

- илмий иш режасини пухта тузишни;
- ўз илмий иши мавзусига оид адабиётлар билан танишиб, уларни таҳлил қилиши;
- ўз устида ва гуруҳдаги дўсти билан илмий иш мавзуси ва ёзиш услуби устида ишлашни;
- маълумотларни турли график ва жадвал шаклида тақдим этишни;
- илмий иш учун аннотация ёзишни;
- плагиат (кўчирмакашлик)нинг олдини олиш ҳамда унинг салбий оқибатлари ҳақида билиши;
- ўрганилаётган чет тили бўйича якуний давлат аттестациясига тайёргарлик кўриши лозим.

Модул мазмуни:

Илмий иш ёзиш

Муваффақиятли илмий иш таҳлили

- илмий ишнинг мақсади;
- кириш;
- адабиётлар таҳлили;
- плагиат, кўчирмакашлик
- қидириб топилган маълумотлартақдимоти;
- илмий хулосалар

Якуний давлат аттестациясига тайёргарлик

- ёзма нутқ амалиёти модули бўйича 3 - курс дастурини такрорлаши;
- якуний имтиҳон репетицияси

Талабалардан модулни ўзлаштириш жараёнида

- муваффақиятли илмий иш ёзиш кўникмасини намоён қилишлари;
- маълумотлар базасидан унумли фойдаланишлари ватанқидий ёндашишлари талаб этилади.

Модул бўйича талабалар билимини баҳолаш якуний имтиҳон натижаларига кўра белгиланади.

◆ Лингвистик курс: коммуникатив грамматика модули

Коммуникатив грамматика модули талабаларга 1- курсда ўқитилади.

Фаннинг асосий мақсади:

- ўрганилаётган тил грамматикасини мулоқотда тўғри қўллашни ўргатиш;
- мулоқот жараёнида грамматик формаларни тўғри қўллай олиш кўникмаларини шакллантириш;
- талабаларнинг тил моделлари ва структуралари ҳақидаги билимларини ошириш.

Коммуникатив грамматика модули бўйича билим, малака ва кўникмаларга қўйиладиган талаблар

Талабалар 1 курс якунига келиб:

- грамматик структуралар (содда, мураккаб ва қўшма гаплар ва ҳ.к.) ни мулоқотда қўллаш;
- структураларни фарқлай олиш, уларни оғзаки ва ёзма нутқда тўғри ишлатиш;
- ўрганилаётган тил грамматикаси модел ва структураларининг ўзига хос хусусиятларини ажрата олиш ва уларни ўзлаштириш учун ўз она тили тизими билан таққослаш;
- мулоқотда грамматик хатоларга йўл қўймаслик;
- мустақил равишда ўрганилаётган тил грамматикасига оид ўқув адабиётларидан унумли фойдалана олишлари лозим.

Коммуникатив грамматика модули мазмуни

- артиклар ва аниқловчилар;
- от (қўшма отлар, санокли/саноксиз отлар);
- олмошлар;
- феъл (м.н.: феъл замонлари, феъл майллари, нисбатлари, модал феъллар, феълли бирикмалар, феълнинг ноаниқшакллари: инфинитив, ҳозирги/ўтган замон равишдошлари, ҳ.к.);
- сифат (қиёсий даража, орттирма даража);
- равиш (равиш ясалиши);
- боғловчилар;
- синтаксис: содда, мураккаб ва қўшма гаплар: эргашган қўшма гаплар;
- грамматик категориялар: ўзлаштирма гаплар, фараз маъносини ифодалаш
- грамматик формалар/функциялар;
- сўроқ сўзлар, савол-жавоб ва инкор
- сон

Дастурнинг инфорацион-методик таъминоти

Грамматик билимлар фақат назарияга асосланган маълум қолипдаги қоидалардан иборат бўлмай, балки грамматик ҳодисанинг коммуникатив нутқда айнан қандай ва қайси ўринларда қўлланилиши орқали тушунтирилади. Бунда асосан қуйидагиларга:

- тил ўрганишга қаратилган машқларда ижтимоий-маданий мулоқот эътиборга олиниши;
- вазифаларга асосланган машқларда грамматика ва тил функциялари табиийроқ қўлланилган ва талабалар уларни ўз кундалик нутқларида ҳам қўллай олишлари;
- матнга асосланган машқлар ҳам ўқиш ҳам тинглаб тушунишни ўз ичига олиши, шу орқали талабага грамматикани ва функцияларни қўллай олишни ўргатиш;
- ўрганилаётган чет тили грамматикаси моделларини ажрата олиш ва уларни ўз она тили грамматик тизими билан таққослашга эътибор қаратилади. Бу мақсадларга эса тинглаб тушуниш ва ўқишга мўлжалланган каттароқ ҳажмдаги матнлар устида ишлаш орқали эришиш мумкин

Кутилаётган натижалар

Талабалар:

- мулоқот мазмунли ва жарангдор чиқиши учун грамматик шаклларни тўғри қўллай олишлари;
- грамматика бўйича мустақил тил ўрганиш стратегияларини эгаллайдилар.

Талабалар билимини баҳолаш турлари ва мезонлари

- баҳолаш предмети: ўтилган грамматик моделлар ва мавзулар.
- баҳолаш усуллари ва методлари: турли тест методларидан ташкил топган тестлар (матнларга асосланган машқлар: матнни тўлдириш, хатоларни аниқлаш ва ҳ.к.)
- жорий назорат (аудиторияда бажариладиган машқ ва топшириқлар, уй вазифалари, портфолио, кундалик, лойиҳалар, интервью ва ролли ўйинлар);
- оралик назорат (матнга асосланган вазифалардан иборат турли тест методларидан фойдаланиб тузилган тестлар, интервью ва ролли ўйинлар);
- якуний назорат (матнга асосланган вазифалардан иборат турли тест методларидан фойдаланиб тузилган тестлар, интервью ва ролли ўйинлар);

Коммуникатив грамматика модули давомида эгалланган билим ва кўникмалар сўзлашиш ва ёзувни баҳолаш мезонларида ҳам ўз аксини топиши мумкин.

◆ Лингвистик курс: коммуникатив лексика (сўз бойлигини ошириш) модули. 1 – курс

Коммуникатив лексика 1-4 семестрлар давомида ўқитилади.

Фаннинг мақсади:

- луғат бойлигини ошириш;
- ўрганилаётган чет тили лексикасининг мулоқотдаги хусусиятларини фарқлаш ва ишлата билиш кўникмаларини ривожлантириш;
- луғат бойлигини бойитиб боришнинг мақбул усулларидан фойдаланишни ўргатиш

Коммуникатив лексика модули бўйича билим, малака ва кўникмаларга қўйиладиган талаблар

1- курс сўнггида талабалар қуйидаги:

- ўзларига таниш бўлган мавзу контекстида сўз маъносини англаш (воқеалар баёни, ҳис-ҳаяжон, мақсад, истак, хоҳиш ва ҳ.к.);
- таниш, иш ва кундалик ҳаётга тааллуқли бўлган мавзуларда (оила, сеvimли машғулот, иш, саёҳат ва ҳ.к.) сўз ва ибораларни тўғри қўллай олиш;
- ўрганилаётган чет тилидаги сўзлар талаффузи хусусиятларини (интонация, урғу ва ҳ.к.) фарқлаш;
- шахсий хусусият ва имкониятларидан келиб чиқиб луғат бойлигини оширишнинг мутаносиб усуллари танлаш;
- луғат бойлигини ошириш учун манбалар (луғатлар, регистерлар, сўз кўрсаткичлари ва бошқалар) дан фойдаланиш кўникма ва малакаларга эга бўладилар.

Коммуникатив лексика модули мазмуни

1- курсда ўрганиладиган мавзулар доирасида:

- синонимлар, антонимлар, омонимлар;
- сўз оилалари (мас., ҳайвонот оламига оид сўзлар);
- турғун бирикмалар;
- идиомалар;
- адабий тил ва шева (диалект) ўртасидаги фарқлар;
- фразеологик иборалар;
- лексик системалар;
- сўз ясашиши хусусиятлари;
- қисқартмалар;
- предлоглар

Дастурнинг информатив-методик таъминоти

- кенг қамровли луғат бирликлари билан таништириш мақсадида манбалар (материаллар)ни тўплаш ва талабаларни таъминлаш. (талабалар ўқиб ёки тинглаб янги сўзларни ўрганиш орқали сўз бойликларини оширишлари учун). Бундай машқларда асосий эътибор янги сўзлар ва лексик бирликларга қаратилади. Шу сабабли материаллар ёзма ва оғзаки матн кўринишида бўлиши мумкин.

- **сўз маъносини контекстда тушуниш учун матнга асосланган вазифалар.** Бу турдаги машқ ва топшириқлар сўзларни алоҳида сўз рўйхати сифатида эмас, балки тил системасининг уйғун қисми сифатида ўрганишга имкон беради.
- **луғат бирликларидан контекстда фойдаланишга мўлжалланган машқлар.** Бу турдаги машқлар талабаларнинг ўз шахсий хусусиятларини (ҳаёт тарзи, шахсий қизиқишлари, ва ҳ.к.) эътиборга олиб тил ўрганишларини таъминлайди.
- **билимни шакллантирувчи машқлар.** Бундай машқлар талабаларнинг ижтимоий-маданий мулоқотда луғат бирликларини ишлатиш нормаларидан хабардор бўлишлари ва бу нормалардан ўринли фойдаланишларини таъминлаши лозим.

Кутилаётган натижалар

Талабалар:

- 1-курсада муҳокама этилган мавзуларга тегишли актив ва пассив лексикани ўзлаштирадilar;
- маълум мавзулар бўйича мулоқот олиб бориш учун етарли даражада луғат бойлигига эга бўладilar.

Талабалар билимини баҳолаш турлари ва мезонлари

- баҳолаш предмети:
курс мазмунида келтирилган луғат бирликлари

- баҳолаш усуллари ва методлари:

турли методлардан фойдаланиб тузилган тестлар (матнга асосланган вазифалар (мас., матнни тўлдириш, хатони топиш ва ҳ.к.) интервью, ролли ўйинлар, портфолио ва ҳ.к.); талабаларнинг ўз-ўзини баҳолаш жараёни (сўровномалар, портфолио, кундалик тутиш ва ҳ.к.);

- баҳолаш турлари:

Жорий назорат - аудиторияда бажариладиган машқ ва топшириқлар, уй вазифалари, портфолио, кундалик, проектлар, интервью ва ролли ўйинлар);

Оралик назорат - матнга асосланган вазифалардан иборат турли методлардан фойдаланиб тузилган тестлар, интервью ва ролли ўйинлар;

Якуний назорат - матнга асосланган вазифалардан ташкил топган тестлар.

◆ **Лингвистик курс: коммуникатив лексика (сўз бойлигини ошириш)**
модули. 2 – курс

Фаннинг мақсад ва вазифалари:

- луғат бойлигини ошириш;
- талабаларнинг сўзларни ўрганиш ва мулоқотда қўллай олиш қобилиятларини ривожлантириш;
- янги сўзларни ўрганиш ва ёдда сақлашнинг мос усуллардан фойдаланишга ўргатиш.

Кутилаётган натижалар:

Иккинчи курс якунига келиб талаба:

- шахсий қизиқишлари, касбий йўналиши ва ижтимоий-маданий мавзулардаги сўзларнинг маъносини билиши;
- сўз ва ибораларни шахсий қизиқишлари, мутахасислиги ва ижтимоий-маданий мавзуларда тўғри қўллай олиши;
- шахсий қизиқишлари, мутахасислиги ва ижтимоий-маданий мавзуларда қўлланиладиган сўзларнинг талаффуз қоидаларини ўзлаштириши ва мулоқот жараёнида ишлатиши;
- турли контекстларда сўз ва ибораларнинг қўлланилишини ўрганишда манбалардан (луғатлар, сўзлар мослашуви) унумли фойдалана олиши;
- ибора ҳамда оғзаки нутқда қўлланиладиган сўзларнинг кўчма ва тўғри маъносини билиши ва тўғри қўллаши;
- сўзларни контекстга мос услубда танлай олиш ҳамда улардан оғзаки ва ёзма мулоқотда эркин фойдаланиш малакасини эгаллайди.

Коммуникатив лексика модули мазмуни

2 курсда ўтиладиган мавзулар доирасида:

- услубларни бир-биридан фарқлашга йўналтирилган қатор идиоматик ифодалар ва оғзаки сўзлашувдаги сўзлар;
- жаргон ва идиомаларни қўллаш;
- ибора ва ифодаларни мулоқотнинг турли вазиятларида ишлата олиш (мулоқотга киришиш учун сўз навбати олиш, вақтдан ютиш мақсадида муқаддима ва хулоса ибораларини ишлатиш каби);
- тингловчини чалғитмаган ҳолда сўзларга эквивалент бўлган терминларни қўллаш;
- лексик боғлиқлик - синоним, антоним, омонимларни ўринли қўллаш олиш;
- лексик бирликлар;
- маълум мавзуга доир сўзлар йиғиндиси (*атроф-муҳит, инсон характери ва б.*);
- ўзгармас иборалар ва лексик бирликлар;
- маълум бир сўзнинг диалектларда турлича қўлланилиши;
- фразеологик бирликлар, феъллар;
- сўз ясалишининг ўзига хос хусусиятлари;
- қисқартма сўзлар;
- сўз бирикмалари;
- қариндош ва бир оилага мансуб сўзлар;
- профессионал ва академик терминология
- контекстга мос бўлган ҳамда корпус-анализ базасидаги сўзларни тўғри ишлатиш;
- луғат билан ишлай олиш (бир ва икки тилли, китоб/электрон/онлайн луғатлар);
- нотаниш сўз маносини контекстдаги маъносига кўра тахминан аниқлай олиши;
- ўрганишнинг турли усуллари (ёдлаш, кунлик режа, ассоциация орқали ўрганиш ва ҳоказо) дан тўғри фойдалана олиши лозим.

Ўқитиш ва ўрганиш методлари

- сўзларнинг маъносини контекstdан топиш учун ёзма машқлар;
- сўзларни контекstdа ишлатиш учун матнга асосланган вазифалар;
- ўзлаштирилган билимларни мустаҳкамлаш ва такомиллаштиришга мўлжалланган топшириқлар;
- луғатдан тўғри фойдаланишга асосланган машқлар;
- сўзларни турли матнда ишлатиш усуллари.

Талабалар билимини баҳолаш турлари ва мезонлари

Жорий баҳолаш

- дарсда қатнашиш;
- сўзларни контекstdа ишлатиш учун машқлар (матн/жадвал тўлдириш, муайян феълларни қўллаш учун саҳна кўринишлари);
- нотаниш матндан сўзларнинг маъносини топишга йўналтирилган машқлар (сўз ясалиши, мослаштириш, сўзларнинг контекstdа қўлланилган маъносини фарқлай олиш учун манбалардан фойдаланиш (луғатлар))

Оралик баҳолаш

- билимни ўзгарганини аниқлайдиган тест 1 (билим ҳам стратегияга асосланган)
- тест 2

Якуний баҳолаш

- якуний тест(билим ҳам стратегияга асосланган)

◆ Дискурс (матн) таҳлил модули

Модулнинг мақсад ва вазифалари

ўрганилаётган чет тилидаги матнларни таҳлил қилиш йўллари ва усуллари; матнларни таҳлил қилиш борасидаги турли нуқтаи назарларни ва матн таҳлилида эътиборга олиниши лозим жиҳатларни ўргатишдан иборат.

Талаба фанни ўзлаштирганидан сўнг;

ўрганилаётган чет тили тилидаги ёзма ва оғзаки матнларни қиёслаш олиши;

турли матнларнинг фонологик, лексик, грамматик хусусиятларини билиши;
ёзма матнларнинг ўзига хос хусусиятларини ажрата олиши;
оғзаки нутқ ва ёзма матнларга хос хусусиятларни фарқлай олиши ва мулоқотда тўғри қўллаши;

матндаги социолингвистик аспектларни ажрата олиши лозим

Модул мазмуни

Модулни ўқитишда ўрганилаётган чет тили ёзма матнларининг турли кўриниш ва турларидан, шунингдек, оғзаки мулоқот жараёнида қўлланиладиган усуллардан кенг фойдаланилади.

Ёзма дискурс (матн):

- турли жанрларнинг ўзига хос хусусиятлари (масалан, илмий-оммабоп асарлар, газетамақолалари, бадиий адабиёт ва б.)
- ўзаро лексик муносабат (лингвистик омилларнинг қўлланилиши);
- матнда сўзлар мутаносиблиги;
- расмий, норасмий, махсус матнлар;
- грамматика ва дискурс; (матнда грамматик категорияларнинг қўлланилиши)
- ёзма нутқда грамматика ва лексикани қўллаш (матн тузишда сўз ва грамматик категорияларни танлашга таъсир қўрадиган асосий омиллар (масалан: аудитория, матннинг қандай аудитория ва ким учун мўлжалланганлиги, ёзма матннинг мақсади ва ҳ.к.);

Оғзаки дискурс (матн):

- нутқ ва унинг функциялари ҳамда уларнинг ўзига хос хусусиятлари:
- *оғзаки мулоқот* - телефон суҳбатлари (бизнес ёки шахсий масалаларда), хизмат кўрсатиш шахобчалари (дўконлар, кассалар ва ҳ.к.), интервьюлар (ишга кириш, журналист сифатида, расмий вазиятларда), кундалик мулоқотлар (нотаниш кишилар, дўстлар, қариндошлар), кишиларга йўл кўрсатиш, маслаҳат бериш (ишда, уйда, кўчада);
- *оғзаки нутқ* - *монологлар* (нутқлар, ҳикоялар, ҳазил-мутуйибалар), иш-ҳаракатни ифодаловчи тил бирликлари (иш-ҳаракат бажарилаётгандаги нутқ: бирон нарсани тузатиш жараёнида, овқат тайёрлаётганда, бирон нарса ясаётганда ҳ.к.), аудиторияда (мактаб синфхонасида) қўлланиладиган нутқ (дарсда, семинар машғулотларида, маърузаларда, қўшимча дарсларида);
- грамматика ва оғзаки дискурс (олдиндан тайёрланмаган нутқда грамматиканинг ўрни);
- оғзаки нутқнинг фонологик хусусиятлари: урғу, интонация, пауза ва б.
- мулоқотнинг ўзига хос хусусиятлари: мулоқот сўзлашиш, сўзларда боғлиқликни таъминлаш: иккиланиш ва прагматик стратегиялар (гапни тўлдириш ёки изоҳ бериш);

Социолингвистик омиллар

- мулоқот таҳлили: мулоқот жараёнида бошқа мавзуга йўналтириш стратегиялари (усуллари);
- тил ва жинс: хотин қизлар нутқи ва эркек киши нутқи ўртасидаги фарқ ва уларнинг ўзига хосликлари;
- новербал мулоқот: мимика ва жестлар тили, кўз орқали мулоқот, имо-ишоралар.

Ўқитиш ва ўрганиш усуллари

Ушбу курсни ўқитишда асосий эътибор тилнинг турли ўринларда турлича қўлланилишига қаратилади. Фанни ўқитишда қуйидаги усул ва воситалардан фойдаланиш тавсия этилади:

- топшириқларга асосланган машқлар;
- матнларга асосланган вазифалар;
- талаба фаоллигини оширишга йўналтирилган топшириқлар;
- мини – маърузалар;
- дискуссиялар;

- ўрганилган билимларни мустаҳкамлаш ва такомиллаштиришга қаратилган вазифалар;
- мустақил таълим

Қутилаётган натижалар

Фанни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- оғзаки ва ёзма матнларнинг ўзига хос хусусиятларини фарқлаб, таҳлилқилиши ҳамда мазмунли мулоқот учун матн тузишда қўллаши;
- турли ёзма матн ва жанрларни услуб ва хусусиятларига кўра ажрата олиши;
- матнларда грамматик ва лексик тамойилларга амал қилиши ҳамда оғзаки нутқда сўзларни (фонетика) тўғри талаффуз қилиши шарт.

Баҳолаш турлари ва шакллари

3 - семестр

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, матн таҳлили бўйича вазифалар;

Оралий назорат - ёзма ва оғзаки матн таҳлили

Якуний назорат - матн таҳлиliga асосланган якуний ёзма иш

4 - семестр

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, матн таҳлили бўйича вазифалар;

Оралий назорат - ёзма ва оғзаки матн таҳлили (талабанинг шахсий мулоҳазалари асосида);

Якуний назорат - портфолио (ёзма ва оғзаки материаллар)

◆ Ўрганилаётган чет тили халқаро мулоқот тили сифатида модули

Курснинг мақсад ва вазифалари

- ўрганилаётган чет тилининг халқаро тил сифатида мулоқотда қўлланилиш даражаси ва тилнинг ривожланиш босқичлари;
- ўрганилаётган чет тилида сўзлашувчи мамлакатларда тил вариантларининг ўзига хос қўлланилиш усуллари ҳақида маълумот бериш.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- ўрганилаётган чет тилининг халқаро тил сифатида шаклланишига таъсир кўрсатган лингвистик, тарихий, социал ва маданий омиллар ҳақида билимларга эга бўлади;
- ўрганилаётган чет тилидан давлат тили (она тили) сифатида, иккинчи расмий тил (вариантлар) ёки ундан хорижий тил сифатида ўрганиб, фойдаланиш ўртасидаги фарқ ва ўхшашликларни ажрата олиши лозим.

Модул мазмуни

Фанни ўқитишда қуйидаги мавзуларга эътибор қаратиш тавсия этилади:

- глобаллашув ва ҳозирги кунда ўрганилаётган чет тилининг мулоқотда халқаро тил сифатида ишлатилиши ;
- ўрганилаётган чет тилининг халқаро жамиятда эътироф этилган тил сифатида қўлланилиш даражаси (социал ва сиёсий омиллар - бунда ўрганилаётган чет тилининг узоқ тарихига эмас, балки ҳозирги мақомига кўпроқ эътибор қаратилади);
- тилдаги ўзгаришлар ва унга таъсир этувчи омиллар (м.н. интернет, бизнес, дипломатия ва ҳ.к.);
- ўрганилаётган чет тилининг келажаги;
- тил вариациялари
 - ўрганилаётган чет тили она тили сифатида, расмий иккинчи тил сифатида ва хорижий тил сифатида;
 - тил вариантларини тенг қабул қилиш (масалан, фикрни стандарт (адабий) тилда ёки ўз варианты (диалекти) да баён қилишга мажбурламаслик);
 - ўрганилаётган чет тилини ўргатишда стабил вариантни танлаш;

Ўқитиш ва ўрганиш усул ва воситалари

- топшириқларга асосланган ўрганиш (м.н. тил вариантлари таҳлили);
- дискуссиялар;
- тадқиқотлар;
- мустақил ўқиш;
- тақдимотлар

Кутилаётган натижалар

Талаба:

- ўрганилаётган чет тилининг халқаро мулоқот тили сифатида шаклланишига сабаб бўлган тарихий, ижтимоий ва сиёсий сабаблар ҳақида зарурий билимларга;
- ўрганилаётган чет тили вариантларини бир-биридан ажрата олиш;
- тилни ўқитиш ва ўрганишда мақсадларига қараб ўрганилаётган чет тили вариантларидан мосини танлаш малакасини эгаллайди.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, тил вариантлари (диалект) борасида ўзи ўтказган тадқиқот натижасида ҳисобот;

Оралиқ назорат - тақдимот

Якуний назорат - таҳлил

◆ Мустақил таълим кўникмалари модули

Фаннинг мақсад ва вазифалари

Талаба:

- олий таълим муассасасида таълим олишнинг ўзига хос жиҳатлари;
- ўз шахсий хусусиятларидан келиб чиқиб, ўқиш ва ўрганиш усулларини танлаш мустақил танлаш;
- таълим олишда рефлексиянинг аҳамиятини тушуниш;
- ўз-ўзини баҳолаш, билимларини такомиллаштириш учун мақсад ва келгуси режаларни туза олиш;
- олий таълим тизимидаги ўқув жараёнига ўз вақтини тўғри режалаштириш, стресс билан курашиш, вазифаларни ўз вақтида бажариш ва имтиҳонларга тайёргарлик кўриш;
- таълим олиш, шунингдек, келгуси касбий фаолияти билан боғлиқ малака ва кўникмаларини мунтазам такомиллаштириб бориш йўлларини ўрганади.

Фан мазмуни

Мустақил таълим кўникмалари модули талабаларни олий таълим тизимида ўқиш жараёни ҳамда фанлараро боғлиқлик масалалари билан таништиради. Жумладан, ўқиш билан боғлиқ рефлексия, мустақил қарор қабул қилиш, ўзини англаш, билимларини мустақил равишда мустаҳкамлаш, университет ҳаёти ва ўқиш жараёни, вақтни тўғри режалаштириш каби масалаларни ўз ичига олади. Мустақил таълим кўникмалари модули ўқув режадаги бошқа фанларнинг таркибий қисми саналади. Мазкур фанни ўқитишда фанлараро боғлиқликка жиддий эътиборга қаратилади. Фанни ўқитишда

- Мустақил бўлишга ҳаракат қилиш
 - умумий ўрта ва ўрта махсус (мактаб, лицей, коллеж ва олий таълим тизимларида ўқув жараёни ва уларнинг фарқли жиҳатлари);
 - ўқитувчига тобелик тамойилидан талаба мустақиллигига томон йўл;
 - мустақил бўлиш (билимларни мустақил ўзлаштириш) аҳамияти;
- Таълим олиш услублари ва мойилликлари
 - сенсор таълим услублари (визуал, аудио, кинестет, тактил);
 - таълим услубларининг Хани ва Мамфорд таснифи (назариётчи, фаол иштирокчи, рефлектор, прагматик);
 - интроверт ва экстроверт;
 - яхши билим олиш учун таълимнинг самарали услубларидан оқилона фойдаланиш.
- Ўз-ўзини баҳолаш
 - ўзининг тил билиш даражасини умумэътироф этилган халқаро меъёрлар (CEFR) га мувофиқ баҳолаш;
- Мақсадларни тўғри қўйиш
 - СМАРТ мақсадлар;
 - чет тилини ўрганишдан мақсадни тўғри белгилаш

Рефлексия:

- таълим муассасаси ва ундан ташқарида вақтдан унумли фойдаланиш;
- стресс (руҳий зўриқиш) га қарши курашиш;

Вазифалар устида ишлаш

- вазифаларни аниқлаш ва персонализация қилиш;
- кутубхоналардан унумли фойдаланиш;
- интернетдан мақсадли ва самарали фойдаланиш;
- плагиат (кўчирмакашлик) га йўл қўймаслик.
- хотирани яхшилаш;
- имтиҳон ва тестга тайёргарлик кўриш;
- келгуси ишларни режалаштириш;
- таълим кўникмаларини босқичма-босқич эгаллаб бориш;
- мустақил бўлишга ҳаракат қилиш.

Ўқитиш усуллари

- амалий вазифалар;
- мустақил ўқиш;
- долзарб мавзулар муҳокамаси;
- матнлар /мақолалар/видео материалларни биргаликда танқидий муҳокама қилиш;
- таълим олиш жараёнига одатланиш;
- талаба портфолиоси

Кутилаётган натижалар

Курс якунига келиб талаба:

- мустақил таълим олиш тушунчаси ҳақида тасаввурга эга бўлади;
- таълим олиш жараёнида мустақил таълимнинг турли стратегияларидан фойдаланади ва уларни татбиқ эта олади.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат

- талабанинг дарсдаги иштироки;
- талаба портфолиоси:
 - вазифа 1
 - вазифа 2
 - вазифа 3

Оралик назорат

Кутубхона тадқиқ этиш ва ундан фойдаланишнинг самарали йўл ва усулларини ёритиб бериш.

Якуний назорат

- талаба портфолиоси:
- вазифа 4
- кейс стади

◆ Аудиторияда ўқитувчи нутқи модули

Фаннинг мақсади талабаларни аудиторияда ўргатилаётган чет тилидан асосий алоқа воситаси сифатида самарали фойдаланишга эришишларини таъминлашдир.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- чет тили ўқитувчисига хос тил кўникмаларини амалий тарзда қўллаш;
- чет тилида кўрсатмалар бериш, маълумот олиш ва дарсни бошқариш;
- дарс жараёнида она тилидан фойдаланиш ўринлари;
- чет тилида дарс олиб боришнинг зарур ижтимоий, шахсий ва ташкилий масалалари;
- аудиторияда ҳаракатланиш, мос овоз ва оҳангда гаплашиш;
- чет тилида дарс олиб бориш намуналарини танқидий нуктаи назар билан таҳлил қилиш малака ва кўникмаларини эгаллайди.

Модул мазмуни:

Ўқитувчининг аудиторияга мос жисмоний ҳолати

- ◆ хатти-ҳаракатлар;
- ◆ овоз;
- ◆ оҳанг

Аудиторияда чет тилини қўллаш

- ◆ чет тили муҳитини яратиш;
- ◆ аудиторияда қўлланиладиган тил;
- ◆ саволлар бериш;
- ◆ кўрсатмалар бериш;
- ◆ оғзаки изоҳ бериш;
- ◆ она тилидан фойдаланиш

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- амалий топшириқ;
- мавзу юзасидан муҳокама;
- берилган мавзуларга оид адабиётларни ўқиш;
- мустақил иш;
- чет тилини ўрганаётган талаба ва бўлғуси ўқитувчи сифатида ўтилганлар юзасидан таҳлилий ҳисобот тайёрлаш;
- муаммоли вазиятга ечим топиш;
- дарсларни кузатиш;
- дарс ўтиш машқи

Талабалар билимини баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - дарс кузатувида асосланган ҳисобот

Оралик назорат - дарс ўтиш (тайёргарлик, аудиториядаги нутқи, ўзини тутиши ва б.)

Якуний назорат - дарс ўтиш машқи юзасидан таҳлилий ҳисобот

◆ Методик курс: тил ўрганиш жараёнлари

Фаннинг мақсади талабаларни чет тили ўрганиш назариялари ва ўқитиш методлари билан таништириш ҳамда улардан амалда фойдалана олишларини таъминлашдир.

Курснинг якунига келиб талабалар:

- чет тилини ўрганиш борасидаги муҳим масалалар ва илмий изланишларнинг натижалари ҳақида зарурий маълумотларни;
- соҳага оид адабиётларни ўқиш, муҳокамалар ва ёзма вазифалар ёрдамида тўплаган билимларини ўз тил ўрганиш ва келгуси ўқитиш жараёнларида амалий қўллашни;
- чет тилини ўрганиш назарияларини амалий тажрибалари билан боғлаган ҳолда ўз тил ўрганиш жараёнларини таҳлил қилишни ўрганадилар.

Модул мазмуни

Мазкур курс чет тилини ўрганиш ва ўқитиш усуллари, чет тили ўрганиш жараёнининг ижтимоий, психологик ва лингвистик ҳодиса эканлиги ҳақида умумий маълумотларни беради. Фанни ўқитишда чет тили ўқитиш методикаси назариялари ва уларнинг амалий қўлланилишига алоҳида эътибор қаратилади.

Кириш

- ◆ чет тили, уни ўрганиш ва ўқитиш;
- ◆ тил ўрганувчининг хусусиятлари

Тил ўрганишдаги когнитив омиллар

- ◆ трансфер, интерференс ва умумлаштириш ҳодисалари;
- ◆ индуктив ва дедуктив тил ўрганиш;
- ◆ қобилият ва интеллект;
- ◆ тизимли ёддан чиқариш ҳодисаси.

Чет тилини ўрганиш услублари ва стратегиялари

- ◆ чет тилини ўрганиш услублари;
- ◆ чет тилини ўрганиш стратегиялари;

- ◆ мулоқот стратегиялари.

Тил ўрганишда психологик омиллар

- ◆ ўзини ҳурмат қилиш;
- ◆ тортинчоқлик;
- ◆ таваккалчилик;
- ◆ ҳаяжон;
- ◆ муносабат ва мотивация

Тил ўрганишдаги хатолар

- ◆ хато турлари;
- ◆ хатоларни аниқлаш ва тасвирлаш;
- ◆ хатолик сабаблари;
- ◆ турғун хатолар.

Чет тилини ўрганишда ёш хусусиятлари

- ◆ қиёслаш ва таққослаш турлари;
- ◆ ёш гипотезаси;
- ◆ билингвизм.

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- амалий топшириқ;
- мавзу юзасидан муҳокама;
- берилган мавзуларга оид адабиётларни ўқиш;
- чет тили ўрганувчиси кундалигини юритиш;
- мавзуга доир кичик маъруза;
- дебат;
- мақола муҳокамаси;
- мустақил иш;
- чет тилини ўрганаётган талаба ва бўлғуси ўқитувчи сифатида ўтилганлар юзасидан таҳлилий ҳисобот;
- муаммоли вазиятга ечим топиш.

Қутилаётган натижалар:

Курс якунида талаба:

- чет тилини ўрганиш борасидаги назарияларини амалда қўллай олади;
- тил ўрганиш ва ўқитиш методлари, ёндашувлар ва усуллар ҳақида зарурий билимларни ўзлаштиради;
- чет тили ўрганувчиси кундалигини юритиш орқали тил ўрганиш жараёнлари тўғрисида қатор ҳисоботлар тайёрлайди;
- чет тилини ўрганиш ҳақидаги тушунчалар, методлар ва моделларни ўз амалий тажрибаларида, яъни муҳокама, топшириқ ва муаммоли вазиятларда қўллашни ўрганади.

Талабалар билимини баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат – талабанинг дарсдаги иштироки ва дебатлар;

Оралик назорат - чет тили ўрганувчиси кундалигини юритиш;

Якуний назорат - чет тили ўрганувчиси ҳақида батафсил ёзма ҳисобот.

Методик курс: чет тилини ўқитиш тамойиллари ва ёндашувлар

Фаннинг мақсади

- талабарни чет тилларни ўқитиш усул ва методларининг тарихий босқичлари билан таништириш;
- чет тилини ўқитишдаги турли усул ва методлардан қўзланган мақсадлар, уларнинг ижобий ва салбий томонларини фарқлаш ва амалда улардан ўринли фойдалана олишга ўргатиш;
- тил ўқитишнинг замонавий, илғор ва самарали методлари ҳақида батафсил маълумот бериш ҳамда талабаларнинг ушбу методлардан дарс жараёнида фойдаланишларини таъминлаш.

Фанни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- чет тили ўқитиш методлари ва уларнинг тарихий ривожланиш босқичлари ҳақида батафсил маълумотга эга бўлиб, танқидий ёндашувлар асосида таҳлил эта олади;
- чет тили ўқитиш методларини мантиқан баҳолаб, тил ўқитилаётган гуруҳ учун мос усулни танлай олади;
- чет тилларни ўқитиш жараёнида турли метод ва услублардан кенг фойдаланиш малакасини эгаллайди;

Модул мазмуни

- ◆ чет тилларни ўқитиш услублари ўртасидаги фарқлар;
- ◆ тил ўқитиш замонавий усулларининг амалиётда қўлланилиши;
- ◆ чет тилини ўргатишда хорижий тажрибалар:
 - грамматик-таржима услуби;
 - дарсни тўлиқ чет тилида ўтиш услуби;
 - аудио-лингвистик услуб (эшитиб гапириш);
 - коммуникатив услуб.
- маҳаллий муҳитда қўлланилаётган услублар ва уларнинг таҳлили:
 - дидактив ва индуктив грамматика;
 - таржима орқали тил ўқитиш;
 - қайта гапириб бериш;
 - фонемалар ва фонетик усуллар;
 - матнларни ёдлаш;
 - ўқитувчидан сўнг такрорлаш;
 - коммуникатив машқлар ёрдамида тил ўрганиш;
- турли услубларнинг ижобий ва салбий жиҳатлари муҳокамаси;
- тил ва маданият;
- ўқитиш/ўрганиш жараёнлари;
- чет тилини ўрганишда она тилининг ўрни;
- чет тили ўқитишнинг психологик асослари

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- топшириқларга асосланган амалий машғулотлар;
- баҳс ва мунозарага асосланган вазифалар;
- белгиланган мавзу юзасидан адабиётларни ўқиш;
- мақолалар муҳокамаси;
- чет тили ўқитиш методлари таҳлили.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, аудитория ва уйда бажариладиган вазифалар, баҳс-мунозара ва тақдимотлар.

Оралиқ назорат - 2 та ёзма топшириқ ва 1 та оғзаки тақдимот.

Якуний назорат - чет тили ўқитиш методларига бағишланган танқидий, таҳлилий иншо.

◆ Методик курс: тил кўникмаларини интеграллашган ҳолда ўқитиш

Мазкур модулда тил кўникмаларини интеграллашган ва коммуникатив тарзда ўқитиш назарияси ва амалиётини бирлаштирган ҳолда дарсни ташкил этиш масалаларига асосий эътибор қаратилади.

Фаннинг мақсади:

- талабаларни тўртта тил тил кўникмаларини уйғунлаштирган ҳолда амалда қўллашга ўргатиш;
- тил кўникмаларини интеграллашган ҳолда ўқитиш услубларинининг афзалликлари ҳақида маълумот бериш ва келгуси касбий фаолиятларида дарсни шу усулда ташкил этишларини таъминлаш.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талабалар:

- мулоқотда ишлатиладиган тил кўникмалари ва усуллари;

- интеграллашган тил кўникмаларини амалда қўллаш (маъно-мазмун асосида ўрганиш, топшириқлар асосида ўрганиш, лойиҳалар билан ишлаш);
- мулоқотга қўналтирилган услуб орқали ўқиш, тинглаш, ёзиш ва гапириш кўникмаларини ривожлантириш;
- ўқиш, тинглаш, ёзиш ва гапириш кўникмаларини интеграллашган тарзда ўқитиш услуб ва предметлари бўйича малака ва кўникмаларга эга бўладилар.

Модул мазмуни

- кўникмалар интеграциясининг ривожланиш босқичлари;
- тил кўникмалари интеграцияси таҳлили

Тинглаш кўникмаси

- тинглаш малакасини ошириш;
- ҳаётий мавзуларга оид тинглаш машқлари билан ишлаш
- тинглаш жараёнидаги қийинчиликларни аниқлаш ва бартараф этиш;
- тинглашдан олдин, тинглаш жараёнида ва тинглашдан сўнг бажариладиган топшириқ ва вазифаларни ишлаб чиқиш;
- дарс режасига фонетик элементларини киритиш.

Гапириш кўникмаси

- муваффақиятли оғзаки мулоқот амалиёти;
- баҳс-мунозара учун материаллар тайёрлаш;
- равон ва хатосиз сўзлашиш амалиёти;
- ўзаро мулоқот, мулоқот турларини фарқлаш

Ўқиш кўникмаси

- ўқишдан олдин, ўқиш жараёни ва ундан сўнгги жараён учун вазифалар тайёрлаш;
- мос келувчи ўқув материалларини танлаш;
- газета ва журналлардан олинган материаллардан фойдаланиш ва уларнинг аҳамияти;
- талабаларни мақсадга йўналтирилган тарзда ўқишга ўргатиш

Ёзиш кўникмаси

- чет тилини ўрганишда ёзма нутқнинг аҳамияти ва унга таъсир этувчи омиллар;
- ёзма нутқ стратегиялари билан таништириш;
- ёзма нутқ мақсадлари билан таништириш;
- ёзма нутқда оригиналликни сақлаш;
- фикр-мулоҳазаларни жамлаш услублари.

Кўникмалар интеграцияси

- тилнинг тўрт кўникмаси интеграцияси;
- мазмун интеграцияси;
- топшириққа асосланган интеграция;
- лойиҳаларга асосланган интеграция

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- топшириқларга асосланган амалий машғулотлар;
- баҳс ва мунозарага йўналтирилган вазифалар;
- белгиланган мавзу юзасидан адабиётларни ўқиш;
- мақолалар муҳокамаси;

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий баҳолаш – талабанинг дарсдаги иштироки, машқлар тузиш, вазифалар ишлаб чиқиш ва лойиҳа;

Оралиқ баҳолаш – дарсни барча тил кўникмаларини қўллаган ҳолда ташкил этиш бўйича презентация;

Якуний назорат - барча тил кўникмаларини қўллаган ҳолда микро дарс ўтиш.

◆ **Методик курс:** тил сатҳ (ярус) ларини ўқитишга коммуникатив ёндашув

Фаннинг мақсади

- тил тизимлари - грамматика, фонетика ва лексикани коммуникатив ёндашув асосида ўқитишга ўргатиш;
- тилни ўқитишда контекстга мувофиқ равишда талабаларнинг турли ёндашувлардан мосини танлаб, татбиқ эта олишларини таъминлаш.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талаба

- грамматика, фонетика ва лексикани коммуникатив ёндашув асосида ўқитишнинг афзалликлари ҳақида батафсил маълумотга эга бўлади;
- грамматика, фонетика ва лексикани самарали ўқитиш ва ўрганишга мўлжалланган материалларни таҳлил қила олади;
- тил тизимларини коммуникатив ёндашув асосида ўқитиш ва ўрганишга мўлжалланган материалларни тўплай олади;
- корпус таҳлили дастурлари асосида лексик ва грамматик бирликларнинг маъноси, ишлатилиши ва услубий бўёқдорлиги масалаларини илмий нуқтаи назардан таҳлил этиб, педагогик амалиётда ундан фойдалана олади;
- тил тизимини ўқитишда коммуникатив ёндашувдан фойдаланган ҳолда хатоларсиз, изчил ва раvon дарс ўтиш кўникмаларини эгаллайди;
- тил ўрганаётган ўқувчи ва талабаларнинг хатоларини тузата олади.
- грамматика, фонетика ва лексикани ўқитишга мўлжалланган коммуникатив ўқув материални ярата олади.

Модул мазмуни

- **Грамматикани ўқитиш**
 - грамматикани ўқитиш (грамматика ва маъно; грамматика ва функция);
 - грамматикани ўқитишга дедуктив ва индуктив ёндашув;
 - грамматикани контекст орқали ўргатиш;
 - лингвистик интуиция; тил ҳодисалари;
 - грамматик луғатлардан фойдаланиш;
 - грамматик вазифаларни таҳлил қилиш;
 - грамматик машқ, топшириқ, вазифа, тестларни тузиш.
- **Лексикани ўқитиш**
 - сўз нима? сўзни ўрганиш нима дегани?
 - лексикани контекстда ўқитиш;
 - лексик бирликлар /иборалар/бирикмаларни ўқитиш;
 - янги лексикани ўргатиш (расм, реалия, кўшиқ, мультимедиа ва ҳ.к.дан фойдаланган ҳолда);
 - педагогик мақсадларда корпус маълумотларидан фойдаланиш;
 - талабаларнинг лексикани ўрганиш стратегияларини ривожлантириш;
 - лексик вазифаларни баҳолаш;
 - лексик вазифа, топшириқ ва тестлар тузиш.
- **Фонетикани ўқитиш**
 - муваффақиятли мулоқот учун талаффузнинг муҳимлиги;
 - урғуни (сўз урғуси, гап урғуси) ўргатиш;
 - интонация, интонациянинг муносабатни билдириш ва грамматик функцияларини ўқитиш;
 - товушларни изоляцияда ва контекстда ўқитиш фарқлари;
 - фонологик вазифаларни таҳлил қилиш;
 - фонетикага оид машқ, топшириқ, вазифа, тестларни тузиш.
- **Хатони тўғрилаш**
 - тил тизимларини беҳато ва раvon ўқитиш;
 - хатони тўғрилаш усуллари.

Дастурнинг инфор­мацион-методик таъминоти

- “Эмпирик цикл” методи;

- амалий вазифалар;
- долзарб масалалар бўйича мини-маърузалар;
- модулнинг муҳим масалалари бўйича мунозаралар;
- мустақил ўқиш;
- талаба ва ўқитувчи сифатида рефлексия;
- ўқитиш ва ўрганиш материалларини таҳлил қилиш;
- ўқитиш ва ўрганиш материалларини тўплаш, яратиш.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - рефлексив иншо (грамматика/лексика/ фонологияни ўрганиш жараёнлари ҳақида рефлексияга асосланган ҳолда), иншо грамматика/лексика/фонетикани ўқитишга мўлжалланган ўқув материаллини таҳлил қилиш асосида), талабанинг дарсдаги иштироки.

Оралик назорат - лексикани ўқитиш учун мўлжалланган коммуникатив вазифа, грамматикани ўқитиш учун мўлжалланган коммуникатив вазифа, фонологияни ўқитишга мўлжалланган коммуникатив вазифа

Якуний назорат - касбга ва курс мавзусига оид мақола таҳлили, ўзи яратган вазифани педагогик амалиётда синаш + рефлексия.

◆ Методик курс: тил бўйича билимларни баҳолаш турлари ва мезонлари

Курснинг мақсади

- талабаларни тил бўйича эгалланган билимларни баҳолаш назарияси ва амалиёти билан таништириш;
- баҳолаш мезонларининг мақсад ва вазифаларини аниқлаш кўникмаларини шакллантириш.

Курс якунида талабалар:

- билимни ва кўникмаларни баҳолашнинг асосий принциплари;
- тест турлари (психологик, педагогик, муваффақият тестлари);
- турли таълим йўналишлари хусусиятларига мос альтернатив баҳолаш турларини таҳлил қилиш;
- назорат турлари ва шакллариининг миллий ва халқаро тизимлари;
- билимни баҳолаш учун мезон белгилай олиш ва баҳолаш жараёнини тўғри режалаштириш бўйича билимларни ўзлаштирадлар. Шунингдек, баҳолаш мезонларини танқидий таҳлил қилиш ва баҳолаш мезонларини яратиш малакаларини эгаллайдилар.

Курс мазмуни

- баҳолаш турлари:
 - умумлаштирувчи (summative); шакллантирувчи (formative);
- тест:
 - тестнинг валидлиги (validity)– тест шакли ва мазмунининг уни тузувчилар фикри бўйича тест баҳолаши ёки аниқлаши зарур бўлган нарсага мувофиқ келиши, ишончлилиги (reliability), ихчам ва амалийлиги (practicality);
 - мезонлар мутаносиблиги (Criterion referencing); меъёр мутаносиблиги (norm referencing)
 - таснифлаш;
 - тесттурлари: маҳорат (proficiency), муваффақият (achievement), юксалиш (progress), etc.)
- CEFR (Common European Framework of Reference)
- тестметодлари (mcq., мувофиқлик (multiple matching, etc.); тесттузишнинг илк босқичлари (инструкциялар, жавобвариантларива.к.)
- Тил аспектларини баҳолаш усуллари ва мезонлари
 - ёзма нутқ;
 - ўқиш;
 - тинглаб тушуниш;
 - гапириш

- тил кўникмаларини интеграллаштириш;
- сўз бойлиги;
- грамматика
- альтернативбаҳолаштурлари (портфолионибаҳолаш, ўз-ўзини баҳолаш, лойиҳаишлари, logs, reflection tools, etc.)
- баҳолашни режалаштириш;
- танқидий таҳлил (баҳолашнингўқитишгатаъсири)

Тест топшириқларини тузиш принциплари:

- илмийлик;
- изчиллик;
- ихчамлик ва аниқлик;
- формал эмаслик;
- мантиқий кетма-кетлик;
- тизимлилик;
- умумийлик ва хусусийлик;
- оддийлик ёки мураккаблик;
- кўргазмалилик;
- назария билан амалиётнинг боғлиқлиги;
- тафаккурни ривожлантириш;
- ижодийлик;
- мустақиллик ва онглилик;
- тил ўрганувчиларнинг индивидуал хусусиятларини ҳисобга олиш;
- тарбиявийлик;
- ўқув дастурига мослик;
- вақт жиҳатдан объективлик;
- қўллаш имконияти.

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- мини лекциялар;
- ўқув-амалий семинарлар;
- мустақил таълим;
- кейс-стади;
- баҳолаш мезонларини таҳлил қилиш

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, таҳлил қилинган тест ёки баҳолашнинг бошқа шакллари юзасидан таҳлилийҳисобот;

Оралиқ назорат - баҳолаш шакллари ва мезонларини яратиш;

Якуний назорат - лойиҳа иши

◆ Методик курс: ўқув материалларини танлаш ва янгиларини яратиш

Модулнинг мақсади

- ўқув материалларини танқидий таҳлил қилиш ва уларни баҳолашни;
- хорижий ўқув материалларини маҳаллий шароит ва миллий тизимга мослаштириш ҳамда янгиларини яратишга ўргатиш.

Фанни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- ўқув адабиётларни танқидий таҳлил қилиш ва уларни тил ўрганаётганлар эҳтиёжига кўра (билим даражаси ва ёши ва ҳ.к.) танлаш;
- ўқув материалларини яратиш учун мақсад, вазифа ва кутилаётган натижаларини тўғри белгилай олиш;
- таълим мақсадларига кўра интернет таълим сайтларидан унумли фойдалана билиш;
- турли аутентик материалларни (газета, журналлар, телевидение ва радио материалларидан ва ҳ.к.) танлаш ва улар асосида тегишли вазифалар ишлаб чиқа олиш;

- ўқув адабиётлари жумладан, дарсликларга эҳтиёж сезилган вақтда турли ёрдамчи ўқув материаллари ва ресурслардан унумли фойдалана билиш;
- ёрдамчи материаллар жумладан, кўргазмали, тарқатма материаллар, аудио ва видео материаллар ярата олиш малака ва кўникмаларини эгаллайди.

Фан мазмуни

- ўқув материаллари таълим стандартларини шунингдек, миллий қадриятларни татбиқ ва тарғиб қилишнинг муҳим воситаси сифатида;
- ўқув адабиётлари ва ўқув дастурлари ўртасидаги мутаносиблик;
- ўқув адабиётлари турлари жумладан, талабалар учун дарслик, ўқитувчилар учун қўлланма, CD лар, мустақил таълим учун китобларни танлаш;
- чет тили машғулотларида фойдаланиш учун дарсликларни таҳлил қилиш ва танқидий баҳолаш;
- интернет таълим сайтлари, тил кўникмаларини баҳоловчи манбалар, кичик ёшдаги тил ўрганувчилар учун манбалар;
- аутентик материалларни (газета, журналлар, телевидение, радио материалларидан ва ҳ.к.) танлаш ва уларга мос вазифалар тузиш;
- тил ўрганувчилар хусусиятларига мос келадиган кўргазмали материаллар ва тарқатма материалларни яратиш;
- ривожлантирувчи вазифаларни яратишда эътиборга олинаши керак бўлган ахлоқий ва маънавий масалалар (масалан, инсон ҳақ-хуқуқлари, миллий қадриятлар ва ҳ.к.);

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- талабанинг ўқитувчи сифатида рефлексияси;
- амалий вазифа;
- лойиҳавий иш (ўқув материаллари яратиш ва интернетга жойлаштириш);
- долзарб мавзулар муҳокамаси;
- мавзуга оид мақола муҳокамаси;
- таълим жараёнига оид меъёрий ҳужжатларни (масалан, ўқув дастури) таҳлил қилиш;
- интернет манбаларини таҳлил қилиш;
- мустақил ўқиш

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - мавжуд ўқув адабиётларни танқидий таҳлил қилиш ва уларга тақриз ёзиш;

Оралик назорат - дарсликнинг бир бўлимини тузиш (ўқитувчи қўлланмаси ва талаба иш китоби);

Якуний назорат - семестр сўнггида ўтказиладиган микро дарс учун кўргазмали материаллар тайёрлаш, тарқатма материаллар яратиш.

◆ Методик курс: махсус йўналиш (соҳа) ларда чет тилини ўқитиш

Курснинг асосий мақсади таълим йўналиши ва касбий ихтисослашув хусусиятларини эътиборга олган ҳолда ҳар хил гуруҳларда чет тили самарали ўқитилишини ташкил этишга ўргатиш.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- тил ўрганаётганлар касбий йўналиши ва эҳтиёжларига қараб чет тилини ўқитиш методлари ва ёндашувларини танлаш;
- йўналиш хусусиятларидан келиб чиқиб чет тили дастурларини тузиш;
- ўқув материалларини соҳа ёки йўналиш хусусиятига кўра танлаш ва мослаштириш;
- турли соҳа вакилларида чет тилини ўқитиш малака ва кўникмаларини эгаллайди.

Курс мазмуни

- махсус йўналишларда чет тили (касбий йўналишда чет тили, ўқишга йўналтирилган чет тили);
- эҳтиёжларни ўрганиш ва таҳлил қилиш (вазият тақозосига кўра эҳтиёж, ўрганиш эҳтиёжлари);
- маълум бир соҳа ёки касбий йўналишда чет тилини ўқитиш учун мақсадларни

белгилаш;

- дастур тузишда ўқитиш ёндашувларини белгилаш (мавзу асосида, кўникма асосида);
- Ўзбекистон республикаси таълим тизими босқичларида (коллеж ва лицейларда) чет тили ўқитишнинг мақсад ва мазмунини белгилаш;
- мустақил ўқиш кўникмаларининг ўрни: ўқишга йўналтирилган чет тили, ўқиш ва тадқиқ этиш кўникмалари;
- ўқув материалларини баҳолай олиш;
- ўқув материалларини мослаштира олиш;
- ўқув материалларини ярата олиш;
- махсус йўналишларда чет тили ўқитувчисининг роли

Дастурнинг инфор­мацион-методик таъминоти

Дарс жараёнида талабаларнинг мавзунини тушунишга ёрдам бера оладиган вазифаларни бажаришлари, муҳокамалар, муаммоли ситуацияларни таҳлил қилиш, берилган мақолаларни, адабиётларни ўқиш, баъзи мавзуларни ўзлари мустақил ўқиб ўрганишлари ва мавжуд ўқув материалларини (ўқув дастури, қўлланмалар) таҳлил қилишларига асосий эътибор қаратилади ва ўқитишда шунга мос методлардан фойдаланилади.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, махсус йўналишларда чет тилини ўқитиш учун материалларни саралаш ва уларни баҳолаш;

Оралик назорат – махсус йўналишларда чет тили ўқитиш учун материалларни мослаштириш;

Якуний назорат - маълум бир соҳа ёки касбий йўналиш учун дарс ишланмаси тайёрлаш.

Методик курс: дарсни режалаштириш

Курснинг мақсади талабаларга чет тили дарсларини тўғри режалаштириш ва дарс режаларини баҳолашни ўргатиш.

Курсни ўзлаштирганидан сўнг талаба:

- ўқув дастурини ўрганиб, таҳлил қилиш ва дарсни режалаштиришда унга асосланиш;
- дарсни режалаштиришга таъсир кўрсатувчи омиллар (ўқувчилар билим даражаси ва ёши, эҳтиёжлари, вақт, ўқувчилар сони ва ҳ.к.);
- дарслар кетма-кетлиги, мақсад, вазифалари ва кутилаётган натижаларини тўғри белгилаш;
- таълим мақсадларига биноан дарснинг тегишли структурасини танлай олиш;
- дарснинг турли босқичлари (дарс бошланиши, асосий ва якуний қисми) учун тегишли вазифаларни танлай олиш ва уларни бир -бирига боғлаш, изчилликни таъминлаш;
- турли ёрдамчи ўқув материаллари ва ресурсларни (масалан, техник воситалар, кўргазмали қуроллар) танлаш;
- интернетдаги тайёр дарс режаларини танқидий таҳлил қилиш;
- дарс режасидан четга чиқиш ёки чиқмаслик қарорини қабул қила олиш ва уларнинг сабабини кўрсата олиш малакаларини эгаллайди.

Курс мазмуни

- мактаб, лицей ва коллежлари учун мўлжалланган ўқув дастурларни ўрганиш, таҳлил қилиш ва улар билан ишлаш;
- дарсни режалаштириш ва дарс режаси таркиби;
- дарслар кетма- кетлиги, мақсад, вазифалари ва кутилаётган натижаларни белгилаш;
- дарсни режалаштириш учун дарс тузилмасини танлаш (масалан, ППП (презентация, практика, продукция), ППП альтернативлари, TBL (вазифаларга асосланган ўқиш), рецептив кўникмаларни ўқитишга матн олди, матн устида ва матндан кейинги машқлар);
- дарснинг турли босқичлари учун вазифалар:
дарс бошланиши (муз ёрар машқлар, кириш машқлари);
яқунлаш (дарсни хулосалаш, интроспекция, қолган сўнгги дақиқаларни тўлдириш).
- дарсда вазифаларни бир- бирига боғлаш;

- дарс давомидаги вазифаларга тўғри вақт ажратиш;
- уй вазифасини бериш;
- мавжуд ўқув материаллари ва ресурсларидан (масалан, расмлар, кўшиқлар, видео, синф тахтаси, синфдаги жиҳозлардан) фойдаланиш;
- муаммоларни олдиндан кўра билиш (тўполончи ўқувчилар билан ишлаш усуллари);
- режалаштириш ва ўқитишда вазиятга қараб мосланувчанлик;
- интернет саҳифаларидаги тайёр дарс режаларини танқидий баҳолаш;
- турли қобилиятга эга ўқувчилар гуруҳларида дарсни режалаштириш;
- ўтказилган дарс рефлексияси

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

- талабанинг ўқитувчи сифатида рефлексияси;
- амалий вазифа;
- долзарб мавзулар муҳокамаси;
- мавзуга оид мақолалар муҳокамаси;
- меъёрий ҳужжатларни (масалан, ўқув дастури) таҳлил қилиш;
- интернетдаги дарс режаларини таҳлил қилиш;
- дарс режасини тузиш;
- мустақил ўқиш

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - дарсда қатнашиш, тайёр дарс режасини баҳолаш.

Оралик назорат - дарс режасини тузиш.

Якуний назорат - микро дарс ўтказиш, ўтказган микро дарс рефлексияси

◆ Методик курс: аудиторияни ўрганиш (тадқиқ этиш) 1

Курснинг мақсади талабанинг касбий ихтисослашувини ривожлантириш мақсадида аудиторияни ўрганиш (тадқиқ этиш) усулларини ўргатиш.

Курсни яқунлаганидан сўнг талаба :

- синфни тадқиқ этиш босқичлари ва унинг муҳимлиги;
- касбий кўникмаларни ривожлантиришда дарс кузатувининг аҳамияти;
- тадқиқот учун мос келадиган инструментларни яратиш;
- касбий маҳоратларини ривожлантириш мақсадида махсус йўналтирилган синф кузатувини олиб бориш;
- илмий мақсадларда синфни ўрганиш;
- маълумотларни тўплаш учун керак бўладиган материалларни (саволномалар, суҳбат саволлари) тузиб, ишлата олишни ўзлаштиради.

Курс мазмуни

Синфни тадқиқ этиш кичик ҳажмдаги илмий ишнинг систематик тури бўлиб, йиғиладиган маълумотларга асосланган структурали ва мазмунли таҳлилни ўз ичига олади.

- синф тадқиқоти босқичлари (ўқитувчи муаммосини аниқлаш ва тадқиқот қилинадиган саволни тузиш, тадқиқотни режалаштириш (тўғри маълумотни йиғиш услуги), маълумотларни йиғиш, уни таҳлил қилиш ва режалаштириш);
- маълумотларни йиғиш учун керак бўладиган материалларни яратиш/тузиш, унинг салбий ва яхши тарафларини фарқлаш;
 - дарс кузатуви (дарсни видеога тушириш ёки ҳамкасби томонидан кузатилиши)
 - суҳбат ўтказиш (структурали, ярим структурали, структурали бўлмаган);
 - ўқитувчи ва талабаларга бериладиган саволномалар;
 - кундалик юритиш;
 - муаммоли вазиятлар/ҳодисалар;
 - қайдлар
 - талаба бажарган ишнинг далили;
- маълумот манбаларини тўплаш эҳтиёжи;

- дарс кузатуви жараёни:
 - дарс кузатуви босқичи (кузатувдан олдинги, кузатув пайти, кузатувдан кейинги);
 - кузатув натижаларини оғзаки ва ёзма равишда баён қилиш

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

Дарс жараёнида талабаларнинг мавзуни тушунишга ёрдам бера оладиган вазифаларни бажаришлари, муҳокамалар, муаммоли ситуацияларни таҳлил қилиш, берилган мақолаларни, адабиётларни ўқиш, баъзи мавзуларни ўзлари мустақил ўқиб ўрганишлари, дарс кузатувида асосланган вазифаларни бажаришлари, синф тадқиқоти натижасида йиғилган маълумотларни биргаликда таҳлил қилиш ва тадқиқот инструментларини яратишларига асосий эътибор қаратилади ва ўқитишда шунга мос методлардан фойдаланилади.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - дарсда қатнашиш, аудиторияни ўрганиш бўйича саволномалар тузиш.

Оралик назорат – аудиторияни тадқиқ этиш учун саволнома шаклини яратиш.

Якуний назорат - дарс кузатуви бўйича таҳлилий ҳисобот.

◆ Методик курс: аудиторияни ўрганиш (тадқиқ этиш) 2

Модулнинг мақсади талабаларга малакали мутахассис сифатида ўз синфларини тадқиқ этишни ўргатиш.

Модулни ўзлаштиргач талаба:

- педагогик амалиёт жараёнида маълумотлар йиғиш учун тадқиқот услубларидан (кузатиш, саволномалар, суҳбатлар) фойдаланиш;
- маълумотларни таҳлил қилиш ва натижаларини тақдим баён этиш;
- ўз педагогик амалиётини ўтказиш учун аудиторияни тадқиқ этиш;
- синфни тадқиқ этиш жараёнига суянган ҳолда ўз педагогик амалиётини таҳлил қилиш малакасига эга бўлади.

Курс мазмуни

Синфни тадқиқ этиш кичик ҳажмдаги илмий ишнинг систематик тури бўлиб, йиғиладиган маълумотларга асосланган структурали ва мазмунли таҳлилни ўз ичига олади.

- тадқиқот учун саволарни тўғри туза олиш;
- таҳлил услублари, маълумотларни тушунтира олиш ва тақдим эта олиш;
- йиғилган маълумотлар таҳлили (мавжуд фарқлар ва ўхшашликлар (масалан: талабаларнинг тест натижалари);
- йиғилган маълумотларга таҳлили (саволномаларнинг тўлдирилиши, дарс кузатувчи фикри, интервью ва ҳ.к.);
- тадқиқ натижаларининг таҳлили;
- тадқиқотни режалаштириш

Дастурнинг информацион-методик таъминоти

Дарс жараёнида талабаларнинг мавзуни тушунишга ёрдам бера оладиган вазифаларни бажаришлари, муҳокамалар, муаммоли ситуацияларни таҳлил қилиш, берилган мақолаларни, адабиётларни ўқиш, баъзи мавзуларни ўзлари мустақил ўқиб ўрганишлари, дарс кузатувида асосланган вазифаларни бажаришлари, синф тадқиқоти натижасида йиғилган маълумотларни биргаликда таҳлил қилиш ва тадқиқот инструментларини яратишларига асосий эътибор қаратилади ва ўқитишда шунга мос методлардан фойдаланилади.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - дарсда қатнашиш, аудиторияни тадқиқ этиш усулларини ўрганиш ва таҳлил қилиш;

Оралик назорат – амалда аудиторияни тадқиқ этиш;

Якуний назорат - аудиторияни ўрганиш (тадқиқ этиш) бўйича таҳлилий ҳисобот.

◆ Методик курс: маданиятлараро мулоқот компетенциясини ривожлантириш

Курснинг мақсади талабаларнинг маданиятлараро мулоқот компетенциясини ривожлантиришдан иборат.

Курсни ўзлаштиргач талаба:

- маданиятлараро мулоқот, халқаро маданий компетентлик, маданиятлар ўртасидаги тафовутнинг тил ўрганиш ва ўқитишдаги аҳамияти;
- маданиятлараро мулоқотнинг экстралингвистик жиҳатлари (дунёқараш, маросимлар, урф-одатлар, инсон аъзолари тили, табулар, стереотиплар, кўпмиллатли маданиятларда жамиятнинг ўрни, имидж, рамзлар);
- маданиятлараро мулоқотда маданиятга хос хусусиятларни (саломлашув, мулозаматни акс эттириш ўллар, мурожаат қилиш ўллар, идиомалар ва ҳ.к.) ўринли ишлатиш;
- ўзга тил маданиятига хос жиҳатларни ўқитиш учун ўқув материаллари яратиш, мавжудларини таҳлил қилиш, мослаштириш малакаларини эгаллайди.

Курс мазмуни

- маданиятлараро мулоқот, халқаро маданий компетентлик атамалари;
- маданиятлараро мулоқотда экстралингвистик масалалар (дунёқараш, маросимлар, урф-одатлар, инсон аъзолари тили, табулар, стереотиплар, турли маданиятларда жамиятнинг ўрни);
- чет тили дарсларида тил ва маданият (саломлашувлар, мулозаматни акс эттириш, мурожаат қилиш ўллар, идиомалар ва ҳ.к.);
- маданиятлараро зиддият, тўқнашувларга сабаб бўлувчи омиллар, маданий шок, маданий ўзига хослик, халқаро маданиятда ўзлигини асраш.
- маданиятлараро мулоқотга ўқитиш учун ўқув материаллари (адабиёт, газеталар, TV, интернет, расмлар, реалиялар, фильмлар, рамзлар ва ҳ.к.) дан фойдаланиш;
- ўзга маданиятга тегишли мавзуларни ўқитиш ва материалларни яратишда ўта хушёр бўлиш, материалларни таҳлил қилиш (дарсликлар, дарс ишланмалари/конспект, топшириқлар/вазифалар)
- ўзга маданият мавзулари учун ўқув материалларини яратиш (3 та мақсад: тил, педагогика, маданият)

Дастурнинг инфор­мацион-методик таъминоти

- амалий вазифалар;
- маданиятлараро мулоқотда юзага келадиган муаммо ёки можарони бартараф этиш;
- муҳокама;
- кейс стади;
- рол плей;
- кузатувлар/ маълумотлар йиғиш бўйича топшириқлар;
- мустақил таълим.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат - талабанинг дарсдаги иштироки, Case study, қиёсий тадқиқот бўйича ҳисобот

Оралий назорат – маданиятлараро масалалар нуқтаи назаридан ўқув материаллари таҳлили

Якуний назорат - маданиятлараро мулоқотда компетентликни ривожлантиришга қаратилган ўқув материаллари тақдими

◆ Методик курс: турли ёшдагиларга чет тилини ўқитиш

Курснинг мақсади чет тилини турли ёш гуруҳларида ўқитиш усуллари ва методларини ҳамда ўқитиш жараёнида юзага келиши мумкин бўлган ёш билан боғлиқ муаммоларни бартараф этишни ўргатишдан иборат.

Курсни ўзлаштиригач талаба:

- турли ёш гуруҳларининг ўзига хос хусусиятларини аниқлаш;
- турли ёш гуруҳларида қўлланиладиган ўқитиш методлари, ўқув материаллари, дарсни олиб бориш ва баҳолашдаги ўхшашлик ва тафовутларни таҳлил қилиш;
- ёш гуруҳига мос равишда дарсларни режалаштириш ва олиб бориш;

- ўқув материалларини ёш тафовутларини эътиборга олган ҳолда ўзгартириш, мослаштириш ва янгиларини яратиш малакаларини эгаллайди.

Курс мазмуни

- чет тилини ўрганувчиларининг психо-физиологик хусусиятлари ва турли ёшдагиларга чет тилини ўргатиш жараёни
- турли ёшдагиларга чет тилини ўргатишда ўқитувчининг роли ва аудиторияга мос равишда мослашуви.
- турли ёш гуруҳларини ўқитиш тамойиллари;
- турли ёшдагиларга чет тилини ўргатиш учун дарсларни режалаштириш ва унда ёш хусусиятларини эътиборга олиш;
- ёш хусусиятидан келиб чиқиб, мувофиқ методларни танлаш;
- катта ёшдагиларга чет тилини ўргатишнинг ўзига хос хусусиятлари;
- кичик ва ўсмир ёшдагиларга чет тили ўргатишда ўйин, кўшиқ, мусиқа ва ҳикоялардан самарали фойдаланиш;
- турли ёш гуруҳларида чет тили бўйича ўзлаштирилган билимларни баҳолаш;
- ёш хусусиятларига кўра ўқув материалларини мослаштириш ва янгиларини яратиш.

Дастурнинг инфор­мацион-методик таъминоти

- амалий топшириқлар;
- мавзуларга оид адабиётларни ўқиш;
- муҳокама;
- мустақил иш;
- интернет ва бошқа манбалардан мавзуларга оид маълумотлар тўплаш;
- мавжуд ўқув материалларини ёш хусусиятларига мос тарзда ўзгартириш;
- дарсларни кузатиш.

Баҳолаш турлари ва шакллари

Жорий назорат – талабанинг дарсдаги иштироки, дарсдаги фаоллиги, дарс кузатуви асосидаги ёзма баёноти.

Оралик назорат - ўқув материалларини ёш хусусиятларига мос тарзда ўзгартиришга асосланган муаммоли топшириқ;

Якуний назорат - турли ёшдагилар учун мўлжалланган дарс режаси

Лаборатория ишларини ташкил этиш бўйича кўрсатмалар

Фан бўйича лаборатория ишлари намунавий ўқув режада кўзда тутилмаган

Курс ишини ташкил этиш бўйича услубий кўрсатмалар

Фан бўйича курс иши намунавий ўқув режада режалаштирилмаган

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

“Асосий ўрганилаётган тил” фани таркибидан талабаларни мустақил таълим олишга ўргатувчи махсус модул (мустақил таълим кўникмалари) ўрин олган бўлиб, талабалар биринчи курсдан бошлаб мазкур фанни ўрганадилар. Шунингдек, ҳар бир ишчи ўқув дастурида талабанинг мустақил ўқиб ўрганишига вазифа ва топшириқлар кўрсатиб ўтилади ва уларни бажариш учун аниқ кўрсатмалар мисоллар ёрдамида берилади. Тилни ўрганиш жараёнида талаба интерфаол усуллар воситасида мустақил таълим олишга рағбатлантирилади ва мустақил фикрлаш талаб қилинади. Бунда ўқитувчи билим берувчи ва баҳоловчи сифатида эмас, балки фасилитатор (инглизча facilitate сўзидан олинган бўлиб, бирор бир жараённинг боришига яхши таъсир этувчи ва унга мос шарт-шароитлар яратиб берувчи) сифатида намоён бўлади. Талабадан фан бўйича мустақил ўрганган билимларини

аудиторияда турли хил интерактив услублар орқали намоиш қила олиши ва бошқаларга ўргата олиши талаб этилади.

Тавсия этилаётган мустақил ишларнинг мавзулари

Мустақил иш мавзулари фан ўқитувчиси ва талабалар томонидан ишлаб чиқилади. Мавзулар талабани мустақил билим олишга онгли равишда йўналтириши лозим. Бунда:

- сенсор таълим услублари (визуал, аудио, кинестет, тактил);
- таълим услубларининг Хани ва Мамфорд таснифи (назариётчи, фаол иштирокчи, рефлексор, прагматик);
- интроверт ва экстроверт;
- яхши билим олиш учун таълимнинг самарали услубларидан оқилона фойдаланишга асосий эътибор қаратилади.

Ўз- ўзини баҳолашда:

- ✓ ўзининг тил билиш даражасини умумэтироф этилган халқаро меъёрлар (CEFR) га мувофиқ баҳолаш;

Мақсадларни тўғри қўйишда:

- ✓ СМАРТ мақсадлар;
- ✓ чет тилини ўрганишдан мақсадни тўғри белгилаш

Рефлексия:

- ✓ таълим муассасаси ва ундан ташқарида вақтдан унумли фойдаланиш;
- ✓ стресс (руҳий зўриқиш) га қарши курашиш;

Вазифалар устида ишлаш жараёнида:

- ✓ вазифаларни аниқлаш ва персонализация қилиш;
- ✓ кутубхоналардан унумли фойдаланиш;
- ✓ интернетдан мақсадли ва самарали фойдаланиш;
- ✓ плагиат (кўчирмакашлик) га йўл қўймаслик;
- ✓ хотирани яхшилаш;
- ✓ имтиҳон ва тестга тайёргарлик кўриш;
- ✓ таълим кўникмаларини босқичма-босқич эгаллаб бориш;
- ✓ амалий вазифаларни бажариш;
- ✓ мустақил ўқиш;
- ✓ долзарб мавзулар муҳокамаси;
- ✓ матнлар /мақолалар/видео материалларни танқидий муҳокама қилиш;
- ✓ талаба портфолиосигаалоҳида аҳамияб берилади.

Дастурнинг инфор­мацион – методик таъминоти

Мазкур дастурда ҳар бир модул мазмунидан сўнг машғулотларни самарали ташкил этиш ва мавзуларни ўқитиш технологиялари келтирилган. Амалий машғулотларда ақлий ҳужум, кластер, блиц-сўров, кичик гуруҳларда ишлаш, инсерт, презентация, кейс стади каби усуллардан кенг фойдаланилади.

Фойдаланиладиган адабиётлар рўйхати

Немис тили бўйича тавсия этиладиган асосий адабиётлар:

1. Дадаходжаева М.С. ва б. Deutsch I. Taschkent. 2005.
2. Дадаходжаева М.С. Deutschkurs II. Taschkent. 2011
3. Маматов М. Исмоилов Ю. ва б. Deutsch für Hochschulen. Ташкент. 2003.
4. Hakimova F. Sodikova R. Abduganieva Sch. Beier. A. Praktische Phonetik PERFEKT PRINT. Taschkent 2012.
5. Saidov S. Deutsche Grammatik in Übungen. „O‘zbekiston“ Toshkent 2003.
6. Toshev. Z. B. Nemis tili fonetikasi. Buxoro, 2009.
7. Eurolingua Deutsch 3, neue Ausgabe, Kurs und Arbeitsbuch, Cornelsenverlag,

Berlin 2007

8. Em neu Brückenkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2010
9. Em neu Hauptkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2009
10. Em neu Abschlusskurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2011
11. Lagune 3, Hartmund Aufdrstrasse, Max Hueberverlag, Ismaning 2012
12. DaF Kompakt, Deutsch für Erwachsene, Ernst Klettverlag, Stuttgart 2011

Қўшимча адабиётлар

1. Мирсоатов Т.З. Немис тили грамматикаси. Морфология. Тошкент. 1987
2. Нурматов Т.А., Б. М.Хусанхўжаев, Э.Х.Жўраев, Т.Очилов. Немис тили фонетикаси. 2002.
3. Butayev. Z., Ismoilov Yu., Karimov Sh. Deutsch-usbekisches Wörterbuch. "Fan". Т. 2007.
4. Holiyarov L. Das Verb im heutigen Deutsch. 2009.
5. Karimov Sh., Ismoilov Yu. Usbekisch-deutsches Wörterbuch. "Nihol". Т. 2011.
6. Praktische Phonetik. Elektronisches Lehrbuch. Taschkent. 2012.
7. Sattarov M u.a. Grammatische Kategorien des Substantivs und Gebrauch der Präpositionen. Taschkent, 2003.
8. Tangram, Kurs- und Arbeitsbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2010
9. Menschen, Kurs- und Arbeitsbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2012
10. Optimal, Kurs- und Arbeitsbuch, Langenscheidet KG, Berlin München 2004
11. Schritte international, Kurs- und Arbeitsbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2010

Интернет сайтлари:

1. www.zum.de
2. www.lehrer-online.de
3. www.leixilotte.de
4. www.lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik
5. www.literaturcafe.de
6. www.fachdidaktikeinecke.de
7. www.paperball.de
8. www.teachsam.de
9. www.deutsch-als-fremdsprache.de/daf-links/php_dateien/ressourcen_institute.php3
10. www.daf-netzwerk.org

Изох: Асосий ўрганилаётган тил модулларини ўқитишда ҳар бир тил хусусияти ва ахборот олиш имкониятларидан келиб чиқиб, асосий ва қўшимча ўқув адабиётлари рўйхатига ўзгартиришлар киритилиши мумкин. Ишчи ўқув дастурларини тузишда ҳар бир ўқитувчи ягона дарсликка таяниб қолмасдан интернет метариаллари – электрон таълим ресурслари базасидан фойдаланиб модуллар бўйича ўқув материалларини янгилаб бориши кўзда тутилади.

1 - илова

ЯНГИ ДАСТУРНИНГ АНЪАНАВИЙ ДАСТУР БИЛАН ҚИЁСИЙ ТАҲЛИЛИ

АНЪАНАВИЙ ДАСТУР	ЯНГИ ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ДАСТУР
Тил ўқитиш асосан маъруза ва семинар	Тил ўқитиш интерфаол усулларга

машғулотлар тарзида, кўпгина ҳолларда ягона дарсликка асосланган ҳолда олиб борилади ва уларнинг мазмуни мунтазам равишда янгиланиб борилмайди.	асосланган бўлиб, асосан амалий машғулотлар тарзида олиб борилади ва биргина дарсликка таяниб қолинмаганлиги сабабли ўқитишнинг турли манбаларидан фойдаланилган ҳолда мос равишда янгилик ва ўзгартиришлар киритиб борилади.
Тилни ўрганишда асосий эътибор лексика грамматика ва фонетика назариясини ўрганишга қаратилиб тил кўникмаларини ривожлантириш эътибордан четда қолган. Тил ўрганишнинг асосий усуллари қуйидагилар: • ёд олиш; • овоз чиқариб ўқиш; • ўқиб гапириб бериш, конспект; • маърузалар тинглаш; • рефератлар ёзиш (ўз фикрини баён қилмаган ҳолда) ва бошқалар.	Тил кўникмаларини жаҳон таълим стандартларига мос равишда, амалда кенг қўллаш орқали ривожлантириш асосий мақсад қилиб олинган. Шундан келиб чиққан ҳолда тил ўрганишнинг асосий усуллари: ✓ лойиҳа иши; ✓ баҳс- мунозара/дебат; ✓ иншо; ✓ презентациялар; ✓ муаммоли вазиятларга ечим топиш; ✓ кичик кўламдаги тадқиқот иши ва бошқалар. (Ҳар бир фан учун мос келадиган тил ўрганиш усуллари ишчи ўқув дастурларида батафсил келтирилади)
Ўқитувчи ҳар 3 йилда бир марта режа бўйича малака ошириш курсларини ўтайди.	Ўқитувчи 1 йилда 2 маротаба дастур доирасида уюштириладиган семинар-тренингларда қатнашади. Шу билан бир қаторда ўз таълим муассасаларидаги дастур координаторлари билан ҳамжиҳатликда фаолият юритиб, ўз малака ва билимларини такомиллаштириб борадилар.
Ўқитувчи ўз вазифасини белгиланган дастур бўйича анъанавий методлар бўйича дарс ўтиш ва берилган тайёр тестлар воситасида талабалар билимини баҳолашдан иборат, деб ҳисоблайди ва шу билан чегараланиб қолади.	Ўқитувчи нафақат дарс бериш билан шуғулланади, балки дарс учун зарур бўлган ўқув материаллари устида ишлайди ва талабалар билимини баҳолаш учун мос равишда баҳолаш усуллари ишлаб чиқади ва амалга татбиқ этади.
Дастур қатъий белгилаб қўйилганлиги, янгиланмаслиги сабабли ўқитувчида турғунлик кайфиятини уйғотади ва янги билим ва кўникмаларни эгаллаш иштиёқини сўндиради.	Янги дастур ўқитувчидан ўз устида мунтазам равишда ишлашни тақозо этади ва бу ўз навбатида касб маҳоратини ошириш билан бир қаторда янги билим ва кўникмаларни ривожлантиришга рағбатлантиради.
Дастурда талабаларнинг мустақил таълимига соатлар ажратилган бўлсада аниқ ишлаб чиқилган кўрсатма ва йўриқномалар мавжуд эмас.	Янги дастурда талабаларни мустақил таълим олишга ўргатувчи махсус модул (мустақил таълим кўникмалари) киритилган бўлиб, талабалар биринчи курсдан бошлаб мазкур фанни ўрганадилар. Шунингдек, ҳар бир ишчи ўқув дастурида талабанинг мустақил ўқиб ўрганишига вазифа ва топшириқлар кўрсатиб ўтилади ва уларни бажариш учун аниқ кўрсатмалар мисоллар ёрдамида берилади.
Тилни ўрганиш жараёнида талаба учун ўқитувчи асосий билим берувчи	Тилни ўрганиш жараёнида талаба интерфаол усуллар воситасида мустақил

сифатида намоён бўлади. Талабанинг билим олиш имкониятлари фақатгина ўқитувчи даражасида чекланиб қолган ва талаба мустақил тарзда билим олишдан чекиниб, ўқитувчига тўлиқ тобе бўлиб қолган.	таълим олишга рағбатлантирилади ва мустақил фикрлаш талаб қилинади. Бунда талаба ўқитувчини билим берувчи ва баҳоловчи сифатида эмас балки фасилитатор (инглизча facilitate сўзидан олинган бўлиб, бирор бир жараёнинг боришига яхши таъсир этувчи ва унга мос шарт-шароитлар яратиб берувчи) ролида кўради.
Талабалар тил ўрганиш билан бир қаторда тил ўқитиш методикаси фанидан маърузалар тинглаб, ажратилган соатлар доирасида семинар машғулотида қатнашадилар.	Талабалар тил ўрганиш билан бир қаторда тил ўқитиш методикаси фанидан 3 ўқув йили давомида ўқитиладиган, 12 модулни ўз ичига олган махсус амалий дастур орқали бўлажак чет тили ўқитувчиси учун зарур бўлган билим ва кўникмаларни ўрганадилар.
Талаба асосан тил ўрганиш билан чегараланиб қолган бўлиб, танқидий фикрлашни ривожлантириш биров эътибордан четда қолган.	Талаба тил кўникмаларини ривожлантириш билан бир қаторда бир неча трансферибл кўникмалар (инглизча transferable skills, танқидий фикрлаш, бошланғич илмий тадқиқот кўникмалари, гуруҳ бўлиб ишлаш кабилар) ни эгаллайди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
САМАРҚАНД ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ИНСТИТУТИ

Рўйхатга олинди :
№ _____
2015 й. «__» август

«ТАСДИҚЛАЙМАН»
Ўқув ишлари бўйича проректор
Исмаилов А.Р. _____
2015 й. «__» август

НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ
кафедраси

АСОСИЙ ЎРГАНИЛАЁТГАН ТИЛ
ф а н и н и н г

ИШЧИ ЎҚУВ ДАСТУРИ
(1-курс)

Билим соҳаси :	100000	Гуманитар соҳа
Таълим соҳаси :	120000	Гуманитар фанлар
Таълим йўналиши :	5120100	Филология ва тилларни ўқитиш (немис тили бўйича)

Умумий ўқув соати – 864 соат
шундан :
амалий – 552 соат
мустиқил - 312 соат

САМАРҚАНД -2015

Фаннинг ишчи ўқув дастури ўқув, ишчи ўқув режа ва ўқув дастурига мувофиқ ишлаб чиқилди.

Тузувчи:
Аслиева Г.- СамДЧТИ “НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ”
кафедраси ўқитувчиси

Эшонкулов О.С. – СамДЧТИ “НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ”
кафедраси ўқитувчиси

Такризчилар:

Яхшиев А.А. – СамДЧТИ “НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ”
кафедраси
доценти.

Номозов К.Н. – СамДЧТИ “НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ”
кафедраси доценти.

Фаннинг ишчи ўқув дастури СамДЧТИ “НЕМИС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ”
кафедрасининг 2015 йил “__” августдаги 1- сон йиғилишида муҳокамадан
ўтган ва факультет илмий Кенгашида муҳокама қилиш учун тавсия этилган.

Кафедра мудири:

 доц. М.Б.Бегматов

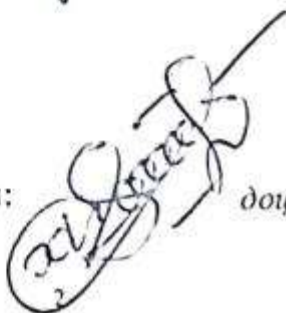
Фаннинг ишчи ўқув дастури Роман-герман филологияси факультети
Илмий кенгашида муҳокама этилган ва фойдаланишга тавсия қилинган
(2015 йил “__” августдаги 1- сон баённома).

Факультет илмий Кенгаши раиси:

 доц. А.Шерматов

Келишилди:

Ўқув-услубий бўлим бошлиғи:

 доц. М. Холматов

К И Р И Ш

Асосий ўрганилаётган тил фани ўқув режасида қайд қилинган бошқа назарий ва амалий курслар билан биргаликда ҳар томонлама етук мутахассис тайёрлашга йўналтирилади. Мазкур фан амалий, таълим-тарбиявий, ривожлантирувчи ва касбий-педагогик мақсадларни ўрганилаётган тил материаллари воситасида амалга оширишни тақозо қилади.

Фаннинг мақсад ва вазифалари

Ўқув фанининг мақсади талабаларда лингвистик, коммуникатив ва лингво-мамлакатшунослик имкониятларни шакллантиришдир. Лингвистик компетенция тил тизими ҳақидаги билим ва унинг хорижий тилда коммуникация жараёнида амал қилиш қоидаларини ўз ичига қамраб олади. Коммуникатив компетенция эса хорижий тилда нутқ жараёнини назарда тутати. Лингво-мамлакатшунослик компетенцияси ўз навбатида тили ўрганилаётган мамлакатнинг айна пайтдаги ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маданий ривож ва шунга мос тарзда нутқ муомала маданиятини назарда тутати.

Фаннинг вазифаси асосий чет тили фанининг амалий қисмида талабаларнинг мантиқий тафаккурини, чет тилидаги нутқий қобилиятини, хотирлаш турлари, фикрлари, умумнутқий ва умумтаълимий йўриқларни, тил бўйича мустақил ишлаш малакаларини ривожлантиришдан иборат. Фаннинг назарий қисмида назарий грамматика, назарий фонетика, мамлакатшунослик, лексикология, немис тили тарихи, стилистика, шунингдек, психология, методика ва бошқа фанларда ўзлаштирган билим ва малакаларни амалиётда қўлланилиши кўзда тутилади.

Фан бўйича талабанинг малакасига қўйиладиган талаблар:

“Асосий ўрганилаётган тил (немис тили)” ўқув фанини ўзлаштириш жараёнида бакалавр:

- немис тилининг товуш тизими ва морфологик тузилиши; немис тилидан ўқитиш олиб борилаётган (ўзбек, рус) тилга таржима амалиёти хусусияти ва лексик ҳамда стилистик хусусиятларни билиши;
- ўрганилаётган тилнинг ривож ва тил доирасидаги экстралингвистик шаклланишнинг асосий факторлари ҳамда тарихий манбалари, унда диалектик хилма-хилликлар мавжудлигини билиши;
- мулоқотнинг оғзаки ва ёзма турлари кўникмаларини эгаллаши;
- немис тилида фикрни лисоний ифода қилиш усуллари ва уларнинг нутқ оғзаки ва ёзма шаклларида қўлланилиши қонуниятлари билиши;
- нутқнинг диалогик ва монологик шакллари ҳақида билимга эга бўлиши;
- тилнинг замонавий ҳолати тавсифи, ёзув, графика, орфография, пунктуация, лексик-грамматик туркумлар, сўз тузилиши, бошқа тиллардан сўз кириб келишининг умумий тарихи ҳақида билимга эга бўлиши;
- содда ва қўшма гаплар, сўз бирикмалари синтаксиси, лексика ва ёзма нутқ, диалектик лексиканинг асосий хусусиятларини эгаллаши;
- ўрганилаётган тилда сўзловчи шахсларнинг кенг тарқалган кундалик ва касбий вазиятларда сўзлаган нутқини тушуна олиши: эшитиладиган матнлардан (радио, телевидение, видеокассеталар) ҳамда илмий матнларни тушуна олиши ва улардан ўзи учун зарур бўлган ахборотни ола билиши;
- матнларни лингвистик жиҳатдан таҳлил қилиши, турли жанрга оид матнларни чет тилидан она тилига ва она тилидан чет тилига оғзаки ва ёзма таржима қилиши;
- тил ўрганиш орқали немис забон мамлакатларнинг маданияти хусусиятларини қиёслаши ва таҳлил қилиши;
- лисоний ва ўлкашуносликка алоқадор билимларни кенгайтириши ва чуқурлаштириши, коммуникатив кўникмаларини фаоллаштириш учун замонавий инфор­мацион технологиялардан фойдаланиш малакасига эга бўлиши ва улардан фойдалана олиши;
- немис тилида хорижий мутахассислар билан касбий ва маиший вазиятларда жонли мулоқот олиб бориши;
- ҳар хил мавзу ва матнларни ўқитиш олиб борилаётган тилга суҳбат, нутқ ва маърузаларни оғзаки изчил ва синхрон таржима қила олиши;

- немис тили ва ўқитиш олиб борилаётган тилдаги маълумотларни қўллаб аннотация, реферат, маълумотлар тўплаши ва тузиши;
- немис тилидаги турли тест вазифаларини бажариш технологиясини эгаллаши;
- немис тилидага электрон дарсликлар билан ишлаш малакаларини эгаллаши;
- янги информацион технологиялардан касбга йўналтирилган мақсадларда фойдалана олиш кўникмасига эга бўлиши зарур.

Фаннинг ўқув режасидаги бошқа фанлар билан боғлиқлиги

Ўқитиш жараёнида илк босқичдан бошлаб талабаларни немис тили талаффузи, грамматик ва лексик бирликларига ўргатиб бориш мос равишда амалий фонетика, амалий грамматика ва оғзаки ва ёзма нутқ амалиёти фанлари доирасида амалга оширилиши билан бир қаторда олинган билимлар назарий фанлар томонидан тўлдирилади ва бойитилади. Талабаларнинг келажакдаги касбий фаолиятида кенг сўз бойлигига эга бўлиш муҳимлиги назарда тутилган ҳолда лексика устида ишлашга кўпроқ аҳамият берилади. Аудитория дарсларида техник воситалардан кенг фойдаланиш, яъни тинглаб тушуниш каби турли хил нутқ ва тил машқларининг ишлатилаши ижобий самара беради. Ушбу фан дарсларида аутентик материаллардан кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Нутқ фаолиятининг барча турлари (ўқиш, ёзиш, тинглаш, гапириш) асосий чет тили фанининг барча таркибий қисмларида мавжуд бўлиши керак. Шу боис ушбу фан ихтисослик фанлари таркибига кировчи герман филологиясига кириш, мамлакатшунослик, назарий грамматика, таржима назарияси ва амалиёти ва ҳ.к фанлар билан ўзаро чамбарчас боғлиқ.

Фанни ўқитишда замонавий ахборот ва педагогик технологиялар

Талабаларнинг асосий ўрганилаётган тил (немис тили) фанини ўзлаштиришлари учун ўқитишнинг илғор ва замонавий усулларида фойдаланиш, дарсда янги информацион-педагогик технологияларни татбиқ қилиш муҳим аҳамиятга эгадир. Фанни ўзлаштиришда дарслик, ўқув ва услубий қўлланмалар, маъруза матнлари, тарқатма ва электрон материаллардан, хусусан электрон дарсликлардан фойдаланилади. Ушбу фанни ўрганишда таълимнинг замонавий методларидан, хусусан электрон почта, чат каналлар ва виртуал ҳақиқийликни ўзида жамлаганинтернетдан фойдаланиш лозим, яъни электрон ўқув адабиётлар ва маълумотлар банки билан ишлаш, интернет тармоғидан мақсадли фойдаланиш бу каби билим ва кўникмаларни ҳосил қилиш ва ривожлантиришда ката самара беради.

Фан бўйича ўқув ва мустақил таълим соатларининг СЕМЕСТРЛАР БЎЙИЧА ТАҚСИМЛАНИШИ

Фан номи	Курс	Жами ўқув соати	1-семестр				2-семестр			
			Амалий	Маъруза	Семина	Муст. таълим	Амалий	Маъруза	Семина	Муст. таълим
Асосий ўрганилаётган тил (немис тили)	1-курс	860	276	-	-	156	272	-	-	156

“АСОСИЙ ЎРГАНИЛАЁТГАН ТИЛ” фанидан машғулотларнинг мавзулар ва соатлар бўйича тақсимланиши:

т/р	М а в з у л а р н о м и	Жами соат		Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим	
		Барча йўналиш	Немис йўналиши			Барча йўналиш	Немис йўналиши
1.	Der Kurs beginnt	-	28	-	18	-	10
2.	Erste Kontakte	-	27	-	18	-	9
3.	Im Cafe	-	28	-	18	-	10

4.	Unterwegs in Europa	-	27	-	18	-	9
5.	Lebensmittel einkaufen	-	28	-	18	-	10
6.	Freizeitaktivitäten	-	28	-	18	-	10
7.	Familie und Verwandtschaft	-	28	-	18	-	10
8.	Kleider machen Leute	-	21	-	12	-	9
9.	Orientierung	-	28	-	18	-	10
10.	Von morgens bis abends	-	28	-	18	-	10
11.	...einmal durch das Jahr	-	28	-	18	-	10
12.	Lebensläufe	-	28	-	18	-	10
13.	Medien im Alltag	-	21	-	12	-	9
14.	Über den Tellerrand	-	28	-	18	-	10
15.	Wie geht es dir?	-	26	-	16	-	10
16.	Meine vier Wände	-	28	-	18	-	10
17.	Man lernt nie aus....	-	28	-	18	-	10
18.	Höher, schneller, weiter	-	28	-	18	-	10
19.	Auf Reisen	-	28	-	18	-	10
20.	Menschen wie du und ich	-	26	-	16	-	10
21.	In der Schweiz	-	21	-	12	-	9
22.	Guten Appetit	-	28	-	18	-	10
23.	Mein Arbeitsplatz	-	28	-	18	-	10
24.	Wie steht mir das?	-	27	-	18	-	9
25.	Andere Länder andere Sitten	-	28	-	18	-	10
26.	Geld verdienen Geld ausgeben	-	28	-	18	-	10
27.	Hausarbeit	-	28	-	18	-	10
28.	Was bringt die Zukunft?	-	28	-	18	-	10
29.	Was gibt's Neues?	-	27	-	18	-	9
30.	Wünsche und Hoffnungen	-	28	-	18	-	10
31.	Hast du das gelesen?	-	28	-	18	-	10
32.	Märchen	-	21	-	12	-	9
		-	860	-	548	-	312

АСОСИЙ ҚИСМ

Фаннинг услубий жихатдан узвий кетма-кетлиги

Асосий қисмда фаннинг мавзулари мантикий кетма-кетликда келтирилади. Ҳар бир мавзунинг моҳияти асосий тушунчалар орқали очиқ берилди. Бунда мавзу бўйича талабаларга ДТС асосида етказилиши зарур бўлган билим ва кўникмалар тўла қамраб олиниши керак.

АМАЛИЙ МАШҒУЛОТ МАВЗУЛАРИ ВА МАЗМУНИ

I – мавзу: Der Kurs beginnt

Таълим мазмуни: Themen: gegenseitiges Kennenlernen im Kurs , Kommunikation im Unterricht. Mediengewohnheiten, Fernsehsendungen, Freizeit und Medien. Kommunikation : sich begrüßen und kennen lernen, sich vorstellen, Namen erfragen Über Mediengewohnheiten sprechen, Vermutungen äußern, über eine Grafik sprechen. Grammatik : bestimmter Artikel, Verb 1.Ps Sg./Pl., Wortarten erkennen, Wortakzent, Satzakzent Nebensätze mit um...zu/damit. Lernen lernen : Verben markieren, Wortkarten entwerfen, Vokabeln in den Alltag integrieren mit Hilfe von Fernsehen und Radio lernen

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация

Адабиётлар: А1; А2; А3; А4; Қ1; Қ3;

II – мавзӯ: Erste Kontakte

Таълим мазмуни: Themen: Zahlen bis 1000, Dialoge am Telefon. Kommunikation :buchstabieren, Telefon nummern erfragen, zählen. Grammatik : Aussagesatz, w-Fragen, Ja/nein Fragen, Verbposition, Verneinung mit nicht, Zahlen bis 1000. Lernen lernen :Dialoge mit Stichwortzetteln vorbereiten.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ3;

III – мавзӯ:Im Cafe

Таълим мазмуни: Themen: kurze Gespräche im Cafe, Snacks und Getränke duzen/siezen. Kommunikation : etwas bestellen, sagen, was man mag. Grammatik : Verben im Präsens, sein und haben, unbestimmter Artikel, kein/e. Lernen lernen : Lernstoff in der Freizeit wiederholen.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ2; Қ3;

IV – мавзӯ: Unterwegs in Europa

Таълим мазмуни: Themen: beliebte Reiseziele, Länder, Sehenswürdigkeiten, Europa-Quiz, Informationen ordnen. Kommunikation : geographische Positionsangaben machen, Personen vorstellen. Grammatik : Ländernamen und Artikel. Lernen lernen :Texte erschließen, Informationen ordnen, eigene Übungen entwickeln.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

V – мавзӯ: Lebensmittel einkaufen

*Таълим мазмуни:*Themen: Einkaufen, Preise, Lebensmittel. Kommunikation :Sagen/fragen, was man möchte, Mengen und Preise benennen, sagen, was man nicht gern mag. Grammatik : Plural der Nomen, Akkusativobjekt. Lernen lernen : Wortschatz ordnen und gruppieren.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

VI – мавзӯ: Freizeitaktivitäten

*Таълим мазмуни:*Themen:Freizeitaktivitäten, Wochentage, Uhrzeit. Kommunikation : Uhrzeit erfragen/angaben, über Hobbys sprechen, sich verabreden. Grammatik : trennbare Verben, Satzklammer, Personalpronomen im Nominativ und Akkusativ. Lernen lernen : Verben im Beispielsätzen lernen.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

VII– мавзу: Familie und Verwandtschaft

Таълим мазмуни: Themen: Familie in Deutschland und im eigenen Land. Kommunikation : die Familie vorstellen, ein Foto beschreiben, Positionsangaben machen. Grammatik : Possessivbegleiter im Nominativ und Akkusativ. Lernen lernen : Wörter in Begriffspaaren lernen, Redemittel in Situationen lernen.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

VIII– мавзу: Kleider machen Leute

Таълим мазмуни: Themen: Kleidung, Orientierung im Kaufhaus, Größe und Preise, Farben. Kommunikation : sagen, was einem nicht gefällt, etwas beschreiben, über Kleidung sprechen, Richtungsangaben machen. Grammatik : Präpositionen mit Dativ : wo, woher/dies im Nominativ. Lernen lernen : Präpositionen mit Bildern verknüpfen, mit Lernplakaten arbeiten.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

IX– мавзу: Orientierung

Таълим мазмуни: Themen: Orientierung, Wegbeschreibung. Kommunikation : nach dem Weg fragen/ den Weg beschreiben, um etwas bitten, zu etwas auffordern, einen Rat geben. Grammatik : Imperativ, Wechselpräpositionen. Lernen lernen : Grammatik mit Bildern, Reimen und Merksätzen lernen.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

X– мавзу: Von morgens bis abends

Таълим мазмуни: Themen: Beruf, Arbeit, Tagesabläufe. Kommunikation : Berufe und Arbeitsstätten benennen, Tätigkeit benennen, Tagesabläufe beschreiben, Zeitangaben machen. Grammatik : Modalverben : können, müssen, dürfen, Satzklammer, Sätze mit Zeitangaben, Verwendung von man. Imperativ, Wechselpräpositionen. Lernen lernen : Wortschatz systematisch lernen, einen Hörtext erarbeiten.

Таълим технологиялари: ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XI– мавзу:...einmal durch das Jahr

Таълим мазмуни: Themen: Feste und Feiertage, Glückwünsche. Kommunikation : Datumsangaben machen, Einladungen aussprechen, annehmen/ablehnen, Glückwünsche aussprechen. Grammatik : Ordinalzahlen, Wiederholung : können, müssen, dürfen. Lernen lernen : Hörstrategien.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XII– мавзу: Lebensläufe

Таълим мазмуни: Themen: Lebensläufe, Jahreszahlen, Biografien. Kommunikation : von der Vergangenheit erzählen, biografische Angaben machen, einen tabellarischen Lebenslauf verfassen. Grammatik : Perfekt mit haben, regelmäßige Verben, Präteritum von sein und haben. Lernen lernen : Übungen selbst machen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XIII– мавзу: Medien im Alltag

Таълим мазмуни: Themen: Medien. Kommunikation : sagen, wie man etwas findet, sagen, was man gemacht hat, über Medien sprechen. Grammatik : Perfekt mit haben, unregelmäßige Verben, Perfekt der Verben auf –ieren, Perfekt mit sein, Wortstellung im Perfekt. Lernen lernen : Lernpläne machen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XIV– мавзу: Über den Tellerrand

Таълим мазмуни: Themen: Essen und Trinken interkulturell, Urlaub, Wetter. Kommunikation : über das Essen sprechen, über das Wetter sprechen, eine E-mail schreiben, sagen, was man mag/ nicht mag. Grammatik : Wiederholung Vergangenheit, Wechselpräpositionen, ja/nein/doch. Lernen lernen : einen Text korrigieren, Fehlerstatistik.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XV– мавзу: Wie geht es dir?

Таълим мазмуни: Themen: Gesundheit, Körper. Kommunikation : Körperteile benennen, fragen/sagen wie es geht, über Krankheiten sprechen, Hilfe anbieten, Ratschläge geben.

Grammatik : Wiederholung Imperativ. Lernen lernen : Wörter mit Gesten lernen, Wortschatz szenisch darstellen.

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XVI– мавзу:Meine vier Wände

*Таълим мазмуни:***Themen:Wohnungen. Kommunikation : Wohnungen beschreiben, über Wohnformen diskutieren, etwas begründen. Grammatik : Graduierung mit zu/nicht...genug, Konjunktionen : und/aber/denn, vom Satz zum Text. Lernen lernen : Wortschatz systematisch lernen, über das eigene Lernen nachdenken.**

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XVII– мавзу:Man lernt nie aus....

*Таълим мазмуни:***Themen:Lernen, Erwachsenenbildung in Deutschland. Kommunikation : etwas begründen, Ausreden erfinden, pro und kontra benennen, Diskussionen. Grammatik : Nebensätze mit dass und. Lernen lernen : mit verschiedenen Sinnen lernen, ein Lerntagebuch schreiben.**

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XVIII– мавзу:Höher, schneller, weiter

*Таълим мазмуни:***Themen:Rekorde, Sport, Informationen über Deutschland, Österreich, die Schweiz. Kommunikation : Vermutungen äußern, Maße und Gewichte, vergleichen. Grammatik : Komparation mit wie und als, Komparativ und Superlativ. Lernen lernen : Schreiben üben :aus Stichwörtern einen Text machen.**

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XIX– мавзу:Auf Reisen

*Таълим мазмуни:***Themen:Urlaub, Bahnreisen, Reiseandenken. Kommunikation : Gefallen und Missfallen ausdrücken, über Vor-und Nachteile, von Reisezielen sprechen, Informationen im Bahnhof erfragen. Grammatik : Komparation mit wie und als, Komparativ und Superlativ. Lernen lernen : Schreiben üben :aus Stichwörtern einen Text machen.**

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XX– мавзу:Menschen wie du und ich

*Таълим мазмуни:***Themen:**Nachtmenschen/Frühaufsteher, Alltag, Personenbeschreibungen. **Kommunikation :** Personen/Tätigkeiten beschreiben, Aussagen beurteilen. **Grammatik :** Adjektivdeklinaton nach dem unbestimmten Artikel und kein. **Lernen lernen :** Mit Lernplakaten arbeiten, Schreiben üben.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXI– мавзу:In der Schweiz

*Таълим мазмуни:***Themen:**Reisen, Hotelbuchung, Kultur in Zürich, Alpen. **Kommunikation :** über Freizeitinteressen sprechen, eine Reise planen, eine Region beschreiben, ein Anmeldeformulare ausfüllen. **Grammatik :** Adjektivdeklinaton nach dem unbestimmten Artikel und kein. **Lernen lernen :** Mit Lernplakaten arbeiten, Schreiben üben.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXII– мавзу:GutenAppetit

*Таълим мазмуни:***Themen:**Restaurantbesuch, Essen, Ernährung. **Kommunikation :** eine Speisekarte lesen, im Restaurant bestellen, über das Essen besprechen, sich beschweren, Texte vergleichen. **Grammatik :** Lernen lernen : Assoziationen versprachlichen, Wörternetze anvertigen.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXIII– мавзу:Mein Arbeitsplatz

*Таълим мазмуни:***Themen:**Arbeitsalltag, Bewerbung, Zeitmanagement. **Kommunikation :** über Arbeitsplätze sprechen, Wünsche formulieren, Interesse/Freude/Ärger ausdrücken, einen Arbeitstag beschreiben, über Zeit und Stress sprechen. **Grammatik :** Verben mit Reflexivpronomen im Akkusativ, Verben mit Präpositionen, Fragen mit Präpositionen. **Lernen lernen :** Lernkarten schreiben.

*Таълим технологиялари:*ақлий ҳужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXIV– мавзу:Wie steht mir das?

*Таълим мазмуни:*Themen: Kleidung, Geschichte der Jeans. Kommunikation : über Mode sprechen, Kleidung beschreiben. Grammatik : Verben mit Reflexivpronomen im Dativ, Modalverben wollen und sollen, Modalverben im Präteritum, unregelmäßige Verben im Perfekt. Lernen lernen : Übungen selber machen.

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXV– мавзу:Andere Länder andere Sitten

*Таълим мазмуни:*Themen: Interkulturelle Erfahrungen, Gesten und Verhaltensweisen, Symbole für Glück und Unglück. Kommunikation : mit den Händen reden, Gesten erläutern, über Glücksbringen sprechen. Grammatik : Komposita : Zusammengesetzte Nomen. Lernen lernen : Wortfamilien.

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXVI– мавзу:Geld verdienen Geld ausgeben

*Таълим мазмуни:*Themen: Arbeit, Geld verdienen, Bankgeschäfte. Kommunikation : Über Traumberufe sprechen, Berufe beschreiben, Informationen bei der Bank erfragen. Grammatik : Relativsätze im Nominativ, Modalverb sollen in Fragen. Lernen lernen : Nomen im Kombination mit Verben lernen.

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A4; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXVII– мавзу:Hausarbeit

*Таълим мазмуни:*Themen: Haushaltsgeräte, Frauen und Männer bei der Hausarbeit. Kommunikation : etwas umschreiben, Über Dinge und Tätigkeiten im Haushalt sprechen. Grammatik : Relativsätze im Akkusativ und Dativ, Relativsätze mit Propositionen zu+Infinitiv. Lernen lernen : das Sprechen verbessern.

*Таълим технологиялари:*ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

*Адабиётлар:*A1; A2; A3;A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXVIII– мавзу:Was bringt die Zukunft?

*Таълим мазмуни:*Themen: Wünsche für die Zukunft, Umweltschutz im Alltag. Kommunikation : Wünsche ausdrücken, über gute Vorsätze sprechen, über die Zukunft sprechen, über Umweltschutz sprechen. Grammatik : Futur, Präsens mit futurischer Bedeutung. Lernen lernen : mit einsprachigen Wörterbüchern arbeiten.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXIX– мавзу: Was gibt's Neues?

Таълим мазмуни: Themen: Mediengewohnheiten, Fernsehsendungen, Freizeit und Medien. Kommunikation : über Mediengewohnheiten sprechen, Vermutungen äußern, über eine Grafik sprechen. Grammatik : Nebensätze mit um...zu/damit. Lernen lernen : mit Hilfe von Fernsehen und Radio lernen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A5; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXX– мавзу: Wünsche und Hoffnungen

Таълим мазмуни: Themen: Wünsche, Träume. Kommunikation : Ratschläge geben, höflich um etwas bitten, Wünsche äußern. Grammatik : Konjunktiv II der Modalverben, Konjunktiv II von werden, sein, haben. Lernen lernen : Lückentexte selbst machen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXXI– мавзу: Hast du das gelesen?

Таълим мазмуни: Themen: Lesegewohnheiten, Textsorten, Zeitungen. Kommunikation : über Lesegewohnheiten sprechen, über vergangene Ereignisse berichten. Grammatik : das Präteritum der regelmäßigen Verben. Lernen lernen : Zeitunge lesen und verstehen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

XXXII– мавзу: Märchen

Таълим мазмуни: Themen: Literarische Texte. Kommunikation : Märchen erzählen, über die Vergangenheit sprechen. Grammatik : das Präteritum der unregelmäßigen Verben. Lernen lernen : Wortschatz für den persönlichen Gebrauch auswählen.

Таълим технологиялари: ақлий хужум, кейс-стади, лойиҳалар тайёрлаш, ролли ўйин, дебатлар, презентация.

Адабиётлар: A1; A2; A3; A6; Қ1; Қ2; Қ3; Қ4

**АМАЛИЙ МАШҒУЛОТ МАВЗУЛАРИ ВА УЛАРНИНГ КАЛЕНДАР - ТЕМАТИК
РЕЖАСИ**

№	Мавзулар номи	Бажариш муддати	Соа т
	1-семестр		
	<u>I – мавзу:</u> Der Kurs beginnt		
	- Begrüßung	Сентябрь 1- ҳафта	4
	- Verabschiedung	Сентябрь 1- ҳафта	4
	- sich vorstellen	Сентябрь 1- ҳафта	4
	- kennen lernen	Сентябрь 1- ҳафта	4
	<u>II – мавзу:</u> Erste Kontakte	Сентябрь 2- ҳафта	
	- buchstabieren	Сентябрь 2- ҳафта	4
	- Telefonnummern erfragen	Сентябрь 2- ҳафта	4
	- Zählen	Сентябрь 2- ҳафта	4
	Wortfelder: Zahlen, Telefonieren	Сентябрь 2- ҳафта	4
	<u>III – мавзу:</u> Im Cafe		
	- etwas bestellen im Café	Ноябрь 1- ҳафта	
	- sagen, was man mag/ nicht mag	Ноябрь 1- ҳафта	4
	Wortfelder: Speisen und Getränke, Kino, Small talk	Ноябрь 1- ҳафта	4
	- etwas bestellen im Café	Ноябрь 1- ҳафта	
	<u>IV – мавзу:</u> Unterwegs in Europa		
	- geographische Positionsangaben machen	Ноябрь 2- ҳафта	4
	- Personen vorstellen	Ноябрь 2- ҳафта	4
	Wortfelder: Ländernamen, Reisen, Geographie	Ноябрь 2- ҳафта	4
	- geographische Positionsangaben machen	Ноябрь 2- ҳафта	4
	<u>V – мавзу:</u> Lebensmittel einkaufen		
	- sagen/fragen, was man möchte	Ноябрь 3- ҳафта	4
	- Mengen und Preise benennen	Ноябрь 3- ҳафта	4

	- sagen, was man gern/ nicht gern mag	Ноябрь 3- хафта	4
	Wortfelder: Lebensmittel, Mengenangaben	Ноябрь 3- хафта	4
	<u>VI – маъсу:</u> Freizeitaktivitäten		
	- Uhrzeit erfragen/angeben	Ноябрь 4- хафта	4
	- über Hobbys sprechen	Ноябрь 4- хафта	4
	- sich verabreden	Ноябрь 4-хафта	4
	Wortfelder: Hobbys, Uhrzeit, Wochentage	Ноябрь 4- хафта	4
	<u>VII– маъсу:</u> Familie und Verwandtschaft		
	- die Familie vorstellen	Декабрь 1- хафта	4
	- ein Foto beschreiben	Декабрь 1- хафта	4
	- Positionsangaben machen	Декабрь 1- хафта	4
	Wortfelder: Familie, Verwandtschaft	Декабрь 1- хафта	4
	<u>VIII– маъсу:</u> Kleider machen Leute		
	- sagen, was einem gefällt/ nicht gefällt	Декабрь 2- хафта	4
	- etwas beschreiben	Декабрь 2- хафта	4
	- über Kleidung sprechen	Декабрь 2- хафта	4
	Richtungsangaben machen	Декабрь 2- хафта	4
	<u>IX– маъсу:</u> Orientierung		
	- nach dem Weg fragen/ den Weg beschreiben	Декабрь 3- хафта	4
	- um etwas bitten/ zu etwas auffordern/ einen Rat geben	Декабрь 3- хафта	4
	Wortfeld: Wegbeschreibung	Декабрь 3- хафта	4
	- nach dem Weg fragen/ den Weg beschreiben	Декабрь 3- хафта	4
	<u>X– маъсу:</u> Von morgens bis abends		
	- Berufe und Arbeitsstätten benennen	Декабрь 4- хафта	4
	- Tätigkeiten benennen	Декабрь 4- хафта	4
	- Tagesablauf benennen	Декабрь 4- хафта	4
	- Zeitangaben machen	Декабрь 4- хафта	4

	<u>XI– мавзу:</u> ...einmal durch das Jahr		
	- Datumsangaben machen	Январь 2- хафта	4
	- Einladungen aussprechen, annehmen, ablehnen	Январь 2- хафта	4
	- Glückwünsche aussprechen	Январь 2- хафта	4
	- Datumsangaben machen	Январь 2- хафта	4
	<u>XII– мавзу:</u> Lebensläufe		
	- von der Vergangenheit erzählen	Январь 3- хафта	4
	- biografische Angaben machen	Январь 3- хафта	4
	- einen tabellarischen Lebenslauf verfassen	Январь 3- хафта	4
	Wortfelder: Biografien, Lebenslauf	Январь 3- хафта	4
	<u>XIII– мавзу:</u> Medien im Alltag		
	- sagen, wie man etwas findet	Январь 4- хафта	4
	- sagen, was man gemacht hat	Январь 4- хафта	4
	- über Medien sprechen	Январь 4- хафта	4
	Wortfelder: Medien, Musik, Lesen	Январь 4- хафта	4
	<u>XIV– мавзу:</u> Über den Tellerrand		
	- über das Essen sprechen	Февраль 1- хафта	4
	- über das Wetter sprechen	Февраль 1- хафта	4
	- eine E-Mail schreiben	Февраль 1- хафта	4
	sagen, was man mag/ nicht mag	Февраль 1- хафта	4
	<u>XV– мавзу:</u> Wie geht es dir?		
	- Körperteile benennen	Февраль 2- хафта	4
	- fragen/ sagen, wie es geht	Февраль 2- хафта	4
	- über Krankheiten sprechen	Февраль 2- хафта	4
	- Hilfe anbieten	Февраль 2- хафта	6
	<u>XVI– мавзу:</u> Meine vier Wände		
	- Wohnungen beschrieben	Февраль 3-	4

		хафта	
	- Über Wohnformen diskutieren	Февраль 3-хафта	4
	- etwas begründen	Февраль 3-хафта	4
	Wortfelder: Wohnung, Wohnform, Computer	Февраль 3-хафта	6
	<u>XVII– маъзӯ:</u> Man lernt nie aus....		
	- etwas begründen	Март 1- хафта	4
	- Ausreden erfinden	Март 1- хафта	6
	- Pro und Contra benennen	Март 1- хафта	4
	- Diskussionen	Март 1- хафта	6
	<u>XVIII– маъзӯ:</u> Höher, schneller, weiter		
	- Vermutungen äußern	Март 2- хафта	4
	- Maße und Gewichte	Март 2- хафта	4
	- vergleichen	Март 2- хафта	6
	Wortfelder: Sport, Wettkämpfe	Март 2- хафта	4
	<u>XIX– маъзӯ:</u> Auf Reisen		
	- Gefallen und Missfallen ausdrücken	Март 3- хафта	6
	- Über Vor- und Nachteile von Reisezielen sprechen	Март 3- хафта	4
	- Informationen am Bahnhof erfragen	Март 3- хафта	6
	- Gefallen und Missfallen ausdrücken	Март 3- хафта	4
	<u>XX– маъзӯ:</u> Menschen wie du und ich		
	- Personen/ Tätigkeiten beschreiben	Март 4- хафта	6
	- Aussagen beurteilen	Март 4- хафта	4
	Wortfelder: Gewohnheiten, Eigenschaften, Alltag	Март 4- хафта	4
	- Personen/ Tätigkeiten beschreiben	Март 4- хафта	6
	<u>XXI– маъзӯ:</u> In der Schweiz		
	- Über die Schweiz	Апрель 1- хафта	4
	- Die Geschichte	Апрель 1- хафта	4
	- Tradition und Kultur	Апрель 1- хафта	4
	- Tests über Länder	Апрель 1- хафта	6
	<u>XXII– маъзӯ:</u> Guten Appetit		
	- eine Speisekarte lesen	Апрель 2-хафта	4
	- im Restaurant bestellen	Апрель 2-хафта	4
	- über das Essen sprechen	Апрель 2-хафта	4
	- sich beschweren	Апрель 2-хафта	6
	<u>XXIII– маъзӯ:</u> Mein Arbeitsplatz		
	- über Arbeitspläne sprechen	Апрель 3-хафта	4

	- Wünsche formulieren	Апрель 3- хафта	4
	- Interesse, Freude, Ärger ausdrücken	Апрель 3- хафта	4
	einen Arbeitstag beschreiben	Апрель 3- хафта	6
	<u>XXIV– маъзун:</u> Wie steht mir das?		
	- über Mode sprechen	Апрель 4- хафта	4
	- Kleidung beschreiben	Апрель 4- хафта	4
	Wortfelder: Kleidung, Aussehen	Апрель 4- хафта	6
	<u>XXV– маъзун:</u> Andere Länder andere Sitten		
	- mit den Händen reden	Май 1- хафта	4
	- Gesten erläutern	Май 1- хафта	4
	- über Glücksbringer sprechen	Май 1- хафта	6
	Wortfelder: Körpersprache	Май 1- хафта	4
	<u>XXVI– маъзун:</u> Geld verdienen Geld ausgeben		
	- Kriterien für einen guten Arbeitsplatz benennen	Май 2- хафта	6
	- über Traumberufe sprechen	Май 2- хафта	4
	- Berufe beschreiben	Май 2- хафта	4
	- Informationen bei der Bank erfragen	Май 2- хафта	6
	<u>XXVII– маъзун:</u> Hausarbeit		
	- etwas umschreiben	Май 3- хафта	4
	- über Dinge und Tätigkeiten im Haushalt sprechen	Май 3- хафта	4
	- Vermutungen begründen	Май 3- хафта	6
	Wortfelder: Hausarbeit, Haushaltsgeräte	Май 3- хафта	4
	<u>XXVIII– маъзун:</u> Was bringt die Zukunft?		
	- Wünsche ausdrücken	Май 4- хафта	6
	- über gute Vorsätze sprechen	Май 4- хафта	4
	- über die Zukunft sprechen	Май 4- хафта	4
	etwas voraussagen	Май 4- хафта	6
	<u>XXIX– маъзун:</u> Was gibt's Neues?		
	- über Mediengewohnheiten sprechen	Июнь 1- хафта	4
	- Vermutungen äußern	Июнь 1- хафта	6
	- über eine Grafik sprechen	Июнь 1- хафта	4
	Wortfelder: Medien, Fernsehen, Freizeit	Июнь 1- хафта	4
	<u>XXX– маъзун:</u> Wünsche und Hoffnungen		
	- Ratschläge geben	Июнь 2- хафта	6
	- höflich um etwas bitten	Июнь 2- хафта	4
	- Wortfelder: Wünsche, Träume	Июнь 2- хафта	6
	<u>XXXI– маъзун:</u> Hast du das gelesen?		

	- über Lesegewohnheiten sprechen	Июнь 3- ҳафта	4
	- über vergangene Ereignisse berichten	Июнь 3- ҳафта	4
	Wortfeld: Texte	Июнь 3- ҳафта	6
	<u>XXXII– мавзу:</u> Märchen		
	- Märchen erzählen	Июнь 4- ҳафта	6
	- über die Vergangenheit sprechen	Июнь 4- ҳафта	4
	- Wortfeld: Märchen	Июнь 4- ҳафта	4
	Жами		548

МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ШАКЛИ ВА МАЗМУНИ

Талабалар мустақил таълимнинг мазмуни ва ҳажми

№	Мустақил таълим мавзулари	Берилган топшириқлар	Бажариш муддати	Ҳажми (соатда)	
				Барча йўналиш	Немис йўналиши
1.	Speisen und Getränke, Kino, Small talk	Übungen machen, eigene Meinungen äußern, Präsentation zubereiten	Сентябрь 2-ҳафта	-	32
2.	Hobbys, Uhrzeit, Wochentage, Verabredungen	Übungen machen, eigene Meinungen äußern, Präsentation zubereiten	Ноябрь 1-ҳафта	-	30
3.	Tätigkeiten, Berufe	Präsentation zubereiten. Mit Plakaten arbeiten.	Ноябрь 3-ҳафта	-	32
4.	Medien, Musik, Lesen	Wichtige Informationen finden und Präsentation zubereiten.	Декабрь 2-ҳафта	-	30
5.	Gewohnheiten, Eigenschaften, Alltag	Präsentation zubereiten. Mit Plakaten arbeiten.	Декабрь 2-ҳафта	-	32
6.	Kleidung, Aussehen	Wichtige Informationen finden und Präsentation zubereiten.	Январь 2- ҳафта	-	30
7.	Zukunft, Umwelt	Über Ihre Meinungen bearbeiten und wiederholen.	Февраль 1- ҳафта	-	32
8.	Wünsche, Träume	Selbstevaluation machen.	Март 2- ҳафта	-	32
9.	Lernen, Weiterbildung	Selbstevaluation machen.	Май 1-ҳафта	-	30
10.	Wegbeschreibung	Über Ihre Meinungen bearbeiten und wiederholen.	Июнь 2-ҳафта	-	32
				Жами :	312

Дастурнинг информатсион услубий таъминоти

Мазкур фанни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш назарда тутилган: амалий машғулотларда замонавий компютер технологиялари ёрдамида презентация ва электрон-дидактик технологиялар ва кичик гуруҳлар мусобақалари, гуруҳли фикрлаш педагогик технологияларини қўллаш назарда тутилади.

Талабалар билимини рейтинг тизимасосида БАҲОЛАШМЕЗОНИ

Фан бўйича рейтинг жадваллари, назорат тури, шакли, сони ҳамда ҳар бир назоратга ажратилган максимал балл, шунингдек жорий ва якуний назоратларининг саралаш баллари ҳақидаги маълумотлар фан бўйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Фан бўйича талабаларнинг билим савияси ва ўзлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун қуйидаги назорат турлари ўтказилади:

- **жорий назорат (ЖН)** - талабанинг фан мавзулари бўйича билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Жорий назорат фаннинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда амалий машғулотларда оғзаки сўров, тест ўтказиш, суҳбат, назорат иши, коллеквиум, уй вазифаларини текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин;

ТАЛАБАЛАР ЖОРИЙ НАЗОРАТДАН ТЎПЛАЙДИГАН БАЛЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МЕЗОНЛАРИ

№	Н а з о р а т к ў р с а т к и ч л а р и	ЖН баллари		
		Макс.балл	ЖН-1	ЖН-2
1.	Мустақил таълим топшириқларининг ўз вақтида ва сифатли бажариш, ўзлаштириш даражаси.	20	10	10
2.	Дарсга қатнашганлик ва ўзлаштириш даражаси. Амалий машғулотлардаги фаоллиги. Амалий машғулот дафтарининг юритилиши ва ҳолати.	10	5	5
3.	Оғзаки савол-жавоблар, коллоквиум ва бошқа назорат турлари натижалари бўйича.	10	5	5
Жами ЖН баллари :		40	20	20

(Изоҳ: Талабанинг ўқув фани бўйича мустақил ишига умумий баллнинг 20 балани ажратиш тавсия этилади. Бу 20 балл ЖНга киритилади.)

* МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ШАКЛИ ВА МАЗМУНИ

- Талабалар мустақил таълимини баҳолашнинг икки кўриниши мавжуд: **аудиторияда ва аудиториядан ташқарида.**
- Биринчи шаклда талаба берилган уйга вазифани қўшимча маълумотлар билан бойитган ҳолда мустақил тарзда ҳар кунлик амалий машғулотларда бажариб келганлиги орқали мустақил таълим балани ҳам тўплаб боради.
- Иккинчи шаклда мустақил таълим аудиториядан ташқари, яъни амалий машғулотлар вақтида эмас, балки алоҳида белгиланган соатларда қабул қилинади.
- Талабадан фан бўйича мустақил ўрганган билимларини аудиторияда турли хил интерактив услублар орқали намойиш қила олиши ва бошқаларга ўргата олиши талаб этилади.

- **Оралик назорат(ОН)** – семестр давомида ўқув дастурининг тегишли (фаннинг бир неча мавзуларини ўз ичига олган) бўлими тугаллангандан кейин талабанинг билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Оралик назоратнинг сони (бир семестрда икки мартадан кўп ўтказилмаслиги лозим) ва шакли (ёзма, оғзаки, тест ва ҳоказо) ўқув фанига ажратилган умумий соатлар ҳажмидан келиб чиққан ҳолда белгиланади;

- **Якуний назорат (ЯН)** - семестр якунида муайян фан бўйича назарий билим ва амалий кўникмаларни талабалар томонидан ўзлаштириш даражасини баҳолаш усули. Якуний назорат асосан таянч тушунча ва ибораларга асосланган “оғзаки” шаклида ўтказилади.

Олий таълим муассасаси раҳбарининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида **ЯН** ни ўтказиш жараёни мунтазам равишда ўрганиб

борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, **ЯН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай ҳолларда **ЯН** қайта ўтказилади.

Асосий ўрганилаётган тил (1-курс) фани бўйича
КУНЛИК БАҲОЛАШ МЕЗОНИ

I - семестр : 1 ва 2-ЖОРИЙ							
Ажратилган амалий соат :	Ажратилган Мак.балл : 10+10(мт)	Кунлик белгиланган балл :	Дарсга келмаган талаба учун:	1-54 % учун:	55-70% учун:	71-85% учун:	86-100% учун:
216 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
2 - ЖОРИЙ							
216 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
II - семестр : 1 - ЖОРИЙ							
214 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
2 - ЖОРИЙ							
214 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл

Изоҳ: Ушбу фанга ажратилган ўқув соати микдорининг кўплиги боис битта жорий назоратга ажратилган 20 баллни дарслар сонига бўлишнинг имкони йўқ, яъни 20 баллни 69та дарсга бўлганда бта рақамли жуда майда сон келиб чиқади. Шу сабабли ҳар кунлик жорий учун 2та рақамли балл (0,1-0,9) қўйиб борилади ва улардан йиғилган умумий балл бўлинган тарзда ёзилади, яъни ҳар бир жорий нихоясида тўпланган умумий балл албатта, 3 га бўлиниши шарт. Масалан, 1та жорий назорат давомида талаба умумий тарзда 48,4 балл тўплаган бўлса, 48,4 балл 3 га бўлинади ва чиққан ҳосила яъни 16,1 балл талабанинг 20 балли системадаги битта жорийдан тўплаган бали сифатида қайд этилади шунингдек, жорийларнинг умумлашмаси бутунсиз тарзда 16 балл, деб қайд этилади.

ТАЛАБАЛАР ОРАЛИҚ / ЯКУНИЙ НАЗОРАТДАН ТЎПЛАЙДИГАН БАЛЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МЕЗОНЛАРИ

№	Назорат кўрсаткичлари	ОН баллари	
		Макс.балл	ОН-1
1.	Талабанинг орфографик нуктаи назардан билим савияси	8 балл	8 балл
2.	Талабанинг грамматик нуктаи назардан билим савияси	7 балл	7 балл
3.	Талабанинг шахсий фикрлаш қобилияти ва мазмунан тўғри тушунчага эгалик даражаси	15 балл	15 балл
4.	Жами ОН баллари :	30 балл	30 балл

Оралиқ / якуний назоратни баҳолаш технологияси:

№	Баҳолаш шакли	Максимал балл	86-100%	71-85%	55-70%	0-54%
1.	Орфографик хато учун	8 балл	8-7 Балл	6 балл	5 балл	4-1 балл
2.	Грамматик хато учун	7 балл	7-6 Балл	5 балл	4 балл	3-1 балл
3.	Мазмуний хато учун	15 балл	15-13 Балл	12-11 балл	10-8 балл	7-1 балл
	Жами:	30	30-26	25-	21-17балл	16-1балл

		балл	Балл	22балл		
--	--	-------------	-------------	---------------	--	--

Талабанинг билим савияси, кўникма ва малакаларини назорат қилишнинг рейтинг тизими асосида талабанинг фан бўйича ўзлаштириш даражаси баллар орқали ифодаланади.

Талабаларнинг семестр давомидаги ўзлаштириш кўрсаткичи 100 баллик тизимда баҳоланади.

Ушбу 100 балл баҳолаш турлари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Я.Н.-30 балл, қолган 70 балл эса - ЖНга 40 балл, ОНга 30 балл қилиб тақсимланади.

Балл	Баҳо	Талабаларнинг билим даражаси
86-100	Аъло	Хулоса ва қарор қабул қилиш, ижодий фикрлай олиш, мустақил мушоҳада юрита олиш, олган билимларини амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.
71-85	Яхши	мустақил мушоҳада юрита олиш, олган билимларини амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.
55-70	Қониқарли	моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.
0-54	Қонқарсиз	Аниқ тасаввурга эга бўлмаслик, билмаслик.

(Изоҳ: Талабанинг ўқув фани бўйича мустақил ишига умумий баллнинг 20 балини ажратилиш тавсия этилади. Бу 20 балл ЖНга киритилади..)

Талабанинг фан бўйича бир семестрдаги рейтинги қуйидагича аниқланади:

$$R = (V * O') / 100$$

бу ерда:

V– семестрда фанга ажратилган умумий ўқув юкламаси (соатларда);

O'– фан бўйича ўзлаштириш даражаси (балларда). Фан бўйича жорий ва оралик назоратларга ажратилган умумий баллнинг 55 фоизи саралаш балл ҳисобланиб, ушбу фоиздан кам балл тўплаган талабалар якуний назоратга киритилмайди.

Семестрда фан бўйича жорий ва оралик назоратларга ажратилган умумий 70 баллнинг 55% (39 балл) саралаш бали ҳисобланиб, ушбу фоиздан кам (0-38) балл тўплаган талабалар якуний назоратга киритилмайди.

Изоҳ: Семестрда якуний назорат учун саралаш бали йўқ. Масалан, жорий ва оралик назоратларда талабанинг тўплаган бали 54 бўлса, у якуний назоратда 1 балл олган тақдирда ҳам талаба фанни ўзлаштирган ҳисобланади. Жорий ва оралик назоратларнинг ҳар бирига алоҳида саралаш бали белгиланмаган.

Жорий ва оралик назорат турлари бўйича 55 ва ундан юқори бални тўплаган талаба фанни ўзлаштирган деб ҳисобланади ва ушбу фан бўйича якуний назоратга кирмаслиги мумкин яъни бу талабанинг ихтиёрида бўлади.

20. Талабанинг семестр давомида фан бўйича тўплаган умумий бали ҳар бир назорат туридан белгиланган коидаларга мувофиқ тўплаган баллари йиғиндисига тенг.

- **ЯН** календар тематик режага мувофиқ деканат томонидан тузилган рейтинг назорат жадваллари асосида ўтказилади. **ЯН** семестрнинг охириги 2 ҳафтаси мобайнида ўтказилади.

- **ЖН** назоратларда саралаш балидан кам балл тўплаган ва узрли сабабларга кўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сўнгги жорий ва оралик назоратлар учун еса якуний назоратгача бўлган муддат берилади.

- Талабанинг семестрда **ЖН** бўйича тўплаган баллари ушбу назорат турлари умумий балининг 55 фоизидан кам бўлса ёки семестр якуний жорий, оралик ва якуний назорат турлари бўйича тўплаган баллари йиғиндисига 55 балдан кам бўлса, у академик қарздор деб ҳисобланади.

- Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, фан бўйича назорат тури натижалари ёллон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факултет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факултет деканининг тақдимномасига кўра ректор буйруғи билан 3 (уч)

аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.

- Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини кўриб чиқиб, шу куннинг ўзида хулосасини билдиради.

- Баҳолашнинг ўрнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факултет декани, кафедра мудури, ўқув-услубий бошқарма ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

НАЗОРАТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА БАҲОЛАШНИНГ ТЕХНОЛОГИК ЖАДВАЛИ

Назорат турлари	Ажратилган максимал балл	“аъло ” баҳо	“яхши ” баҳо	“қониқарли ” баҳо	“қониқарсиз баҳо
Жорий назорат - 1/ 2	20 балл	20-18 балл	17-15 балл	14-11 балл	10-1 балл
Оралиқ назорат	30 балл	30-26 балл	25-22 балл	21-17 балл	16-1 балл
Якуний назорат	30 балл	30-26 балл	25-22 балл	21-17 балл	16-1 балл

1-КУРСЛАР УЧУН АСОСИЙ ЧЕТ ТИЛИ ФАНИДАН ТАЛАБАЛАР БИЛИМИНИ БАҲОЛАШНИНГ ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Ўқув шакли : кундузги
 Курс : 1 (бакалавр)
 Маъруза : -
 Амалий машғулот : 552 соат
 Мустақил таълим : 312 соат

Биринчи семестр (Амалий машғулот : 276 соат, мустақил таълим : 156 соат)

№	Машғулотларнинг тартиб	Ўқув юкламалари				Баҳолаш тури	Баҳолаш шакли	Балл			Рейтинг назоратларининг муддати
		Маъруза	Назоратлар арг ажратилг	Мустақил таълим	Амал. + муст.			Юқори балл	Амалий	Мустақил	
1.	1-69	-	138	78	216	ЖБ1+МБ	Оғзаки	20	10	10	Декабрь (3 ҳафта)
2.	70-138	-	138	78	216	ЖБ2+МБ	Оғзаки	20	10	10	Февраль (3 ҳафта)
3.	1-138	-	276		30	ОБ	Ёзма	30	30		Февраль (4 ҳафта)
4.		-	276	156	432	ЯБ	Оғзаки	30	30		Февраль (4 ҳафта)

Иккинчи семестр (Амалий машғулот : 276 соат, мустақил таълим : 156 соат)

№	Машғулотларнинг тартиб	Ўқув юкламалари				Баҳолаш тури	Баҳолаш шакли	Балл			Рейтинг назоратларининг муддати
		Маъруза	Назоратлар арг ажратилг	Мустақил таълим	Амал. + муст.			Юқори балл	Амалий	Мустақил	

5.	1-69	-	138	78	216	ЖБ1+МБ	Оғзаки	20	10	10	Май (1 ҳафта)
6.	70-138	-	138	78	216	ЖБ2+МБ	Оғзаки	20	10	10	Июн (4 ҳафта)
7.	1-138	-	276		30	ОБ	Ёзма	30	30		Июнь (2 ҳафта)
8.		-	276	156	432	ЯБ	Оғзаки	30	30		Июнь (2 ҳафта)

Юқорида келтирилган назорат турлари бўйича “БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ” 2013 йил 26. 08 да Институт ўқув-услубий кенгаши томонидан тасдиқланган.

ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР:

Асосий адабиётлар:

1. Tatsachen über Deutschland. Frankfurt/Main, 2010.
2. Saidov S. Deutsche Grammatik in Übungen. „O‘zbekiston“ Toshkent 2003.
3. Eurolingua Deutsch 3, neue Ausgabe, Kurs und Arbeitsbuch, Cornelsenverlag, Berlin 2007
4. Em neu Brückenkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2010
5. 9. Em neu Hauptkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2009
6. 10. Em neu Abschlusskurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2011

Қўшимча адабиётлар

1. Tangram 1B. von Rosa-Maria Dillapiazza. Max Hueber Verlag, 1998
2. Tangram 1B. von Rosa-Maria Dillapiazza. Max Hueber Verlag, 1998.
3. Tangram. Arbeitsbuch. Kursbuch. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Max Hueber Verlag, 2004.
4. Мирсоатов Т.З. Немис тили грамматикаси. Морфология. Тошкент. 1987

Интернет сайтлари:

1. www.zum.de
2. lexikon.freenet.de/Literaturdidaktik
3. [www.fachdidaktik-einecke.de/4 Literaturdidaktik/textarbeit im literaturunterricht.htm](http://www.fachdidaktik-einecke.de/4_Literaturdidaktik/textarbeit_im_literaturunterricht.htm)
4. www.deutsch-als-fremdsprache.de/daf-links/php_dateien/ressourcen_institute.php3
5. www.ziyonet.uz
6. www.deutsch-perfekt.de

АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР УЧУН МАШҚ ВА ТОПШИРИҚЛАР ТЎПЛАМИ

1- mashq.

Matnno'qingvao'zbektiligatarjimaqiling:

Wer sind sie? Was sind sie?

Ich heiße Usman Karimow. Ich bin (achtzehn) Jahre alt. Ich bin Student. Ich studiere an der pädagogischen Hochschule. Ich stehe im ersten Studienjahr. Ich werde Lehrer. Ich komme vom Lande und wohne im Studentenheim. Mein Freund Asad wohnt bei seinen Eltern. Sie wohnen in der Nawoistrae 14. Ich bin unverheiratet.

Ich habe zwei Brüder und eine Schwester. Meine Brüder gehen noch in die Schule. Meine Schwester Lola ist schon verheiratet. Sie hat einen Mann und zwei Kinder.

2- mashq

Nuqtalar o'rniga aniq va noaniq artiklni qo'yib, gaplarni yozing.

1. Ich habe ... Buch. ... Buch ist interessant. 2. Dort ist ... Student. Er steht an ... Tafel. ... Tafel ist sauber. 3. Der Student hat ... Kreide in der Hand. Er schiebt mit ... Kreide an ... Tafel. Er schreibt ... Satz. ... Satz ist kurz. 4. Lola liest ... Text. Dann berzetzt sie ... Vokabeln. ... Vokabeln sind leicht.

3-mashq

Quyidagi otlarni birlik shaklida ayting va ularni ko'plik yasalishining qaysi turiga kirishini ajratib yozing.

die Bäume, die Tage, die Autos, die Studenten, die Jahre, die Kinos, die Blätter, die Väter, die Dramen, die Schulen, die Gläser, die Felder, die Schränke, die Dörfer, die Traktoren, die Vögel, die Länder, die Lehrerinnen, die Töchter, die Wagen, die Dokumente, die Höfe, die Sätze.

4-mashq

Nemis tiliga tarjima qiling

uch dona gul, ikkita ruchka, uch Dugona, besh ishchi (ayol), o'nta maktab, to'rt bola, bir necha o'rtoqlar, uning burchlari, hamma guvohlar, uning ko'zlari, ikkala qahramon, ba'zi dav – latlar, hamma imkoniyatlar

drei Blumen, zwei Kugelschreiber, drei Freundinnen, fünf Arbeiterin, zehn Schulen, vier Kinder, einige Freunde, seine Rechte, alle Augenzeugen, seine Augen, zwei Helden, manche Staaten, alle Möglichkeiten

5 – mashq.

Matnni o'qing va tarjima qiling.

Ein Tag an der Hochschule

Seit zwei Monaten sind wir Studenten. Wir besuchen die Urgentscher Saatliche Universität. Jeden Tag haben wir drei Doppelstunden Unterricht. Es sind Vorlesungen und Seminare. Die Vorlesungen in der Weltgeschichte halt Dozent Rachmanow. Die Seminare in diesem Fach Leitet Dozent Sabirow. Beide Lektoren erteilen die Stunden höchst interessant.

Wir studieren auch eine Fremdsprache. Es ist Deutsch. Jede Woche haben wir dreimal Deutsch. In der Stunde lesen, schreiben und sprechen wir Deutsch. Wir beantworten die Fragen unseres Deutschlehrers, und manchmal stellen wir selbst Fragen. Wir machen Übungen und arbeiten an der Aussprache. Nachmittags gehen wir in den Lesesaal oder in das Sprachlabor. Das Studium an der Hochschule macht uns großen Spaß.

Vokabeln

seit-...dan beri,buyon

der Monat,-(-e), -e –oy

besuchen(-te, -t)- bormoq, qatnamoq

der Unterricht, (-e)s, -(ko'pligi yo'q)-mashg'ulot

die Vorlesung,-, en leksiya, ma'ruza

der Tag,-(e)s, -e –kun

die Doppelstunde,-, -n –juft soat (para)

der Dozent, -en, -en –dotsent

jede(-r,-s)-har bir

dreimal-uch marta

das Seminar, s, -e-seminar, amaliy mashg'ulot
 das Fach, -es,-er -1.fan, predmet; 2.javon
 leiten(-ete, -et)-boshqarmoq, rahbarlik qilmoq
 der Dozent, -en, -en- dotsent
 beide- ikkalasi
 der Lektor, -s, -en –ma'ruzachi, o'qituvchi
 erteilen, -(te,t) bermoq (maslahat, buyruq va b.)
 Stunde erteilen -dars bermoq
 höchst interessant- juda qiziqarli
 die Sprache, -, -en-til
 die Fremdsprache, -, -n –chet tili
 die Woche, -, -n –hafta
 lesen(las,gelesen) –o'qimoq
 schreiben(schrieb,geschrieben)-yozmoq
 sprechen(sprach,gesprochen)-gapirmoq, so'zlammoq
 beantworten(ete,-et)(Akk)-javob bermoq
 eine Frage stellen-savol bermoq

deutsch-nemischa
 das Deutsch-nemis tili
 die Frage-savol, so'roq
 selbst- o'zim, o'zing, o'zi
 machen(-te, -t)- qilmoq, bajarmoq
 die Übung, -, -en mashq
 arbeiten(-ete, -et)ishlamoq
 die Aussprache -talaffuz
 vormittags –tushdan oldin
 nachmittags –tushdan keyin
 gehen(ging,gegangen) -bormoq
 der Lesesaal, -s, -e –o'quv zali
 phonetisch -fonetik
 das Phonolabor, -s -fonolaboratoriya
 der Spaß, -es,Späße -hazil
 Spaß machen –huzur bag'ishlamoq,
 xushkayfiyat(xushvaqt) qilmoq

Synonyme

der Lehrer \	der Lehrer nemischa so'z bo'lib, o'qitadigan, o'rgatadigan odam
o'qituvchi	ma'nosini beradi.
der Lektor /	der Lektor – lotincha so'z bo'lib, oily maktab o'qituvchisini
	anglatadi.

Antonyme

der Tag (kun) - **die Nacht** (tun)
die Antwort(javob) - **die Frage** (so'roq)

Wortfamilie

die Antwort –javob	eine Antwort schreiben -javob xati yozmoq
antworten – javob bermoq	jemandem keine Antwort geben -birovga hech qanday
die Beantwortung – javobgarlik	javob bermaslik
beantworten – javob bermoq	Wie die Frage, so die Antwort –savoliga yarasha javob
antwortlich – javoban	
verantwortlich – javobgar	

6 – mashq.

“Deutsch” yoki “deutsch” so'zlarini nuqtalar o'rniga qo'ying.

1. Wir haben heute	2. Die Studenten sprechen etwas
3. Wie sagt man aus	4. Wie heißt das auf
5. Mein Bruder lernt auch	6. Verstehest du
7. Jede Woche haben wir dreimal	8. Sprechen Sie gut

7-mashq.

Nuqtalar o'rniga tegishli kishilik olmoshlarini qo'ying.

1. Ich und meine Freunden wohnen in einem Haus. Ich besuche **sie** oft. 2. Unsere Freunde sind hilfsbereit. Wir wenden uns oft an **Ihnen** und sie helfen **uns**. 3. Er besucht euch morgen. Seid **ihr** zu Hause? 4. Du hast doch heute Geburtstag, ich gratuliere **ihn**. 5. Die Mutter kauft ein neues Kleid. Sie schenkt es mir. 6. Er liest eine Erzählung. **Sie** ist interessant.

9 –mashq.

Nuqtalar o'rniga dativ kelishigi ko'makchilaridan mosini qo'ying:

1. Er spricht **von** dem Lektor. 2. Lola fährt **nach** Taschkent. 3. Das Kind kommt **zu** der Schule. 4. Die Studenten kommen **zu** der Vorlesung. 5. **Seit** diesem Jahr studieren wir Deutsch. 6. Mein Freund wohnt **bei** seinen Verwandten. 7. **Aus** diesem Text übersetze ich noch ein Gedicht. 10- mashq.

Matnni o'qing va tarjima qiling.

Mein Arbeitstag.

Usman steht früh auf. Er schaltet den Fernseher ein. Das Fernsehen bringt Frühgymnastik. Er turnt, wäscht sich und trocknet sich mit Handtuch ab. Dann frühstückt er. Zum Frühstück ißt er zwei Schnitten, eine mit Wurst, die andere mit Käse. Manchmal ißt er noch ein Ei dazu. Beim Frühstück trinkt er zwei Tassen Tee. Um 8 Uhr geht er zur Hochschule. Sie ist nicht weit. Er geht zu Fuß und kommt immer rechtzeitig.

Der Unterricht an der Hochschule dauert 6 Stunden. Um 14 Uhr ist er zu Ende. Nach dem Unterricht ißt Usman Mittag.

Nachmittags hat er viel zu tun. Dreimal in der Woche geht er zum Training. Er treibt gern Sport. Er spielt Volleyball. Dienstags und donnerstags arbeitet er in der Bibliothek. Dort arbeitet er an der Fachliteratur und bereitet sich auf die Seminare vor. Um 19 Uhr ist er gewöhnlich im Studentenheim. Er ißt dort Abendbrot. Er hört Radio, sieht fern oder liest eine Zeitung. Manchmal besucht er seine Freunde, oder sie besuchen ihn. Um 11 Uhr geht er schlafen.

Vokabeln

der Arbeitstag, -(e)s, -e -ish kuni	die Schnitte, -, -n-bir bo'laknon
aufstehen(stand auf, aufgestanden)-o'rindan turmoq	das Ei, -(e)s, -er-tuxum
der Fernseher -s, - -der Fernsehapparat -televizor	manchmal-ba'zan
einschalten(schaltete ein, eingeschaltet)-buramoq, qo'yamoq(radio)	immer-doimo
bringen(brachte, gebracht)-1.olib kelmoq; 2.eshittirmoq	die Tasse, -, -n-chashka, piyola
die Frühgymnastik, -, (ko'pligi yo'q)-ertalabki badantarbiya	der Tee, -s, -choy
sich waschen(wusch sich, sich gewaschen)-yuvinmoq	die Uhr, -, -en-soat
sich abtrocknen(trocknete sich ab, sich abgetrocknet)-artinmoq	nicht -yo'q, emas
frühstücken(frühstückte, gefrühstückt)-nonushta qilmoq	weit - uzoqda
der Käse, -s, (ko'pligi yo'q)-pishloq	rechtzeitig-o'z vaqtida
die Wurst, -, Würste-kolbasa, qazi	zu Ende sein-tugamoq
trinken(trank, getrunken)-ichmoq	dienstags-seshanba kunlari
zu Fuß gehen(kommen)-piyoda bormoq, (kelmoq)	donnerstags-payshanba kunlari
dauern(dauerte, gedauert)-davom etmoq	gewöhnlich-odatda
viel zu tun haben-qiladigan ishi ko'p bo'lmoq	Volleyball spielen-voleybol o'ynamoq
Mittag essen- tushlik taomni yemoq	arbeiten(arbeitete, gearbeitet)(an+D)-
das Training-mashq, trenirovka	biror narsa ustida ishlamoq
Sport treiben -sport bilan shug'ullanmoq	die Fachliteratur, -, maxsus (mutaxassislik bo'yicha adabiyot
spielen(spielte, gespielt)-o'ynamoq	
sich vorbereiten(bereitete sich vor, sich vorbereitet)(auf, für+Akk)-tayyorlanmoq	
das Studentenheim, -(e)s, -e-talabalar yotoqxonasi	
Abendbrot essen -kechki ovqat yemoq	
hören(hörte, gehört) -eshitmoq	
fernsehen(sah fern, ferngesehen)- televizor ko'rmoq	
schlafengehen(ging schlafen, schlafengegangen) -uyquga ketmoq	

Synonyme

bringen \	tun \	weit \
-olib kelmoq	-qilmoq	-uzoqda
holen /	machen /	fern /

Antonyme

einschalten(ochmoq) –**ausschalten** (o'chirmoq)

immer (har doim) -**nimmer** (hech qachon)
aufstehen (o'rnidan turmoq)- **schlafengehen**(uxlashga yotmoq)
arbeiten(ishlamoq) –**sich erholen**(dam olmoq)

Wortfamilie

das Spiel -o'yin	das Wortspiel –so'z o'yini
spielen -o'yinamoq	das Spielfeld -o'yin maydoni
der Spieler -o'yinchi	das Spielzeug -o'yinchoq
das Beispiel -misol	

11-mashq.

Quyidagi gaplarni shaxs-sonda tuslang.

1.Ich lese mein Buch.	Wir lesen unser Buch.
Du liest dein Buch	Ihr lest uerer Buch.
Er liest sein Buch	Sie lesen ihrer Buch.

2.Ich liebe meine Eltern.	Wir lieben unser Eltern
Du liebst deine Eltern	Ihr liebt uerer Eltern
Er liebt seine Eltern	Sie lieben ihrer Eltern

12-mashq.

Matnni o'qing va tarjima qiling.

Unsere Gruppe

Im Sommer habe ich die Aufnahmeprüfungen an der Urgentscher Staatlichen Universität erfolgreich bestanden. Jetzt bin ich Student der philologischen Fakultät. Ich studiere in der ersten Gruppe. In unserer Gruppe gibt es 13 Studenten: 6 Jungen und 7 Mädchen. Fast alle Studenten sind im gleichen Alter. Nur einer ist zwei Jahre alter als die anderen. Er hat bis zum Studium bei der Armee gedient. Wir studieren fleißig. Niemand will zurückbleiben. Außerdem helfen wir einander gern beim Studium. Es darf in der Gruppe keinen Nachzügler geben. Man nennt unsere Gruppe international. Denn es gibt hier Vertreter verschiedener Nationalitäten. Hier studieren Usbeken, Turkmenen, Russen, Koreaner, Tataren und Karakalpaken. Wir verstehen einander sehr gut.

Die Interessen der Studenten sind unterschiedlich. Einige interessieren sich für Kino, andere für Theater und manche für Kunst. Aber alle lieben Sport. Alle wollen sportlich aussehen und gesund bleiben.

Einmal in der Woche treffen wir uns im Studentenheim zusammen. Im Studentenheim gibt es einen guten Klubraum. Dort unterhalten wir uns über unser Studium und besprechen die aktuellen Fragen des Studentenlebens. Im Klub können wir auch tanzen oder im Chor singen.

Vokabeln.

der Sommer, -s, - yoz	erfolgreich-muvaffaqiyatli
die Aufnahmeprüfung, -, -en-kirish imtihoni	der Junge,-n,-n –bola,o'spirin
bestehen(bestand,bestanden)-topshirmoq	das Mädchen, -s,- qiz bola
dienen(diente,gedient)-xizmat qilmoq	das Alter, -s,- -yosh
zurückbleiben(blieb zurück,zurückgeblieben)-orqada qolmoq	gleich-1teng,bir xil;2hozir,darhol
helfen(half,geholffen)-yordamlashmoq	fleißig-tirishqoq
der Nachzügler, -s- -qoloq	der Vertreter, -s,- -vakil
nennen(nannte,genant) –nomlamoq	die Nationalität,-,-en-millat
verstehen(verstand,verstanden)-tushunmoq	die Muttersprache,-,-n-ona tili
sich interessieren(interessierte sich,sich interessiert)-qiziqmoq	das Interesse,-s,-n-qiziqish
aussehen(sah aus,ausgesehen)-ko'rinmoq	die Kunst,-, Künste-san'at
treffen(traf,getroffen)-uchratmoq	sportlich-ko'rinishli,jismoniy
sich unterhalten(unterhielt sich,sich unterhalten)-suhbatlashmoq	kuchli

besprechen(besprach,besprochen)-muhokama qilmoq
das Studentenleben, -s, - -toliblar hayoti
der Klubraum, -(e)s,-räume-klub,dam olish xonasi
singen(sang,gesungen)-qo'shiq aytmq

aktuell –(hayotiy) muhim
die Frage,-,-n –savol,masala
der Chor,-(e)s, -e,(Chöre) -xor

Übungen zum Wortschatz:

Aufgabe 1. Bestimmen Sie das Geschlecht der Substantive und **nennen Sie die Pluralform dieser Substantive.**

Name, Kind, Verwandte, Vetter, Nichte, Enkel, Familie, Gemahl, Nachkomme, Schwager, Hochzeit, Gatte, Gemahlin, Mutter, Beruf, Kusine, Hobby, Rente, Enkelin, Familienmitglied.

Aufgabe 2. Gebrauchen Sie die eingeklammerten Verben im Präsens!

- 1) Er (haben) eine Schwester.
- 2) Seine Schwester (sein) Lehrerin.
- 3) Wo studieren) du? - Ich (studieren) an der Universität.
- 4) (Sein) deine Familie groß? - Ja, sie (bestehen) aus 6 Personen.
- 5) (Arbeiten) du? - Nein, ich (arbeiten) nicht.
- 6) (Sein) ihr Studenten? - Ja, wir (sein) Studenten.
- 7) Bald (werden) mein Vetter Arzt.

Aufgabe 3. Verwandeln Sie die folgenden Aussagesätze in die Fragesätze ohne Fragewort!

- 1) Ihre Familie lebt in der Stadt. 2) Seine Großmutter ist Rentnerin. 3) Diese Familie besteht aus 4 Personen. 4) Anna will Medizin studieren. 5) Die Kusine besucht die Schule. 6) Mein Bruder ist verheiratet. 7) Mein Hobby ist Musik. 8) Sie ist älter als ich. 9) Sie kommen gut miteinander aus. 10) Im nächsten Jahr werden sie heiraten.

Aufgabe 4.

a. Nennen Sie Synonyme zu den folgenden Wörtern, Redewendungen und Sätzen:

- das Familienmitglied, der Großvater, die Großmutter, der Ehemann, die Gattin, die Waise, die Brüder und Schwestern, der Bräutigam und die Braut, die Urgroßmutter und der Urgroßvater, die Söhne und die Töchter

- die Rente bekommen, in der Schule lernen

- Wie heißt du? Sie kommt aus der Familie eines Lehrers.

b. Nennen Sie Antonyme zu den folgenden Wörtern:

der Junge, ledig, heiraten, klein, alt, bekommen, berufstätig sein

Aufgabe 5. Was passt zueinander?

Spaß	leben
eine Rente	lernen
an der Universität	heiraten
Freizeit	sein
in der Stadt	bestehen
aus Grodno	besuchen
im Studentenwohnheim	kommen
in der Schule	wohnen
einen Arzt	führen
den Haushalt	machen
aus 5 Familienmitgliedern	studieren
berufstätig	verbringen
die Schule	bekommen

Aufgabe 6. Füllen Sie die Lücken aus.

1. Mein Vater ... Lehrer ... 2. Sein Bruder ist 21 Jahre alt. Er ... schon ... 3. Ich ... viel Zeit mit meiner Familie. 4. Meine Eltern ... zusammen. 5. Ihre Schwester ist noch nicht verheiratet. Sie ... 6. Unsere Großmutter ist schon nicht berufstätig. Sie ... 7. Mein Vetter ... in der Familie eines Arztes ... 8. Reisen ... mir ... 9. Heute ... meine Schwester diesen Mann. 10. Wir ... unsere Großeltern sehr oft.

(ledig sein, Spaß machen, geboren sein, besuchen, von Beruf sein, heiraten, mündig sein, eine Rente bekommen, den Haushalt führen, verbringen)

Aufgabe 7. Konjugieren Sie die folgenden Verben im Präsens.

Leben, wohnen, lernen, studieren, besuchen, bestehen, arbeiten, sein, erhalten, führen, heißen, nennen, geben, bekommen, sich loben, heiraten, kommen.

Aufgabe 8. Erklären Sie die unten angegebenen Wörter dem Muster nach.

Muster: Meine Kusine ist die Tochter meiner Tante (meines Onkels).

Der Vetter, die Großeltern, die Urgroßeltern, der Onkel, die Tante, der Neffe, der Schwiegersohn, die Witwe, der Gemahl, die Braut, die Waisen, der Schwager, die Geschwister.

Aufgabe 9. Ergänzen Sie die Sätze!

1) Mein Bruder ... 16..... 2) Meine Großmutter ist schon ... 3) Unsere Familie ... aus 6 Personen. 4) Oft gehe ich ins Konzert. Das macht mir ... 5) Ich habe eine Reihe von ... und ... Verwandten. 6)..... Meine Tante hat ihren Mann verloren und ist daher ... 7) Meine Geschwister und ich sind ... der Eltern. 8) Er ist schon lange ... und ist der Vater von 2 Kindern. 9) Meine Schwester ... in der Schule. 10) Mein älterer Bruder ... an der Universität.

Aufgabe 10. Nennen Sie die Synonyme zu den unterstrichenen Wörtern!

1) Das Kind hat *keine Eltern*. 2) Er *ist* in Minsk *geboren*. 3) Er *studiert*. 4) *Die Oma* *arbeitet* nicht mehr. 5) Seine *Cousine* ist eine bekannte Malerin. 6) *Der Vater seiner Frau* führt nach Minsk. 7) *Die Mutter seiner Frau* ist Lehrerin. 8) *Wie heißt du?* 9) Ihr *Ehemann* ist Arzt von Beruf. 10) Meine *Großmutter* führt den Haushalt.

Aufgabe 11. Bilden Sie Antonyme! Und lernen Sie neue Wörter!

1. Die Geburt –
2. Die Kindheit –
3. Die Ehe –
4. tätig sein –
5. verheiratet sein –
6. das Mädchen –
7. jung –
8. groß –
9. geboren sein –
10. lieben –
11. die Erwachsene –
12. der Vorfahr –

Aufgabe 12. Ergänzen Sie die Sätze mit den Wörtern unter dem Strich.

Heute findet ein statt. Alle ... treffen sich bei den Großeltern. ... und ... haben alle eingeladen, natürlich auch den Hund. Schließlich sollen alle dabei sein. Die ... freuen sich immer, wenn die Kinder und ... zu Besuch kommen. Sie wollen doch wissen, ob es allen gut geht. Die ... hat immer etwas Neues zu erzählen.

Enkel, Oma, Familienmitglieder, Großeltern, Familientreffen, Opa, Tante

Aufgabe 13. Rollenspiel

Situation 1

Spielen Sie die Szene in der psychologischen Beratungsstelle.

Personen: Er, sie, ihre Eltern, Psychologe.

Situation: Er und sie wollen heiraten, aber die Eltern sind gegen die Ehe. Der Psychologe stellt konkrete Fragen und gibt ihnen Ratschläge.

Sie: Ich bin Studentin des ersten Studienjahres und habe einen Geliebten. Er studiert in meiner Gruppe. Er ist meine erste große Liebe. Wir wohnen zusammen. Wir mieten eine Wohnung. Ich wurde schwanger. Er drängt mich ihn zu heiraten. Er will eine "richtige" Familie. Aber meine Eltern sind gegen diese Ehe. Sie sagen, er ist ein echter Macho. Er liebt mich nicht, er hat nur unser Bares (Geld) gern. Ich glaube das nicht. Ich liebe ihn. Ich kann mir mein Leben ohne ihn nicht vorstellen. Ich vermisse ihn.

Er: Ich heirate aus Liebe. Außerdem ist sie schwanger. Ich wünsche mir das Kind sehr. Ich will uns ein gemütliches Heim schaffen. Ihre Eltern sind gegen unsere Beziehungen. Sie meinen, wir passen nicht zueinander. Ich kann ihr nichts geben. Sie sind wohlhabende Menschen. Der Vater ist ein vorkommender Geschäftsmann. Sie haben viele Häuser, Wohnungen, Autos. Aber sie sagen, sie werden uns nicht unterstützen.

Ihre Eltern: Er passt nicht zu unserer Tochter. Er kann ihr nichts geben. Er interessiert sich nur für unser Geld. Er kann nicht gut verdienen. Er kann unserer Tochter und dem Baby kein wohlhabendes Leben sichern. Und was die Tochter betrifft – sie muss abtreiben. Das Leben ist eine Hetzjagd. Mit siebzehn weiß man noch nicht, was man will. Die richtige Wahl des Partners ist die halbe Karriere.

Situation 2

Verteilen Sie die Rollen. Spielen Sie die Szene. Fantasieren Sie das Ende der Geschichte.

Personen: Ehemann, Ehefrau, Sohn, Tochter, Schwiegermutter.

Situation: Es ist früh am Morgen. Alle Familienangehörigen haben viel zu tun. In der Wohnung gibt es nur ein Badezimmer. Jeder (jede) meint, dass er (sie) als erster (erste) duschen muss.

Ehemann: Ich arbeite als Ingenieur in einem Betrieb. Ich verdiene als Einziger in der Familie Geld. Zur Arbeit muss ich pünktlich um 8 Uhr kommen. Ich habe eine große Familie, aber unsere Wohnung ist ganz klein. Stets haben wir Probleme wegen unseres Badezimmers. Heute darf ich mich nicht verspäten. Wenn ich mich verspäte, kann ich meine Arbeit verlieren. Ich muss meine Familie davon überzeugen, dass ich heute als erster unter die Dusche gehen muss.

Ehefrau: Ich habe 3 Kinder, eine Schwiegermutter und einen immer bösen Mann. Heute will ich einen Friseursalon besuchen. Am Abend kommt Besuch vorbei. Ich muss dafür noch viel vorbereiten und vorher noch einkaufen gehen. Heute muss ich außerdem noch im Kindergarten vorbeigehen. Ich will für meinen jüngeren Sohn eine Englisch-Lehrerin finden. Deshalb muss ich mich heute als erste duschen!

Schwiegermutter: Ich bin Rentnerin. Heute bekomme ich meine Rente. Meine Familie ist sehr groß. Mein Sohn verdient schlecht und ich gebe ihm meine Rente. Ohne dieses Geld kann die Familie nicht weiterleben. Die Kasse öffnet um 8 Uhr. Ich muss als erste ins Badezimmer gehen. Ich will nicht Schlange stehen, weil ich sehr krank und alt bin.

Sohn: Heute habe ich ein wichtiges Fußballspiel. Ich darf mich nicht zur Turnstunde verspäten. Ich muss als erster die Dusche nehmen.

Tochter: Heute habe ich eine Prüfung in Geschichte. Ich will mich als erste waschen. Ein Junge aus meiner Klasse gefällt mir sehr. Ich kann unmöglich ohne Make-up in die Schule gehen!

Situation 3

Verteilen Sie die Rollen. Spielen Sie die Szene. Fantasieren Sie das Ende der Geschichte.

Personen: Ehemann, Ehefrau.

Situation: Sie sind ein junges Ehepaar. Heute beginnt Ihr Urlaub. Sie leben weit von den Eltern. Sie besuchen Ihre Eltern nicht oft. Sie wollen die Eltern besuchen (der Ehemann – seine Eltern, die Ehefrau – ihre Eltern).

Ehemann: Ich will zuerst zu meinen Eltern fahren, aber meine Frau verträgt sich mit meinen Eltern nicht besonders gut.

Ehefrau: Mein Mann will seine Eltern zuerst besuchen. Er behauptet, dass die junge Ehefrau so machen muss, wie der Mann sagt.

Situation 4

Verteilen Sie die Rollen. Spielen Sie die Szene. Fantasieren Sie das Ende der Geschichte.

Personen: Ehemann, Ehefrau, Student, Nachbarin.

Situation: Ein Ehepaar hat viele Probleme. Die Frau bricht die Ehe, sie hat einen Liebhaber, der noch sehr jung ist. Der Ehemann will sich scheiden lassen. Die Nachbarin dieser Familie ist schön und jung. Sie weiß alles und kennt jeden. Vor kurzem hat sie erfahren, dass die Ehefrau ihres Nachbarn einen jungen Liebhaber hat. Die Nachbarin hätte nichts dagegen mit ihrem Nachbarn eine feste Beziehung zu haben.

Ehemann: Ich will mich scheiden lassen. Ich konnte meine Frau bisher nicht darauf ansprechen. Heute habe ich einen guten Anlass gefunden.

Ehefrau: Schon seit 5 Jahre haben wir in der Familie verschiedene Probleme. Ich und mein Mann streiten uns jeden Tag. Ich verstehe, dass meine Ehe kaputt geht. Schon ein paar Monate habe ich einen jungen Liebhaber. Ich weiß nicht, wie ich das Gespräch mit meinem Mann beginnen soll.

Student: Ich bin der Liebhaber der Frau, die verheiratet ist. Ich liebe diese Frau. Leider bin ich 7 Jahre jünger als sie. Ich verstehe, dass ich ihr nichts geben kann. Aber ich kann mir mein Leben ohne sie nicht vorstellen. Jeden Tag versuche ich, sie davon zu überzeugen, dass wir zusammen sein müssen. Heute will ich sie besuchen und mit ihrem Mann sprechen.

Nachbarin: Ich träume schon lange von einer Familie mit meinem Nachbarn. Ich will ihm heute die Wahrheit über seine Ehefrau sagen.

Situation 5

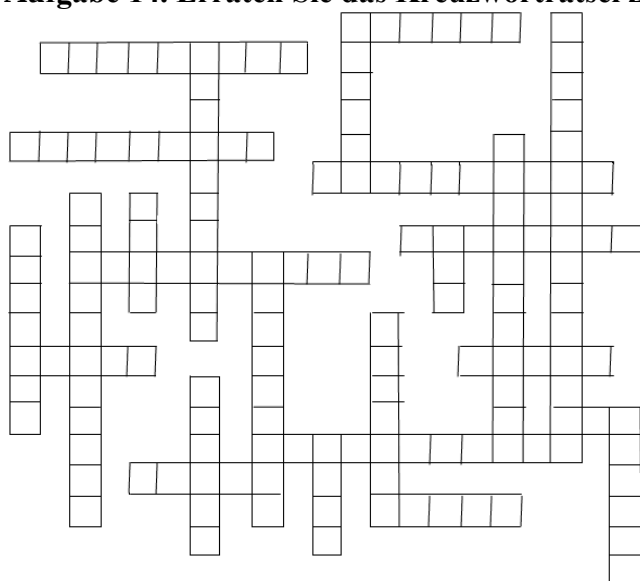
Verteilen Sie die Rollen. Spielen Sie die Szene. Fantasieren Sie das Ende der Geschichte.

Personen: Ehemann, Ehefrau.

Ehemann: Ich bin 45 Jahre alt. Ich bin verheiratet. Ich bin sehr eifersüchtig. Meine Frau ist 25 Jahre jünger als ich. Sie ist Fotomodell. Ich kann nicht mit ihr irgendwohin zusammen gehen. Alle Männer betrachten sie, ihre Figur. Sie will nicht zu Hause sitzen. Abends will sie spazieren, tanzen, zu Gast gehen. Es ist unmöglich für mich. Jeden Tag arbeite ich bis zum späten Abend. Ich komme nach Hause ganz erschöpft. Ich will nur essen, ein wenig fernsehen und dann schlafen. Außerdem ist sie so hysterisch.

Ehefrau: Mein Mann versteht mich nicht. Jeden Tag sitzen wir zu Hause. Er kann unser Leben ohne Fernseher nicht verstehen. Aber ich bin noch jung, schön. Ich will.....

Aufgabe 14. Erraten Sie das Kreuzworträtsel zum Thema.

Waagrecht

- 1 Ich habe einen Sohn und zwei Töchter, also insgesamt drei
- 3 Der Bruder, die ...
- 5 Der Ehepartner ist tot; Familienstand: ...
- 7 "Bis der Tod euch scheidet"? Viele Ehen halten nicht ein Leben lang; am Ende ist der Familienstand dann nicht mehr "verheiratet", sondern ...
- 11 Das Fest, an dem ein Mann und eine Frau heiraten ...
- 13 Das ist der Tag, an dem man geboren wurde. Freunde und Familienmitglieder gratulieren zum
- 16 Er oder sie ist nicht verheiratet und war es auch nicht, Familienstand:
- 17 Der Onkel, die ...
- 19 Der "Bund fürs Leben" ...
- 21 Ich habe eine Schwester und einen Bruder, also zwei
- 23 Eine Frau, deren Mann tot ist, ist seine ...
- 24 Die Nichte, der ...

Senkrecht

- 1 Der "Cousin" ist französisch geblieben; seine Schwester heißt logischerweise "Cousine", oder, auf Deutsch, ...
- 2 Die Mutter meines Mannes ist meine ...
- 4 Lisa hat meinen Bruder geheiratet. Sie ist jetzt meine ...
- 6 Ich habe einen Ehemann/eine Ehefrau, im Ausweis steht also bei "Familienstand": ...
- 8 Nicht mehr Kind, noch nicht erwachsen und oft ziemlich nervig; auf Englisch nennt man sie "Teenager", auf Deutsch (Pl.).
- 9 Ein kleines Kind ist ein "Säugling" oder ein "Kleinkind", aber fast immer nimmt man das englische Wort: ein ...
- 10 Der Enkel, die ...
- 12 Die Oma, der ...
- 14 Eine Frau, die ein Kind bekommt, erzählt allen: "Stell dir vor, ich bin ... !"
- 15 "Was, Elke hat ein Kind gekriegt! Ist es ein Junge oder ein ...?"
- 18 Der Vater, die ...
- 20 Mutter und Vater zusammen sind die ...
- 22 Die Tochter, der ...

Aufgabe 15. Ergänzen Sie: „um“ oder „am“

- 1) Hans frühstückt ... 7.20.
- 2) ... Sonntag schlafen wir bis 10.00.
- 3) Die Universität beginnt 14.00.
- 4) Wir essen ... 19.30 Uhr zu Abend.
- 5) ... Montag gehe ich ... 9.00 Uhr in den Sportsaal.
- 6) ... Samstag geht meine Familie ins Kino.
- 7) Maria fährt ... 13.00 Uhr nach Hause zurück.
- 8) ... Abend sehen sie gern fern.
- 9) Ich gehe zum Arzt ... Morgen ... 8.00 Uhr.
- 10) Wir machen einen Ausflug ... Sonntag.

Aufgabe 16. Was gehört zusammen?

1. In der Nacht	a. müssen wir aufstehen.
2. Am Nachmittag	b. ist Schule. Da müsst ihr lernen.
3. Am Morgen	c. müssen alle Kinder schlagen.
4. Am Mittag	d. ist die Schule aus.

5. Am Vormittag	e. muss Tobias Hausaufgaben machen.
6. Am Abend	f. musst du ins Bett gehen.

Aufgabe 17. Erzählen Sie über Monikas Tagesablauf wie im Beispiel.

Beispiel: 7.10 (aufstehen) – Um zehn nach sieben steht Monika auf.

- 7.20 (ins Bad gehen)
- 7.25 (sich Zähne putzen)
- 7.30 (frühstücken)
- 7.45 (mit dem Bus zur Uni fahren)
- 8.00 (der Unterricht, beginnen)
- 13.50 (nach Hause gehen)
- 14.10 (zu Mittag essen)
- 14.20 (die Mutter, helfen)
- 15.45 – 17.00 (Hausaufgaben machen)
- 17.20 (ins Schwimmbad gehen)
- 18.30 – 19.10 (fernsehen)
- 19.20 (zu Abend essen)
- 19.40 – 20.00 (die Freundin, telefonieren mit D.)
- 20.10 – 22.45 (Freunde treffen)
- 23.00 (ins Bett gehen)
- 23.10 – 7.20 (schlafen)

Aufgabe 18. Gebrauchen Sie die eingeklammerten Reflexivverben und Ausdrücke im Präsens!

- 1) Dieser Junge (sich anziehen) immer nach dem Wetter. 2) Mein Bruder (sich ins Bett legen) gewöhnlich um 22 Uhr. 3) Warum (sich waschen) du mit warmem Wasser? 4) Die Schwester (sich kämmen) vor dem Spiegel, und der Bruder (sich rasieren). 5) Womit (sich beschäftigen) ihr nach dem Abendbrot? - Ich (sich ansehen) das Fernsehprogramm, der Bruder (sich anhören) die Musik. 6) Der Schüler (sich an den Tagesplan halten) genau.

Aufgabe 19. Bilden Sie Sätze:

a) mit dem Verb «stören» und folgenden Wörtern:

- 1) Der Sohn, die Mutter, das Waschen. 2) Der Freund, dieser Student, das Selbststudium. 3) Der Straßenlärm, ich, die Arbeit. 4) Die Enkelin, die Oma, das Kochen. 5) Das Radio, er, die Vorbereitung auf das Diktat;

b) mit dem Verb «nachsprechen» und folgenden Wörtern:

- 1) Die Studenten, der Lektor, das Gedicht. 2) Die Schüler, die Lehrerin, der Text. 3) Das Mädchen, die Freundin, jener Satz. 4) Ich, das Muster, der Dialog.

Aufgabe 20. Ergänzen Sie die Situationen. Gebrauchen Sie die eingeklammerten Wendungen!

- 1) Mein Bruder arbeitet in einem Werk. Er steht ohne Wecker um 7 Uhr auf (das Bett machen, das Klappfenster öffnen, sich waschen, Morgengymnastik machen). 2) Als erste steht gewöhnlich die Mutter auf. Ihr Arbeitstag beginnt gewöhnlich in der Küche (Tee kochen, belegte Brötchen machen, beim Frühstück den Tagesplan besprechen, das Geschirr abwaschen). 3) Ich wohne nicht weit vom Institut und gehe zu Fuß (um halb 8 Uhr, sich auf den Weg machen, durch den Park, den Fluss entlang gehen, an Ort und Stelle sein).

Aufgabe 21. Man unterscheidet zwei Typen der Menschen: der Frühaufsteher und der Langschläfer. Bestimmen Sie Ihren Typ und beschreiben Sie ihn!

Frühtyp: - steht früh auf

Spätyp: - schläft gern morgens

liegt lange im Bett, arbeitet gern nachts, geht früh schlafen, sieht oft Nachtfernsehen, steht spät auf, schläft nicht gern morgens, trinkt abends viel Kaffee, duscht kalt, geht spät schlafen, macht Fröhsport, isst manchmal nachts, ist abends nach 21 Uhr müde, wird abends munter, hat gute Ideen nachts, macht sehr viel vormittags, ist abends sehr produktiv, arbeitet morgens und vormittags sehr effektiv.

Aufgabe 22. Beantworten Sie die Fragen! Gebrauchen Sie dabei die angegebenen Wörter!

1. Stehen Sie werktags früh auf? (fröh, frühmorgens, nicht spät).
2. Was machen Sie am Morgen vor dem Frühstück? (das Zimmer lüften, das Bett machen, das Zimmer aufräumen).
3. Wann machen Sie ihre Hausaufgaben? (am Morgen, am Tage, am Nachmittag, am Abend).
4. Fahren Sie zur Uni oder gehen Sie zu Fuß? (zu Fuß gehen, mit dem Bus fahren).
5. Wann beginnt Ihr Arbeitstag? (um 8 Uhr, um 9 Uhr).
6. Wann kehren Sie gewöhnlich nach Hause zurück? (am Nachmittag, am Abend, um 6 Uhr).
7. Was machen Sie nach dem Abendessen? (spazieren gehen, zu Besuch gehen, lesen, fernsehen, zum Unterricht gehen).
8. Wann gehen Sie zu Bett? (fröh, spät, um 11 Uhr).

Aufgabe 23. a) Lesen Sie und verstehen Sie den Text.

Fräulein Köhler ist Sekretärin. Sie arbeitet in einem Büro. Sie ist sehr fleißig und genau. Ihr Chef ist mit ihr sehr zufrieden.

Es ist Montagsmorgen. Der Wecker klingelt laut. Es ist halb sieben.

Frl.Köhler hört den Wecker nicht. Gestern abend war sie im Theater und dann im Cafe' mit ihrem Freund. Sie ist sehr spät nach Hause gekommen und schläft jetzt fest. Eine halbe Stunde vergeht, und die Wanduhr schlägt sieben. Frl.Köhler erwacht, springt auf und sieht auf die Uhr. Es ist eine Katastrophe! Sie kommt zur Arbeit zu spät! Schnell ins Badezimmer und dann zurück ins Wohnzimmer, und zum Schrank, und zum Spiegel. In zehn Minuten ist sie fertig und geht. Ohne Frühstück, denn es ist keine Zeit zu frühstücken.

Zum Glück ist die Haltestelle gleich in der Nähe. Aber der Bus kommt nicht. Frl.Köhler wird ganz nervös, sie sieht auf die Uhr, ihre Uhr steht. Endlich kommt der Bus, und Frl.Köhler steigt ein.

b) Schafft sie es oder schafft sie es nicht? Was sagt der Chef, wenn sie das Büro betrifft?

Aufgabe 24. Lesen Sie den Text „Der Arbeitstag eines Studenten“

Die Uhr schlägt halb sieben. Es ist die Zeit zum Aufstehen. Der Wecker klingelt. In einigen Minuten ist Oleg schon auf den Beinen. Zuerst macht er das Fenster auf und schaltet das Radio ein. Dann macht er Morgengymnastik, nimmt kalte Dusche, rasiert sich, kämmt sich und zieht sich an. Danach macht Oleg das Bett und bringt das Zimmer in Ordnung. Frisch und munter macht er sich ans Frühstück. In einer Viertelstunde ist Oleg fertig. Die Zeit ist knapp, er verlässt das Haus. Er muss sich beeilen. 10 Minuten fährt Oleg mit dem Bus. Von der Haltestelle geht er in die Universität zu Fuß. Der ganze Weg nimmt 25 Minuten in Anspruch. Kurz vor 8 ist Oleg an Ort und Stelle. Er kommt zur rechten Zeit. Seine Studienkollegen sitzen schon im Seminarraum. Ein wenig später tritt der Lektor ein. Der Unterricht beginnt. Er dauert 6 Stunden. Schon um 10 Minuten vor 14 Uhr ist das Studium zu Ende.

Dann geht Oleg mit seinen Freunden in die Mensa. Nach dem Mittagessen beginnt das Selbststudium. Das Selbststudium hat eine große Bedeutung. Die selbstständige Arbeit dauert 2 oder 3 Stunden. Die Studenten arbeiten in den Bibliotheken und Lesesälen an der Fachliteratur. Man muss systematisch an jedem Lehrfach arbeiten und sich auf den Unterricht sorgfältig vorbereiten.

Gegen 17 Uhr ist Oleg gewöhnlich mit dem Selbststudium fertig. Das Studium nimmt viel Zeit in Anspruch. Aber Oleg findet die Zeit auch für sein Hobby. Oleg selbst ist ein leidenschaftlicher Sportler. Er spielt gern Tennis.

Um 19 Uhr ist Oleg wieder zu Hause. Er isst Abendbrot mit großem Appetit und erholt sich ein bisschen. Er hört die jüngsten Nachrichten, liest die Zeitungen und Zeitschriften durch oder sieht fern.

Morgen hat Oleg wieder viel zu tun. Man muss zu Bett gehen. Es ist schon die höchste Zeit. Um 23 Uhr schaltet er das Licht und das Radio aus, legt sich ins Bett und schläft bald ein.

Übungen zum Text:

1. Beantworten Sie die Fragen zum Inhalt des Textes!

1) Um wie viel Uhr steht Oleg auf? 2) Was macht er dann? 3) Wer bringt sein Zimmer in Ordnung? 4) Womit fährt er zum Unterricht? 5) Wie lange dauert der Unterricht? 6) Wohin geht Oleg nach dem Unterricht? 7) Was macht er nach dem Mittagessen?

2. Stellen Sie weitere Fragen zum Text!

3. Füllen Sie die Lücken aus.

Der Wecker ... Ich ... und ... in einigen Minuten. Zuerst gehe ich ins Badezimmer und ... Dann ... , ... das Bett und ... das Zimmer in Ordnung. Frisch ... ich ans Frühstück. Punkt 11 ... ich das Haus und gehe an die Universität. Der Weg ... 15 Minuten in Anspruch. Der Unterricht ... um 11.30 und ... bis 15.20. Nach dem Unterricht ... ich in die Mensa und ... zu Mittag. Dann ... ich mit dem Selbststudium. Im Sprachlabor ... ich an Deutsch und Englisch. Um 17 Uhr gehe ich nach Hause. Ich ... und mache die Hausaufgaben. Auf jeden Unterricht ... ich sorgfältig. Mein Hobby ist Fitness. Dreimal pro Woche ... ich die Zeit für mein Hobby und gehe in den Sportklub. Am Abend ... ich gewöhnlich. Ich lese Zeitungen, ... und ... Musik. Gegen 24 Uhr ... das Licht und ... ins Bett. In einigen Minuten ... ich.

(sich machen, klingeln, sich legen, fernsehen, arbeiten, beginnen, sich waschen, machen, sich beschäftigen, verlassen, erwachen, aufstehen, finden, bringen, sich erholen, gehen, sich anhören, sich ausziehen, sich anziehen, einschlafen, nehmen, dauern, essen, sich vorbereiten, ausschalten)

Aufgabe 25. Lesen und inszenieren Sie das Gespräch!

Viktor: Oleg, du bist immer munter. Ich bin oft schon vormittags müde. Erzähle von deinem Arbeitstag!

Oleg: Mit Vergnügen. Frage, bitte.

V. : Wann stehst du auf?

O. : Ich stehe immer um halb 7 Uhr auf.

V. : Warum so früh? Ich stehe manchmal um halb 8 auf.

O. : Ich turne jeden Morgen und mache alles ohne Eile.

V. : Und ich erwache und liege noch einige Minuten im Bett. Dann habe ich keine Zeit.

O. : Viktor, steh sofort auf! Verliere keine Zeit!

V. : Ja, gut. Ich versuche.

O. : Warum bereitest du dich auf den Unterricht nicht sorgfältig vor?

V. : Ich habe immer viel zu tun und wenig Zeit.

O. : Das stimmt nicht. Alle haben wenig Zeit. Erzähle von deinem Nachmittag.

V. : Nach dem Mittagessen fahre ich nach Hause und erhole mich.

O. : Dein Haus ist nicht weit. Geh zu Fuß und erhole dich unterwegs. Was machst du weiter?

V. : Die Arbeit gelingt mir nicht. Die Freunde kommen zu mir nach Hause und stören mich bei der Arbeit.

O. : Bereite dich zum Unterricht im Lesesaal oder in den Fachkabinetten vor. Du verlierst viel Zeit. Im Institut gibt es gute Möglichkeiten für das Selbststudium.

V. : Oleg, und wann machst du Feierabend?

O. : Ich erfülle alle Hausaufgaben an der Uni und bin um 19 fertig. Ich habe genug Zeit für Sport, Kino, Erholung.

V. : Ich aber mache oft die Hausaufgaben spät am Abend und gehe zu spät zu Bett.

O. : Teile deine Zeit richtig ein, und du schaffst alles.

Aufgabe 26. a) Lesen Sie die Geschichte mit den Zeitangaben und sagen, ob Peters Tagesablauf richtig ist.

Der Wecker klingelt um 7.00, aber Peter hört ihn nicht. Er erwacht viel später: mal um 7.15, mal um 7.30 und manchmal sogar um 7.45. Um 8.05 geht er endlich ins Badezimmer. Er steht hier lange vor dem Spiegel und schläft weiter. Natürlich, hat er keine Zeit, um sich zu waschen, Zähne zu putzen und sich zu kämmen. Dann sieht er auf die Uhr. Es ist 8.35! Er zieht sich schnell an. Die Uhr zeigt 8.55! Peter läuft schnell in die Schule ohne Frühstück. Der Unterricht beginnt um 9.00. Aber Peter kommt in die Schule erst um 9.25, weil er sich während seines Bummels durch die Stadt für alles interessiert, alles besichtigt und immer wieder fragt: Wie spät ist es?

b. Helfen Sie Peter den Tag richtig organisieren. Geben Sie ihm Ratschläge.

Aufgabe 27. Können Sie Ihren Tag richtig einteilen? Machen Sie alles rechtzeitig, oder sagen Sie an jedem Sonntag: „Von morgen an: ein neues Leben“?

Von morgen an: ein neues Leben

Von morgen an stehe ich früh auf – um sechs Uhr, treibe regelmäßig Frühsport und wasche mich kalt, ah – ich freue mich schon!

Sie fragen mich: Womit fahren Sie zur Arbeit? Von morgen an gehe ich früh aus dem Hause, dann habe ich mehr Zeit. Ich fahre nicht mehr mit der Straßenbahn, ich gehe zu Fuß. Das schadet mir nicht und ist gesund.

Was ist Gesundheit? Sich nicht erkälten und nicht krank sein? Nein, die Gesundheit ist mehr. Sie hängt auch vom Essen ab. Ich vergesse das nicht. Regelmäßig, richtig und nicht schnell essen, das ist nicht so leicht!. Aber ich mache das – von morgen an!

Was mache ich nach dem Abendessen? Ich sehe nicht mehr einige Stunden fern, ich mache einen Spaziergang – sehr schön! In drei Monaten sehe ich ganz anders aus, gesund und munter.

Und noch etwas! Von morgen an beginne ich wieder den Unterricht – ich lerne Russisch. Abends eine Stunde Russisch – das ist doch ganz leicht.

Also, ich teile den Tag richtig ein. Ich schreibe mir alles auf, dann mache ich auch ganz bestimmt alles. Es hängt doch von mir ab. Von morgen an! Das ist schön: kein Bier, Frühsport treiben, sich kalt waschen, früh aufstehen, Spaziergänge machen, Russisch lernen ...! Hoppla! Das ist ein Leben!...

Und das sagt Herr Lampe an jedem Sonntag.

b) Beantworten Sie die Fragen zum Text

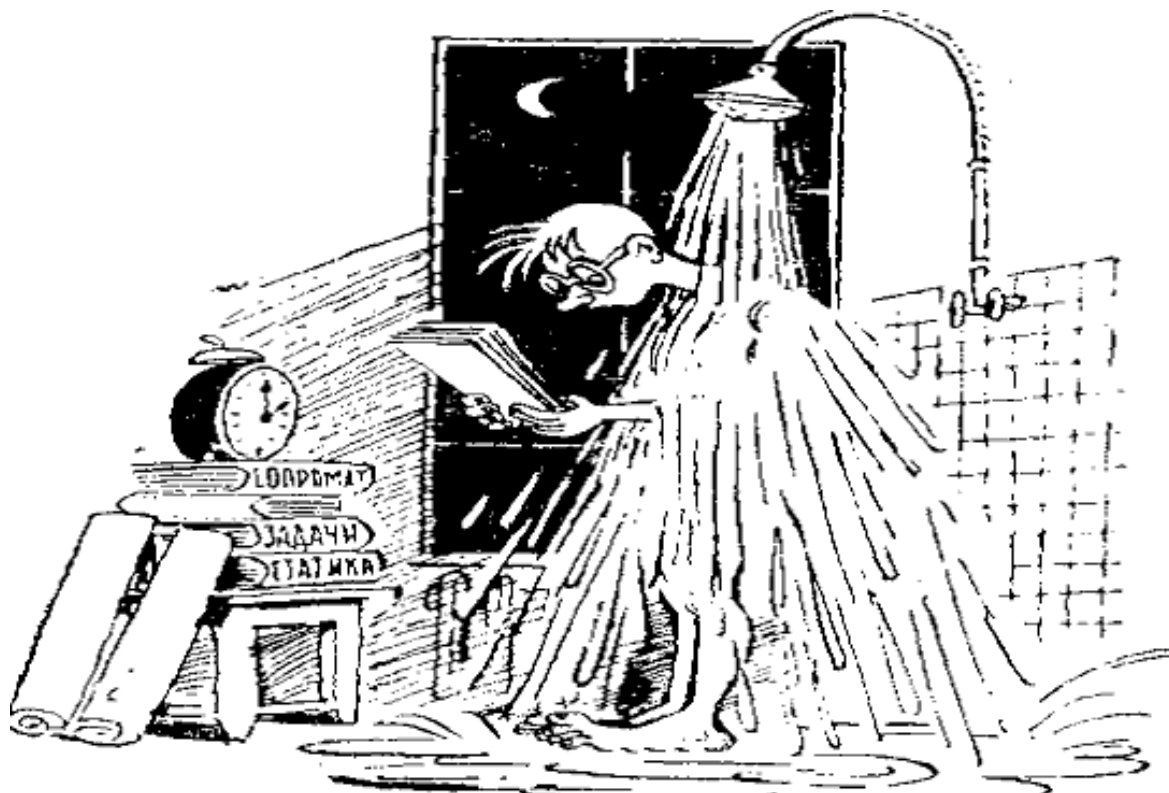
1. Was macht Herr Lampe von morgen an?
2. Treibt er Frühsport?
3. Wäscht er sich kalt?
4. Womit fährt er zur Arbeit?
5. Ißt er regelmäßig und richtig?
6. Trinkt er Bier oder Wein?
7. Macht er am Abend einen Spaziergang?
8. Welche Fremdsprache lernt er?
9. Teilt er den Tag richtig ein?
10. Beginnt Herr Lampe wirklich ein neues Leben?

Aufgabe 28. Ihre Eltern sind in Sorge. Sie möchten wissen, wie es Ihnen geht, wo Sie wohnen, welchen Tagesablauf Sie haben. Schreiben Sie ihnen darüber in einem Brief.

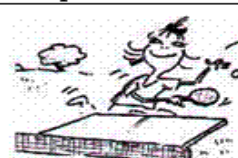
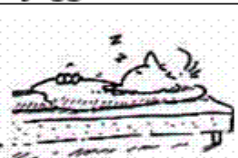
Aufgabe 29. In unserer Gruppe findet eine Diskussion statt. Bereiten Sie einen Diskussionsbeitrag vor: “Ein idealer Student – was gehört dazu?”.

Aufgabe 30. Beschreiben Sie das Bild und beantworten Sie die Fragen:

- Warum bereitet sich der Student zur Prüfung in der Nacht vor?
- Warum steht er unter der Brause?
- Wie spät ist es?
- Wie bereiten Sie sich zu den Prüfungen vor?

Aufgabe 31. Was machen diese Leute? Kreuzen Sie die richtige Antwort an.

			
☐ essen ☐ fernsehen ☐ tanzen ☐ spielen	☐ reiten ☐ schlafen ☐ lesen ☐ schwimmen	☐ fotografieren ☐ singen ☐ fischen ☐ joggen	☐ trinken ☐ Musik hören ☐ spazieren gehen ☐ einkaufen
			
☐ Tischtennis spielen ☐ Gitarre spielen ☐ Klavier spielen ☐ Handball spielen	☐ Musik machen ☐ kochen ☐ Freunde treffen ☐ einkaufen	☐ schlafen ☐ fernsehen ☐ tanzen ☐ spielen	☐ schlafen ☐ fernsehen ☐ aufstehen ☐ spielen
			
☐ essen ☐ fernsehen ☐ tanzen ☐ spielen	☐ einen Film sehen ☐ fernsehen ☐ reiten ☐ spielen	☐ joggen ☐ lesen ☐ tanzen ☐ singen	☐ Ski fahren ☐ spazieren gehen ☐ tanzen ☐ Schlagzeug spielen

Aufgabe 32. Welcher Satz passt zu welchem Bild? Schreiben Sie.

sie steht auf – sie nimmt ein Sonnenbad – sie schläft – sie isst zu Mittag – sie zieht ein Kleid an – sie frühstückt – sie kauft in der Boutique ein – sie tanzt – er träumt – er sieht fern – er bestellt das Mittagessen – er macht Fotos – er geht spazieren – er schwimmt – er isst zu Abend – er liest die Zeitung

Was macht Iona Zöllner?			Was macht Klaus Schwarz?		
					
					
					

Aufgabe 33. Ergänzen Sie die Verben.

1. Wohnen Sie auch in Marburg? (wohnen)
2. Was..... Sie am Freitag? (machen)
- 3..... Ihre Frau Gitarre spielen? (können)
- 4..... du auch Astronomie? (studieren)
- 5..... du am Mittwoch nach Köln? (fahren)
- 6..... ihr am Sonntag kommen? (können)
- 7..... du gern Walzer? (tanzen)
- 8..... ihr gern? (fotografieren)
- 9 ihr am Wochenende? (wandern)

- Nein, ich..... in Gießen. (wohnen)
 Wir..... nach Köln. (fahren)
 Ja, sie..... sehr gut Gitarre. (spielen)
 Nein, ich..... Psychologie. (studieren)
 Nein, ich..... am Mittwoch. (arbeiten)
 Nein, am Sonntag unsere Eltern.
 (kommen)
 Nein, ich..... nicht tanzen. (können)
 Ja, wir..... sehr gern. (fotografieren)
 Nein, wir Deutsch. (lernen)

Aufgabe 34. Welches Verb passt?

fahren ♦ lesen ♦ spielen ♦ machen ♦ können (4x) ♦ studieren ♦ sammeln ♦ singen ♦ hören
 ♦ Liest er oft Krimis?

- 1..... du im Chor?
- 2..... du Briefmarken?
- 3..... du heute Yoga?
- 4..... Sie gern Musik?
- 5..... ihr Tango tanzen?
- 6..... du Gedichte schreiben?
- 7.....sie auch Chemie?
- 8..... Sie Saxofon?
- 9..... du ein Instrument spielen?
- 10..... du gern Ski?
- 11.....dein Bruder Auto fahren?

Aufgabe 35. Was/Wen kann man nicht...?

♦ sammeln: Briefmarken – Zeitungen – Bücher – **Fremdsprachen**

Fremdsprachen kann man nicht sammeln.

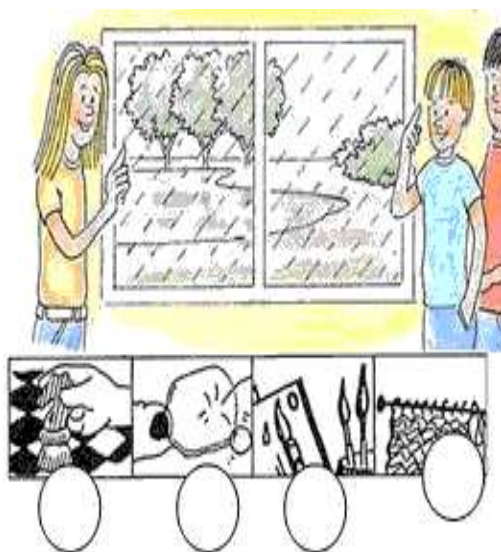
1. spielen: ein Instrument – Fußball – einen Kaffee – Saxofon – Schach
2. besuchen: Freunde – einen Sprachkurs – einen Roman
3. lernen: Latein – Deutsch – Mathematik – Zeitung
4. bezahlen: eine Rechnung – ein Buch – einen Sprachkurs – Englisch
5. fahren: Volleyball – Motorrad – Auto – Fahrrad – Ski
6. hören: klassische Musik – Jazz – Rockmusik – Fußball

Aufgabe 36. Was können Sie in Ihrer Freizeit machen?

IM SOMMER

an einem sonnigen Tag

an einem regnerischen Tag

1. stricken
2. Tischtennis spielen
3. zeichnen
4. schwimmen
5. Rad fahren
6. Federball spielen
7. Camping machen
8. Schach spielen

ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

Ўқитишдан кўзланадиган мақсад бундай таълим стандартларида белгиланган билим ва кўникмаларни талабага етказишданиборат.

Қаҳон киталабатомонидан билим қабул қилинса ватушуни бетилса ё киталаба малака ошириш учун мўлжалланган топириқларни амалдан амайиш этиб бера олсагина ўқитиш муваффақиятликечди деб ҳисобласа бўлади. Маълумки, таълимолиш (маълумот олиш) жараёни – бумаънавий ва ақлий қобилиятларни тизимли ривожлантириб бориш, билим ватушунчаларни шакллантириш ва олинган билимдан фойдалана олиш қобилиятини таркиб топтиришданиборат жараёндир. Бу жараёнда таълим олувчининг ўзи орқали ёки бошқа биров таълим берувчининг кўмагида амалга оширилиши мумкин. Таълимолиш жараёни эсатурихил методларга (усулларга) таянган ҳолда кечади. Таълим методини (усулини) таълим олувчига таълим берувчининг маълум мақсадга қаратилган, биргаликдаги фаолиятини ташкил қилишнинг муайян тизимга ватартибгасолинган йўл-йўриғи сифатида таърифлаш мумкин. Таълим моделини, эса бир ёки бир нечта таълим методлари ёрдамида амалга оширилади гантаълим жараёни амалга ошириш тузилмаси, деб қарашимиз мумкин. Таълим методи бундай таълим олувчига таълим берувчининг маълум мақсадга қаратилган, биргаликдаги фаолиятини ташкил қилишнинг муайян тизимга солинган йўл-йўриғи. Таълим методларини таълим мақсадларига эришиш бўйича талаба ва ўқитувчининг биргаликдаги иш фаолиятини ташкил қилишнинг белгилари бўйича қуйидагича гуруҳларга бўлиш мумкин:

- Ўқитувчи марказда бўлган услублар;
- Талаба марказда бўлган (интерфаол ёки интерактив) услублар.

Одатда ушбу услублардан бири ёки бир нечтаси айрим ўқитиш моделларида бирваракайига фойдаланилади. Дарс жараёни икки ёки ундан ортиқ асосий услублардан ташкил топади ва бу услублар дарс мавзусига тўла мувофиқ бўлиб, талабаларнинг билим ва тажрибаси қай босқичда эканлигига қараб қўлланилади.

Ўқитувчи марказда бўлган услуб.

Бу услуб орқали ўқитувчи ўзи эгаллаган маълумот ва кўникмаларни талабаларнинг сезги органлари орқали узатиш йўллари қидиради. Бунда талабаларнинг иштироки пассив бўлади, яъни улар тинглайдилар, кузатадилар ва маърузаларни ёзиб борадилар.

Бу услублар асосан ўқитувчининг қўйидаги фаолият турлари орқали амалга оширилади:

Оғзаки ўқитиш усули (маъруза, ҳикоя)

Инсонлар ўртасидаги энг содда мулоқот йўлларида бири – оғзаки нутқ – оғзаки таъриф ёки асосий мазмуннинг оғзаки ифодаси ҳисобланади. Бу услуб бутунлай «сўзлаш» орқали амалга ошириладиган ўқитишнинг энг расмий услуби ҳисобланади. У 40 дақиқа ёки ундан узоқроқ давом этади ва одатда талабанинг иштироки учун ҳеч қандай имконият қолдирмайди. Бунда асосан талабанинг эшитиш қобилияти ишга солинади.

Тасвирий ифодаларни қўллаш усули (иллюстрация)

Бу фаолият орқали етказилиши керак бўлган билим ёки малакаларни тасвирловчи расмлар орқали талабаларнинг кўриш қобилияти ишга солинади. Талабаларга етказилмоқчи бўлган маълумотлар тасвирлаб бериш орқали, турли символлар ёрдамида етказилади. Бундай тасвирий ифодалар қўйидаги воситалар ёрдамида амалга оширилади: доска, махсус оқ доска, флипчарт, видео тасвир, видеопроектор, кодоскоп, компьютер графиклар, магнит тахта, расмлар, суратлар, бўёқли расмлар, график ва жадваллар, диаграммалар, намунавий ва махсус шаффоф қоғозга туширилган тасвирлар.

Намойиш этиш усули (демонстратсия)

Ўқитувчи маълум бир асбоб ёки жиҳоздан фойдаланиш вазифасини ёки топшириққа алоқадор ҳаракатларни намуна сифатида намойиш этиб бериши мумкин. Якка ҳолда намойиш этиш талабани кўриш қобилиятидан фойдаланишга ундайди.

Талаба марказда бўлган (интерфаол ёки интерактив) услублар. Бу услублар қўлланилганда ўқитувчи талабани фаол иштирок этишга чорлайди. Талаба марказда бўлган ёндошувнинг фойдали жиҳатлари қуйидагиларда намоён бўлади:

- таълим самараси юқорироқ бўлган ўқиш-ўрганиш;
- талабани юқори даражада рағбатлантирилиши;
- илгари ортирилган билимни ҳам эътиборга олиниши;
- ўқиш шиддатини талабанинг эҳтиёжига мувофиқлаштирилиши.
- талабанинг ташаббускорлиги ва масъулиятининг қўллаб-қувватланиши;
- амалда бажариш орқали ўрганилиши;
- икки тарафлама фикр-мулоҳазаларга шароит яратилиши;
- ўқишни соғлом муҳитда сақлаб қолиниши;
- ўқитувчининг енгиллик яратиб берувчи шахсга айланиши.

Талаба бутун жараён давомида иштирок этади. Шу сабабдан, талабанинг билим ва кўникмаларини ривожлантириш учун етарли даражада талабалар иштироки ва амалиёти мавжуд бўлади.

Бу услублар асосан ўқитувчининг турли фаолият шакллари орқали амалга оширилади. қуйида уларнинг баъзилари устида қисман тўхталамиз.

Савол бериш орқали ўқитиш усули

Ўқитувчи талабалар олдида саволларни кўндаланг қилиб қўяди ва бу билан уларни берилган маълумотни яна такрорлашга ундайди. Шу тариқа уларни ўқитувчи томонидан қўлланилган оғзаки ва бошқа алоқа услубларини тушуниб етганликлари аниқланади.

Муҳокама усули

Талабаларга суҳбатлашиш, масалаларга ойдинлик киритиш, саволлар бериш, шунингдек маълумотни ўзаро ва ўқитувчи билан муҳокама йўли билан таҳлил қилиш таклифи киритилади.

Суҳбат усули

Мавзуга алоқадор манбавий маълумотлар бериладиган бир шароитда ва дарснинг бир қисми сифатида ана шу мавзу ҳақида тушунтириш бериш муҳим ҳисобланади. Одатда маъруза вақти 30 дақиқадан узоқ бўлмаслиги керак ва асосий вақт маъруза таъриқасида ва машғулот сўнгида ўқитувчига саволлар бериш учун бир оз вақт ажратилади.

Гуруҳлардаги муҳокама усули

Ушбу ўқитиш услуби ўқитувчининг жуда оз «сўзлашига» имконият яратади ва вақтнинг асосий қисми талабаларнинг ўзаро муҳокамаларига бағишланади. қачонки талабалар мавзу ҳақида қандайдир даражада билимга эга бўлсалар бу услубдан фойдаланиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Хатто мавзу ҳақида тасаввурга эга бўлмаган ҳолда, ёки машғулотлар аввалида ўрганилган билимни такрорлаш учун ҳам фойдаланишлари мумкин.

Янгилик кашф этиш орқали ўрганиш усули

Бу ёндошув талабаларнинг эгаллаган назарий билимларини тадбиқ этиш билан бир қаторда уларнинг ўз-ўзларини рағбатлантириш орқали билим ва кўникмалар тўплашларига шароит яратади.

Асосий тамойиллари қуйидагича:

Ўрганишдан мақсадни аввалдан аниқлаб олиш талаб қилинади.

Ўрганиш жараёни маълум бир топшириққа йўналтирилган бўлиши керак.

Топширик қуйидагиларни таъминлайди:

- Таянч маълумот олиш учун асос
- Талаба учун нотаниш бўлган маълумотга чуқур кириб боришига ундайдиган сўровга эътибор бериш
- Олдиндан аниқланган ва соғлом тарздаги ўрганишга асосланган натижалар.

Муваффақият – фаолият-ютуқ мотиватсиясига асосланган.

Гуруҳдаги ҳамкорлик:

- фикр ва фаолиятни рағбатлантиради
- мушоҳадага чорлайди
- гуруҳ ичида икки томонлама фикр-мулоҳазалар билан таъминлайди.

Шахс ёки гуруҳнинг эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда ўқитувчининг қўшажак ҳиссасига ажратилган вақт чегараланган. Ўқитувчи асосан ўқиш жараёнини енгиллаштирувчи ва икки томонлама фикр-мулоҳазалар билан таъминловчи шахс вазифасини ўтайди. Камдан-кам ҳолларда ўқитувчи маълумот билан таъминлайди.

Амалий машғулот

Ўқитувчи бир гуруҳ талабаларнинг кўникмаларини тўлиқ ёки қисман шакллантирувчи амалий фаолият орқали ўқитишни хоҳласа бу усулдан фойдаланиши мумкин. Одатда бу жараён ўз ичига сўзлаш, тасвирий ифода ва ўқитувчи томонидан намоиш этиш ва муҳокамаларни ҳам ўз ичига олиши мумкин. Шу билан бирга, бу жараён материаллар ва махсус жиҳозлардан фойдаланиш имкони бўлган устахоналарда амалга оширилади.

Шуни ҳам ёддан чиқармаслик керакки, талабалар нафақат расмий ўқитиш орқали ўрганадилар, яъни китоблар, газета ва журналлар, телевидение, интернет ва синфдош дўстлар орқали, балки кўпроқ бевосита алоқа орқали ўрганадилар. Бу воситалар ўқитувчи ўтган дарсни мустақамлашда фойдаланилиши мумкин. Дарс жараёнларида юқори самарадорликка эришиш учун қуйидаги метод ва усуллардан ҳам фойдаланиш мумкин:

Бахс-мунозара усули

Ўқув гуруҳини икки гуруҳга бўлган ҳолда, бирор мавзу бўйича ўзаро бахс, фикр алмашинув тарзида ўтказилади.

Тадқиқот усули

Ўзлаштириш даражасининг энг юқори чўқиси; талабаларнинг олган билимлари асосида ҳали ўрганилмаган кичик бир муаммо устида яқка ёки биргалашиб изланиш олиб бориши; келтирилган тахминни излаб топилган далиллар асосида тўғри ёки нотўғрилигини текшириш; Босқичлари: дарсда ҳаммага қизиқиш уйғотадиган муаммони ёки масалани қўйиш, уни ўрганиш, тадқиқ қилиш учун маълумотлар тўплаш, муаммонинг ечимига оид тахминлар, башоратлар қилиш ва уларнинг қанчалик тўғрилигини тўпланган маълумотлар асосида таҳлил қилиш ва хулоса чиқариш; Таълим олувчилар айрим тадқиқот ишларни илмий асосланган ҳолда мустақил бажаришади, уларни ёзадилар ва қўйилган мақсад ва натижаларни таҳлил қиладилар.

Ролли ўйинлар

Ишбилармонлик ёки ролли(вазиятли) ўйинлар – муаммоли вазифанинг бир туридир. Фақат бу ўринда, матнли материал ўрнига талабалар томонидан роллар ўйналадиган ҳаётий вазият сахналаштирилади. Босқичлари: вазиятни тушунтириш, мос ролларни бўлиб бериш, мақсад ва вазифаларни тушунтириш; ўйин давомида талабаларнинг ҳатти-ҳаракатларини кузатиб бориш; талабаларнинг ҳатти-ҳаракатлари орқали уларга билим олишларига, маълум малака ва кўникмаларни эгаллашларига имконият яратиш; ўйин натижаларининг таҳлили; ўйин натижаларини реал ҳаётий ҳодисалар билан таққослаш;

Лойиҳа усули

Бу усул билим ва малакаларни, таҳлил қилиш ва баҳолашни назарда тутувчи таълимнинг мажмуавий усулини амалга оширади. Лойиҳа усулида талабалар режалаштиришда, ташкил қилишда, текширишда, таҳлил қилишда ва бажарилган ишнинг натижаларини баҳолашда кўпроқ иштирок этадилар. Таълим олувчилар айрим кичик лойиҳа ишларини, диплом ва курс лойиҳалари, битирув ишларини илмий асосланган ҳолда лойиҳалаштирадилар, мустақил бажарадилар, уларни ёзадилар, тақдимот қиладилар, қўйилган мақсад ва натижаларни таҳлил қиладилар.

Мустақил ўрганиш усули

Ушбу усул таълим олувчиларнинг ўқув материални мустақил ўзлаштиришини, ўз – ўзини текширув малакаларини, берилган матннинг мазмунини тўлиқ ва онгли равишда баён эта билишига қаратилган усулдир. Бу усул вақти–вақти билан ўтказиб турилади, талабаларнинг мустақил ўрганиш, дарслик билан ишлаш ва мустақил амалаий фаолият билан шуғулланиш кўникмаларини шакллантиради. Ҳар бир талаба алоҳида ёки умумий тарзда ташкил қилинадиган топшириқни бажаради. Ўқитувчи талабаларнинг амалий фаолиятига аралашмай, ташқаридан тескари алоқа- мулоқот ёрдамида йўналтириб бошқаради ва назорат қилади.

Ақлий ҳужум

Дарс мавзусига оид қўйилган муаммони ечиш ёки саволга жавоб топиш мақсадида ғояларни жамлаш ва саралаш усули. қатнашчилар бирлашган ҳолда ечими номаълум муаммони ечишга ёки саволга жавоб топишга ҳаракат қиладилар. Энг мақбул ечимни топиш бўйича шахсий ғояларини илгари сурадилар. Босқичлари: муаммоли вазиятни келтириб чиқариш; унинг ечимини топиш учун талабаларни жалб қилиш; турли ечимлар тақдимотини эшитиш; ечимларни солиштириш ва танлаш; хулосалаш;

Пинборд усули

Бу усул ақлий ҳужум методининг бир кўриниши бўлиб, унда қўйилган муаммони ҳал қилиш бўйича ғоялар алоҳида қоғозчаларда ёзилиб, доскага миҳланиб борилади. Иккинчи босқичда эса, улар турли мезонлар бўйича синфларга бўлинади, сараланади ва муайян тартибда доскада жойлаштирилади.

Бошқаларни ўқитиш орқали ўрганиш усули

Бу усулда таълим олувчилар белгиланган мавзу ёки қўйилган муаммо бўйича бир – бирларига ахборотларни алмашадилар ва ўз билганларини бошқаларга ўргатадилар.

Луғат билан ишлаш (диктант)

Билимларни баҳолашнинг жорий назорат шакли; одатда қисқа вақт давомида ўтказилади; талабаларнинг ўтилган атама ва тушунчаларни билиш даражасини текшириш учун ўтказилади;

Конференция

Оралиқ назоратнинг бир тури бўлиб, асосан чорак ёки йил давомида маълум мавзулар бўйича мустақил ёзилган ишларнинг оғзаки маъруза кўринишидаги тақдимооти.

Жуфт-жуфт мулоқот

Бирор мавзу бўйича ёнма-ён ўтирган талабаларни ўзаро мулоқотга чорлаш; ўзаро фикр алмашиш ва уларни баъзиларини тинглаш;

Овозга қўйиш методи

Дарс давомида баҳсли вазиятни келтириб чиқариш; юзага келган баҳс мунозарани бошқариш мақсадида, баҳс юритаётган томонларнинг фикрларини синф бўйича овозга қўйиш; ҳар бир фикр бўйича қарши, рози ва бетарафларни аниқлаш; томонларнинг далилларини ва фикрларини тинглаш; сўнг яна овозга қўйиш; хулосалаш;

«Чархпалак» усули

Мазкур метод гуруҳларда ишлаш усулининг такомиллаштирилган кўриниши бўлиб, унинг ёрдамида талабалар ўрганиладиган материал бўйича маълум билимга мустақил эга бўлиш, жамоа билан ишлаш малакасини эга бўлиш, бошқаларни ўқитиш, ахборот билан алмашиш ҳамда жамоа бўлиб қарор қабул қилиш кўникмаларига эга бўлади.

ТАЛАБАЛАР БИЛИМИНИ БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ

Фан бўйича рейтинг жадваллари, назорат тури, шакли, сони ҳамда ҳар бир назоратга ажратилган максимал балл, шунингдек жорий ва якуний назоратларининг саралаш баллари ҳақидаги маълумотлар фан бўйича биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Фан бўйича талабаларнинг билим савияси ва ўзлаштириш даражасининг Давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун куйидаги назорат турлари ўтказилади:

- **жорий назорат (ЖН)** - талабанинг фан мавзулари бўйича билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Жорий назорат фаннинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда амалий машғулотларда оғзаки сўров, тест ўтказиш, суҳбат, назорат иши, коллеквиум, уй вазифаларини текшириш ва шу каби бошқа шаклларда ўтказилиши мумкин;

ТАЛАБАЛАР ЖОРИЙ НАЗОРАТДАН ТЎПЛАЙДИГАН БАЛЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МЕЗОНЛАРИ

№	Назорат кўрсаткичлари	ЖН баллари		
		Макс.балл	ЖН-1	ЖН-2
4.	Мустақил таълим топшириқларининг ўз вақтида ва сифатли бажариш, ўзлаштириш даражаси.	20	10	10
5.	Дарсга қатнашганлик ва ўзлаштириш даражаси. Амалий машғулотлардаги фаоллиги. Амалий машғулот дафтарининг юритилиши ва ҳолати.	10	5	5
6.	Оғзаки савол-жавоблар, коллеквиум ва бошқа назорат турлари натижалари бўйича.	10	5	5
	Жами ЖН баллари :	40	20	20

(Изоҳ: Талабанинг ўқув фани бўйича мустақил ишига умумий баллнинг 20 баллини ажратиши тавсия этилади. Бу 20 балл ЖНга киритилади.)

МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ШАКЛИ ВА МАЗМУНИ

- Талабалар мустақил таълимини баҳолашнинг икки кўриниши мавжуд: **аудиторияда ва аудиториядан ташқарида.**
- Биринчи шаклда талаба берилган уйга вазифани қўшимча маълумотлар билан бойитган ҳолда мустақил тарзда ҳар кунлик амалий машғулотларда бажариб келганлиги орқали мустақил таълим баллини ҳам тўплаб боради.
- Иккинчи шаклда мустақил таълим аудиториядан ташқари, яъни амалий машғулотлар вақтида эмас, балки алоҳида белгиланган соатларда қабул қилинади.
- Талабадан фан бўйича мустақил ўрганган билимларини аудиторияда турли хил интерактив услублар орқали намоиш қила олиши ва бошқаларга ўргата олиши талаб этилади.
- **Оралиқ назорат** – семестр давомида ўқув дастурининг тегишли (фаннинг бир неча мавзуларини ўз ичига олган) бўлими тугаллангандан кейин талабанинг билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули. Оралиқ назоратнинг сони (бир семестрда икки мартадан кўп ўтказилмаслиги лозим) ва шакли (ёзма, оғзаки, тест ва ҳоказо) ўқув фанига ажратилган умумий соатлар ҳажмидан келиб чиққан ҳолда белгиланади;

- **якуний назорат (ЯН)** - семестр якунида муайян фан бўйича назарий билим ва амалий кўникмаларни талабалар томонидан ўзлаштириш даражасини баҳолаш усули. Якуний назорат асосан таянч тушунча ва ибораларга асосланган “оғзаки” шаклида ўтказилади. Олий таълим муассасаси раҳбарининг буйруғи билан ички назорат ва мониторинг бўлими раҳбарлигида тузилган комиссия иштирокида **ЯН** ни ўтказиш жараёни мунтазам равишда ўрганиб борилади ва уни ўтказиш тартиблари бузилган ҳолларда, **ЯН** натижалари бекор қилиниши мумкин. Бундай ҳолларда **ЯН** қайта ўтказилади.

Асосий ўрганилаётган тил (1-курс) фани бўйича

КУНЛИК БАҲОЛАШ МЕЗОНИ

I - семестр : 1 ва 2-Ж О Р И Й							
Ажра-тилган амалий соат :	Ажра-тилган Мак.балл : 10+10(мт)	Кунлик белги-ланган балл :	Дарсга келмаган талаба учун:	1-54 % учун:	55-70% учун:	71 85% учун:	86-100% учун:
216 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
2 - Ж О Р И Й							
216 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
II - семестр : 1 - Ж О Р И Й							
214 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл
2 - Ж О Р И Й							
214 соат	20 балл	0,9 балл	0 балл	0,1-0,4 балл	0,5-0,6 балл	0,7 балл	0,8-0,9 балл

Изоҳ: Ушбу фанга ажратилган ўқув соати миқдорининг кўплиги боис битта жорий назоратга ажратилган 20 баллни дарслар сонига бўлишнинг имкони йўқ, яъни 20 баллни 69та дарсга бўлганда 6та рақамли жуда майда сон келиб чиқади. Шу сабабли ҳар кунлик жорий учун 2та рақамли балл (0,1-0,9) қўйиб борилади ва улардан йиғилган умумий балл бўлинган тарзда ёзилади, яъни ҳар бир жорий ниҳоясида тўпланган умумий балл албатта, 3 га бўлиниши шарт. Масалан, 1та жорий назорат давомида талаба умумий тарзда 48,4 балл тўплаган бўлса, 48,4 балл 3 га бўлинади ва чиққан ҳосила яъни 16,1 балл талабанинг 20 балли системадаги битта жорийдан тўплаган бали сифатида қайд этилади шунингдек, жорийларнинг умумлашмаси бутунсиз тарзда 16 балл, деб қайд этилади.

ТАЛАБАЛАР ОРАЛИҚ / ЯКУНИЙ НАЗОРАТДАН ТЎПЛАЙДИГАН БАЛЛАРНИНГ НАМУНАВИЙ МЕЗОНЛАРИ

№	Назорат кўрсаткичлари	ОН баллари	
		Макс.балл	ОН-1
5.	Талабанинг орфографик нуқтаи назардан билим савияси	8 балл	8 балл
6.	Талабанинг грамматик нуқтаи назардан билим савияси	7 балл	7 балл
7.	Талабанинг шахсий фикрлаш қобилияти ва мазмунан тўғри тушунчага эгалик даражаси	15 балл	15 балл
8.	Жами ОН баллари :	30 балл	30 балл

Оралиқ / якуний назоратни баҳолаш технологияси:

№	Баҳолаш шакли	Максимал балл	86-100%	71-85%	55-70%	0-54%
---	---------------	---------------	---------	--------	--------	-------

1.	Орфографик хато учун	8 балл	8-7 Балл	6 балл	5 балл	4-1 балл
2.	Грамматик хато учун	7 балл	7-6 Балл	5 балл	4 балл	3-1 балл
3.	Мазмуний хато учун	15 балл	15-13 Балл	12-11 балл	10-8 балл	7-1 балл
	Жами:	30 балл	30-26 Балл	25-22балл	21-17балл	16-1балл

Талабанинг билим савияси, кўникма ва малакаларини назорат қилишнинг рейтинг тизими асосида талабанинг фан бўйича ўзлаштириш даражаси баллар орқали ифодаланади.

Талабаларнинг семестр давомидаги ўзлаштириш кўрсаткичи 100 баллик тизимда баҳоланади.

Ушбу 100 балл баҳолаш турлари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Я.Н.-30 балл, қолган 70 балл эса - ЖНга 40 балл, ОНга 30 балл қилиб тақсимланади.

Балл	Баҳо	Талабаларнинг билим даражаси
86-100	Аъло	<i>Хулоса ва қарор қабул қилиш, ижодий фикрлай олиш, мустақил мушоҳада юрита олиш, олган билимларини амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.</i>
71-85	Яхши	<i>мустақил мушоҳада юрита олиш, олган билимларини амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.</i>
55-70	Қониқарли	<i>моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.</i>
0-54	Қонқарсиз	<i>Аниқ тасаввурга эга бўлмаслик, билмаслик.</i>

(Изоҳ: Талабанинг ўқув фани бўйича мустақил ишига умумий баллнинг 20 балини ажратилиш тавсия этилади. Бу 20 балл ЖНга киритилади..)

Талабанинг фан бўйича бир семестрдаги рейтинг қуйидагича аниқланади:

$$R = (V * O') / 100$$

бу ерда:

V – семестрда фанга ажратилган умумий ўқув юкламаси (соатларда);

O' – фан бўйича ўзлаштириш даражаси (балларда).

Фан бўйича жорий ва оралиқ назоратларга ажратилган умумий баллнинг 55 фоизи саралаш балл ҳисобланиб, ушбу фоиздан кам балл тўплаган талабалар якуний назоратга киритилмайди.

Семестрда фан бўйича жорий ва оралиқ назоратларга ажратилган умумий 70 баллнинг 55% (39 балл) саралаш бали ҳисобланиб, ушбу фоиздан кам (0-38) балл тўплаган талабалар якуний назоратга киритилмайди.

(Изоҳ: Семестрда якуний назорат учун саралаш бали йўқ. Масалан, жорий ва оралиқ назоратларда талабанинг тўплаган бали 54 бўлса, у якуний назоратда 1 балл олган тақдирда ҳам талаба фанни ўзлаштирган ҳисобланади. Жорий ва оралиқ назоратларнинг ҳар бирига алоҳида саралаш бали белгиланмаган)

Жорий ва оралиқ назорат турлари бўйича 55 ва ундан юқори бални тўплаган талаба фанни ўзлаштирган деб ҳисобланади ва ушбу фан бўйича якуний назоратга кирмаслиги мумкин яъни бу талабанинг ихтиёрида бўлади.

20. Талабанинг семестр давомида фан бўйича тўплаган умумий бали ҳар бир назорат туридан белгиланган қоидаларга мувофиқ тўплаган баллари йиғиндисига тенг.

- **ЯН** календар тематик режага мувофиқ деканат томонидан тузилган рейтинг назорат жадваллари асосида ўтказилади. **ЯН** семестрнинг охириги 2 ҳафтаси мобайнида ўтказилади.
- **ЖН** назоратларда саралаш балидан кам балл тўплаган ва узрли сабабларга кўра назоратларда қатнаша олмаган талабага қайта топшириш учун, навбатдаги шу назорат туригача, сўнгги жорий ва оралик; назоратлар учун еса якуний назоратгача бўлган муддат берилади.
- Талабанинг семестрда **ЖН** бўйича тўплаган баллари ушбу назорат турлари умумий балининг 55 фоизидан кам бўлса ёки семестр якуний жорий, оралик ва якуний назорат турлари бўйича тўплаган баллари йиғиндиси 55 балдан кам бўлса, у академик карздор деб ҳисобланади.
- Талаба назорат натижаларидан норози бўлса, фан бўйича назорат тури натижалари ёллон қилинган вақтдан бошлаб бир кун мобайнида факултет деканига ариза билан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолда факултет деканининг тақдимномасига кўра ректор буйруғи билан 3 (уч) аъзодан кам бўлмаган таркибда апелляция комиссияси ташкил этилади.
- Апелляция комиссияси талабаларнинг аризаларини кўриб чиқиб, шу куннинг ўзида ҳулоасини билдиради.
- Баҳолашнинг ўрнатилган талаблар асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши ҳамда расмийлаштирилиши факултет декани, кафедра мудури, ўқув-услубий бошқарма ҳамда ички назорат ва мониторинг бўлими томонидан назорат қилинади.

НАЗОРАТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА БАҲОЛАШНИНГ ТЕХНОЛОГИК ЖАДВАЛИ

Назорат турлари	Ажратилган максимал балл	“аъло ” баҳо	“яхши” баҳо	“қониқарли” баҳо	“қониқарсиз баҳо
Жорий назорат -1/ 2	20 балл	20-18 балл	17-15 балл	14-11 балл	10-1 балл
Оралик назорат	30 балл	30-26 балл	25-22 балл	21-17 балл	16-1 балл
Якуний назорат	30 балл	30-26 балл	25-22 балл	21-17 балл	16-1 балл

1-КУРСЛАР УЧУН АСОСИЙ ЧЕТ ТИЛИ ФАНИДАН ТАЛАБАЛАР БИЛИМИНИ БАҲОЛАШНИНГ

ТЕХНОЛОГИК ХАРИТАСИ

Ўқув шакли : кундузги/Курс : 1 (бакалавр)

Маъруза : - /Амалий машғулот : 552 соат

Мустақил таълим : 312 соат

Биринчи семестр (Амалий машғулот : 276 соат, мустақил таълим :156 соат)

№	Машғулотлар- нинг тартиб рақами	Ўқув юкламалари				Баҳолаш тури	Баҳолаш шакли	Балл			Рейтинг назорат- ларининг муддати
		Маъруза	Назоратлар а ажратилган амалий соат	Мустақил таълим	Амал. + муст. жами			Юқори балл	Амалий	Мустақил	
9.	1-69	-	138	78	216	ЖБ1+ МБ	Оғзаки	20	10	10	Декабрь (3 ҳафта)

10.	70-138	-	138	78	216	ЖБ2+МБ	Оғзаки	20	10	10	Февраль (3 ҳафта)
11.	1-138	-	276		30	ОБ	Ёзма	30	30		Февраль (4 ҳафта)
12.		-	276	156	432	ЯБ	Оғзаки	30	30		Февраль (4 ҳафта)

Иккинчи семестр (Амалий машғулот : 276 соат, мустақил таълим : 156 соат)

№	Машғулотларнинг тартиб рақами	Ўқув юкламалари				Баҳолаш тури	Баҳолаш шакли	Балл			Рейтинг назоратларининг муддати
		Маъруза	Назоратларга ажратилган	Мустақил таълим	Амал. + муст.			Юқори балл	Амалий	Мустақил	
13.	1-69	-	138	78	216	ЖБ1+МБ	Оғзаки	20	10	10	Май (1 ҳафта)
14.	70-138	-	138	78	216	ЖБ2+МБ	Оғзаки	20	10	10	Июн (4 ҳафта)
15.	1-138	-	276		30	ОБ	Ёзма	30	30		Июнь (2 ҳафта)
16.		-	276	156	432	ЯБ	Оғзаки	30	30		Июнь (2 ҳафта)

Юқорида келтирилган назорат турлари бўйича “БАҲОЛАШ МЕЗОНЛАРИ” 2013 йил 26. 08 да Институт ўқув-услубий кенгаши томонидан тасдиқланган.

**HAZOPAT TYPLAPY YCHYN TAЙЁRLAHGAN TOPШИPИҚЛАP BAPИAHТЛАPИ
(OБ, ЯБ HAZOPAT CABOЛЛAPИ)**

Teil 1

Lesen Sie den folgenden Text und entscheiden Sie, welches Wort (A, B, C oder D) in die jeweilige Lücke passt. Markieren Sie Ihre Lösungen auf dem Antwortbogen bei den Aufgaben 1 – 10.

Lieber Teilnehmer/Liebe Teilnehmerin!

Du bekommst diese Campordnung zugeschickt, (A1) . . . du dich schon jetzt über die Regeln unseres Zelt-Camps informieren kannst. Die Anweisungen der Campleitung sind unbedingt zu befolgen.

Allgemeines

Informiere die Campleitung (A2) . . . , wenn du den Zeltplatz verlassen möchtest. Hilf mit, die Gemeinschaftszelte, Duschen und WCs sowie das gesamte Campgelände sauber zu halten. Schalte (A3) . . . Mobiltelefon bei gemeinsamen Aktivitäten unbedingt (A4) . . . Vierbeinige Freunde müssen zu Hause bleiben.

Leben und Verhalten im Camp

Nimm Rücksicht auf andere Campbewohner. Betritt ein (A5) . . . Zelt nur, wenn du eingeladen bist. Nachtruhe ist von 23.00 Uhr bis 7.00 Uhr. In dieser Zeit ist Spielen und Lärmen nicht (A6) . . . Starke alkoholische Getränke sind im Camp generell verboten. Leichte alkoholische Getränke (wie Bier) dürfen nur über 16-Jährige konsumieren. Achte bei den Mahlzeiten auf (A7) . . . Benehmen. Entsorge biologischen Abfall nur in den dafür vorgesehenen Behältern. Spare Wasser und Energie und schalte beim Verlassen der Gemeinschaftszelte immer das Licht aus.

Besondere Hinweise

Für (A8) . . . Verlust von Gegenständen oder für Schäden an mitgebrachten elektronischen Geräten (Handys, CD-Player etc.) (A9) . . . die Campleitung keine Haftung. Das Rauchen ist auf dem gesamten Campgelände streng verboten. Offenes Feuer ist nur an dafür vorgesehenen und speziell gekennzeichneten Stellen erlaubt. Bei groben Verletzungen der Campordnung kann dich die Campleitung (A10) . . . schicken. Wenn sich alle an diese Regeln halten, werden wir im Zelt-Camp eine schöne Zeit verbringen.

Die Campleitung.

A1. A) damit	B) denn	C) ob	D) trotzdem
A2. A) nie	B) immer	C) gestern	D) als
A3. A) deinen	B) deines	C) deinem	D) dein
A4. A) ein	B) aus	C) vor	D) nach
A5. A) fremde	B) fremder	C) fremden	D) fremdes
A6. A) erlauben	B) erlaubte	C) erlaubt	D) erlaubten
A7. A) gutes	B) schlechtes	C) gute	D) schlechte
A8. A) dem	B) den	C) das	D) die
A9. A) übernehmt	B) übernommen	C) übernimmt	D) nimmt über
A10. A) nach Hause	B) zu Hause	C) vom Hause	D) ins Hause

Teil 2

Ein Freund bietet Sie darum, einen Brief zu korrigieren, da Sie besser Deutsch können. Es könnte in diesem Text einen Fehler oder keinen Fehler sein. Falls Sie keinen Fehler finden würden, markieren Sie **D**.

Markieren Sie dann Ihre Lösungen auf dem Antwortbogen bei den Aufgaben **11 – 20**.

Heidelberg, der 5. 8. 20...

Liebe Nicola,

11.	wie <u>geht</u> es Dir? Ich <u>hoffe</u> , gut. Ich <u>bin</u> leider nicht so gut.	kein Fehler D
12.	Wie <u>Du</u> weißt <u>ja</u> , bin ich <u>seit</u> zwei Monaten in Heidelberg und <u>lerne</u> an einer	kein Fehler D
13.	Sprachenschule <u>Deutsch</u> . Aber ich habe es <u>mir</u> nicht so schlimm <u>vorgestellt</u> .	kein Fehler D
14.	Ich hatte <u>das</u> Gefühl, <u>nichts</u> lernen. Die deutsche Grammatik ist <u>so</u> schwer, und	kein Fehler D
15.	am <u>schnellsten</u> ist es für mich <u>zu</u> sprechen. Außerdem <u>kennen</u> lerne ich keine	kein Fehler D
16.	<u>Deutschen</u> und bin immer <u>nur</u> mit den Schülern <u>aus</u> meiner Schule zusammen.	kein Fehler D
17.	Alles ist schwer für mich, <u>nicht</u> die Sprache, sondern auch die Kultur, <u>das</u>	kein Fehler D
18.	Leben <u>hier</u> . Ich kann mich einfach, nicht <u>das</u> Essen <u>gewöhnen</u> . Na ja. Ich hoffe,	kein Fehler D
19.	<u>damit</u> sich das ändern wird. Ich werde <u>mir</u> Mühe geben. Meine <u>Mittagspause</u> ist	kein Fehler D
20.	<u>zu</u> Ende. Ich muss jetzt <u>ins</u> Sprachlabor. So, jetzt <u>ich</u> habe nur von mir erzählt	kein Fehler D

und furchtbar gejammt. Tut mir leid, aber ich musste mit jemandem sprechen. Das hat mir schon viel geholfen.

Meine liebe Nicola, schreib mir bald einmal. Ich hoffe, dass wir uns bald mal sehen können. Ich freue mich riesig auf Deinen Brief.

Deine Etsuko

Aufgabe 1: Lesen

Restaurant zum Frohen Löffel

Probieren Sie die preiswerten Gerichte unserer Tageskarte

Gebratene Nudeln mit frischem Gemüse	6,90
Schweineschnitzel mit Pommes frites	7,60
Rinderbraten mit Bohnen	8,80
Wiener Würstchen mit Kartoffelsalat	4,60
Portion Tomatensuppe	3,80
Portion Orangeneis	2,50
Kanne Tee mit Zitrone/Zucker	3,50
Tasse Tee mit Alkohol (z.B. Rum)	3,80
Bier (0,3 l)	2,50
Mineralwasser	1,90

Bitte reservieren Sie Ihren Tisch! Service („Trinkgeld“) und Mehrwertsteuer sind inklusive.

Bei Sonderwünschen fragen Sie bitte den Ober. Wir verwenden frische Produkte von bester Qualität.

Beispiel:

(0) Sie essen kein Schweinefleisch. Was bestellen Sie nicht?

- ☐ a Rinderbraten
- ☒ b Schweineschnitzel
- ☐ c Fischfilet

(1) Sie mögen kein Fleisch. Was bestellen Sie?

- ☐ a gebratene Nudeln
- ☐ b Rinderbraten
- ☐ c Wiener Würstchen

(3) Sie möchten etwas Heißes trinken. Was bestellen Sie?

- ☐ a Tomatensuppe
- ☐ b Kanne Tee
- ☐ c Bier

(2) Sie möchten ein Dessert. Was bestellen Sie?

- ☐ a Tomatensuppe
- ☐ b Orangeneis
- ☐ c Fischfilet

(4) Sie mögen keine Kartoffeln. Was bestellen Sie?

- ☐ a Schweineschnitzel
- ☐ b Wiener Würstchen
- ☐ c etwas anderes

Aufgabe 2: Schreiben

Sie bekommen eine E-Mail von Johann. Sie kennen Johann aus dem Deutschkurs. Er lädt Sie zu seiner Geburtstagsparty ein. Er fragt, ob Sie etwas aus Ihrem Land zum Essen mitbringen können.

Antworten Sie Johann. Hier finden Sie vier Punkte. Wählen Sie drei aus. Schreiben Sie zu jedem Punkt ein bis zwei Sätze auf ein separates Blatt.

- ein typisches Gericht aus Ihrem Land
- Party: Ort und Beginn?
- jemanden mitbringen?
- Johanns Alter

Lösungen

Aufgabe 1: Lesen

- (1): a: Die gebratenen Nudeln mit frischem Gemüse sind ohne Fleisch.
- (2): b: Die Portion Orangeneis ist ein Dessert.
- (3): b: Tee ist ein heißes Getränk.
- (4): c: etwas anderes. Das Schweineschnitzel hat Pommes frites und die Wiener Würstchen haben Kartoffelsalat als Beilage.

Aufgabe 2: Schreiben

Erwartungshorizont:

Lieber Johann,
vielen Dank für deine Einladung. Natürlich komme ich zu deiner Party! Ich bringe Paella mit, das ist ein typisches Reisgericht aus Spanien und schmeckt sehr gut. Wo ist die Party und wann fängt sie an?
Kann ich meine Freundin Susan mitbringen? Bitte schreib bald.
Viele Grüße
dein Miguel

HÖREN

Teil 1

Du hörst **drei** Nachrichten am Telefon.
Zu jeder Nachricht gibt es Aufgaben.
Kreuze an: ☐ a, ☐ b oder ☐ c.
Du hörst jede Nachricht **zweimal**.

Beispiel

0 Wen ruft Frank an?

☐ a Sabine

☒ b Uwe

☐ c seinen Vater

Lies die Aufgaben 1 und 2.

1 Nora kann nicht

☐ a zum Schulfest.

☐ b zum Schwimmen.

☐ c zum Reiten.

2 Sie hat Zeit:

☐ a am Dienstag.

☐ b nächsten Donnerstag.

☐ c Dienstag in zwei Wochen.

Jetzt hörst du die **erste** Nachricht am Telefon.

Du hörst die erste Nachricht **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 1 und 2.

Lies die Aufgaben 3 und 4.

3 Manuel kommt

☐ a mit dem Fahrrad.

☐ b mit dem Auto.

☐ c mit dem Bus.

4 Manuel bringt zu Monas Party mit:

☐ a ein Video.

☐ b etwas zu essen.

☐ c CDs.

5 Paul spielt

☐ a Klavier.

☐ b Klarinette.

☐ c Geige.

6 Die Musikschule ist

☐ a neben der Schule.

☐ b am Bahnhof.

☐ c am Marktplatz.

Jetzt hörst du die **zweite** Nachricht am Telefon.

Du hörst die zweite Nachricht **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 3 und 4.

Jetzt hörst du die **dritte** Nachricht am Telefon.

Du hörst die dritte Nachricht **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 5 und 6.

Transkriptionen zum Hören

Dieser Test hat zwei Teile.
Lies zuerst die Aufgaben, höre dann den Text dazu.
Schreibe am Ende deine Lösungen auf den Antwortbogen.

Teil 1

Du hörst drei Nachrichten am Telefon.
Zu jeder Nachricht gibt es Aufgaben.
Kreuze an: ☐ A, ☐ B oder ☐ C. Du hörst jede Nachricht zweimal.

Beispiel

Hallo Uwe, hier ist Frank. Sag mal, gehst du auch zu der Party von Sabine? Hast du schon ein Geschenk? Ich habe keine Ahnung, was ihr gefällt. Weißt du was? Bitte ruf mich bald an! Danke! Tschüss!

Hörtext 1

Hallo Petra, ich bin's, Nora. Du, ich kann heute nicht mit dir schwimmen gehen. Das tut mir wirklich Leid! Aber heute wird mein kleiner Bruder fünf, und da muss ich zu Hause bleiben: Kindergeburtstag feiern. Vielleicht klappt es ja mit dem Schwimmen nächsten Dienstag. Hast du da Zeit? Ruf mich bitte schnell zurück!

Hörtext 2

Hallo Alex, Manuel hier. Eine Frage: Du gehst doch auch zu Monas Party? Wie kommst du denn da hin? Möchtest du mit uns fahren? Meine Mutter bringt mich mit dem Auto hin. Ich spiele nämlich auf der Party den DJ, und ich kann meine vielen CDs nicht auf dem Fahrrad mitnehmen! Sag bitte bald Bescheid!

Hörtext 3

Hallo Jana, hier spricht Paul. Wir haben doch morgen in der Musikschule ein Konzert, und ich spiele sogar ein Solostück am Klavier. Also, ich freue mich sehr, wenn du kommst! Das Konzert ist um 16 Uhr in der Musikschule; die ist direkt am Marktplatz. Also hoffentlich bis morgen!

Teil 2

Du hörst **zwei** Gespräche.
Zu jedem Gespräch gibt es Aufgaben.
Kreuze an: richtig oder falsch.
Du hörst jedes Gespräch **zweimal**.

Beispiel

- 0 Simone geht mit Klaus ein Eis essen. ☐ richtig ☒ falsch

Lies die Sätze 7, 8 und 9.

- 7 Die Englischarbeit war ganz leicht. ☐ richtig ☐ falsch

- 8 Florian will David helfen. ☐ richtig ☐ falsch

- 9 Sie treffen sich am Wochenende. ☐ richtig ☐ falsch

Jetzt hörst du das **erste** Gespräch.

Du hörst das erste Gespräch **noch einmal**.
Markiere **dann** für die Sätze 7, 8 und 9:
richtig oder falsch.

Teil 2

Du hörst zwei Gespräche.
Zu jedem Gespräch gibt es Aufgaben.
Kreuze an: richtig oder falsch.
Du hörst jedes Gespräch zweimal.

Beispiel

Klaus: Hallo Simone! Wie geht's dir?
Simone: Hallo Klaus! Danke, mir geht's sehr gut! Ich habe in Mathematik eine Eins, und deshalb lädt mich meine Mutter heute zum Essen ein!
Klaus: Na dann herzlichen Glückwunsch und viel Spaß beim Essen!
Tschüss!
Simone: Tschüss Klaus!

David: Oh ja, das ist super! Pass dir Samstagnachmittag um drei?
Florian: Ja, bestens!
David: Gut, dann bis Samstag! Und danke!

Hörtext 5

Claudia: Hallo Sina, was machst du denn hier? Ich denke, du wohnst gar nicht mehr in Berlin?
Sina: Hi Claudia, toll, dass ich dich hier treffe! Ja, klar, ich bin mit meinen Eltern nach Stuttgart gezogen, aber heute feiert meine beste Freundin Geburtstag, da muss ich natürlich dabei sein!
Claudia: Und wie geht's dir so in Süddeutschland?
Sina: Na ja, die Landschaft ist toll, aber mir fehlen natürlich meine Freundinnen aus Berlin! Du auch! Besuch mich doch mal!
Claudia: Ja, vielleicht mach' ich das wirklich! Wie sieht es denn in den Weihnachtsferien aus, seid ihr da in Stuttgart?
Sina: Ja, das passt gut, wir sind auf jeden Fall zu Hause! Ich freue mich, wenn du kommst!

Hörtext 4

Florian: Hallo David! Na, wie geht's?
David: Ach, Tag Florian! Na ja, mir geht's nicht so gut. Gestern hatte ich eine Englischarbeit, und die Aufgaben waren total schwer. Und wenn ich jetzt in Englisch eine schlechte Note bekomme, muss ich die Klasse wiederholen!
Florian: Oh, das ist ja blöd! Weißt du was? Ich war doch letztes Jahr in England und kann jetzt gut Englisch. Dann lernen wir doch einfach nächstes Wochenende mal zusammen, dann wird deine nächste Arbeit bestimmt besser!

Lies die Sätze 10, 11 und 12.

- 10 Sina und Claudia wohnen in Berlin. ☐ richtig ☐ falsch

- 11 Sina feiert heute ihren Geburtstag. ☐ richtig ☐ falsch

- 12 Sina ist an Weihnachten zu Hause. ☐ richtig ☐ falsch

Jetzt hörst du das **zweite** Gespräch.

Du hörst das zweite Gespräch **noch einmal**.
Markiere **dann** für die Sätze 10, 11 und 12:
richtig oder falsch.

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 12 auf den **Antwortbogen**.

Ende des Prüfungsteils Hören.

LESEN

Teil 1

Lies bitte die zwei Anzeigen aus der Zeitung.

Anzeige 1

Schauspieler gesucht!

Einmal ein Filmstar sein – wer will das nicht? Wir machen einen Film über einen Jungen mit Schulproblemen und suchen für die Hauptrolle einen Schauspieler ab 14 Jahren! Du musst mindestens in der 8. Klasse sein und so lässlich aussehen wie die berühmte Schauspielerin Corinna Harfouch. In dem Film bist du nämlich ihr Sohn! Also: bist du groß und schlank, hast hellbraune oder blonde Haare und blaue Augen? Und willst du in dem Film mitspielen? Dann komm am Montag, den 28. August, zwischen 16 und 19 Uhr ins Hotel Estrel und stell dich vor! Mehr Informationen unter www.jungstars.com oder unter der Telefonnummer 0 89/60 33 22.

Anzeige 2

Schülerclub Oase

Gute Nachrichten! Ab dem 1. September gibt es endlich auch an unserer Schule einen Schülerclub – die Oase! Offen für Schülerinnen und Schüler aus allen Klassen! Bei uns kannst du:

- Sport machen
- im Schulgarten arbeiten
- eine Zeitung machen
- im PausenCafé mitarbeiten
- Hilfe bei den Hausaufgaben bekommen

Interessiert? Dann komm zu uns und mach mit! Du findest uns im Keller unter der Sporthalle. Unsere Öffnungszeiten: Mo.–Fr. 13.30–17.00 Uhr.

Teil 2

In einer Zeitschrift findest du zwei Texte über Jugendliche in Deutschland. Lies bitte die Beschreibungen.

Beschreibung 1

Hallo, ich heiße Dagmar und lebe in Jena. Ich bin 13 und habe einen kleinen Bruder, der ist neun. Mit ihm streite ich leider oft, vor allem, wenn er einfach meine Sachen nimmt! Ich bin auf dem Gymnasium und gehe da in die 7. Klasse. Ich wohne genau gegenüber der Schule – das ist super, weil mein Schulweg so kurz ist und ich morgens länger schlafen kann! Ich trinke immer nur schnell eine Tasse Tee, und dann gehe ich los. Erst in der großen Pause esse ich dann ein Brot.

Beschreibung 2

Mein Name ist Martin; ich bin 16 Jahre alt und wohne in Berlin. Dort gehe ich auf ein deutsch-französisches Gymnasium. In meiner Klasse sind viele Schülerinnen und Schüler, die zu Hause Französisch sprechen. Das finde ich sehr interessant – und natürlich lerne ich auch ganz toll Französisch! Meine Hobbys sind: Schwimmen, Rad fahren und ins Kino gehen. Manchmal muss ich mit meinem Vater Tennis spielen, aber das finde ich blöd!

Aufgaben 1 bis 6.

Kreuze an: ☐ a, ☐ b oder ☐ c.

Beispiel zu Anzeige 1

- 0 Das ist eine Anzeige ☐ a für Erwachsene, ☐ b für Kinder, ☒ c für Jugendliche.

Anzeige 1

- 1 Der Junge in dem Film hat Probleme ☐ a mit seiner Mutter, ☐ b in der Schule, ☐ c mit seinen Freunden.
- 2 Die Schauspielerin Corinna Harfouch spielt in dem Film ☐ a die Direktorin, ☐ b eine Lehrerin, ☐ c die Mutter.
- 3 Du willst in dem Film mitspielen? Dann musst du ☐ a dich persönlich vorstellen, ☐ b einen Brief schreiben, ☐ c anrufen.

Anzeige 2

- 4 Der Schülerclub ist offen für ☐ a Mädchen, ☐ b alle Klassen, ☐ c die unteren Klassen.
- 5 Im Schülerclub kann man ☐ a einen Computerkurs machen, ☐ b einen Videofilm machen, ☐ c Hausaufgaben machen.
- 6 Der Schülerclub ist ☐ a im Keller, ☐ b in einem Neubau, ☐ c in der Sporthalle.

Aufgaben 7 bis 12. Was ist richtig und was ist falsch?

Beispiel zu Beschreibung 1

- 0 Dagmar mag ihren kleinen Bruder sehr gern. ☐ richtig ☒ falsch

Beschreibung 1

- 7 Dagnars Schulweg ist sehr weit. ☐ richtig ☐ falsch
- 8 Dagmar steht nicht gern früh auf. ☐ richtig ☐ falsch
- 9 Dagmar isst morgens zu Hause nichts. ☐ richtig ☐ falsch

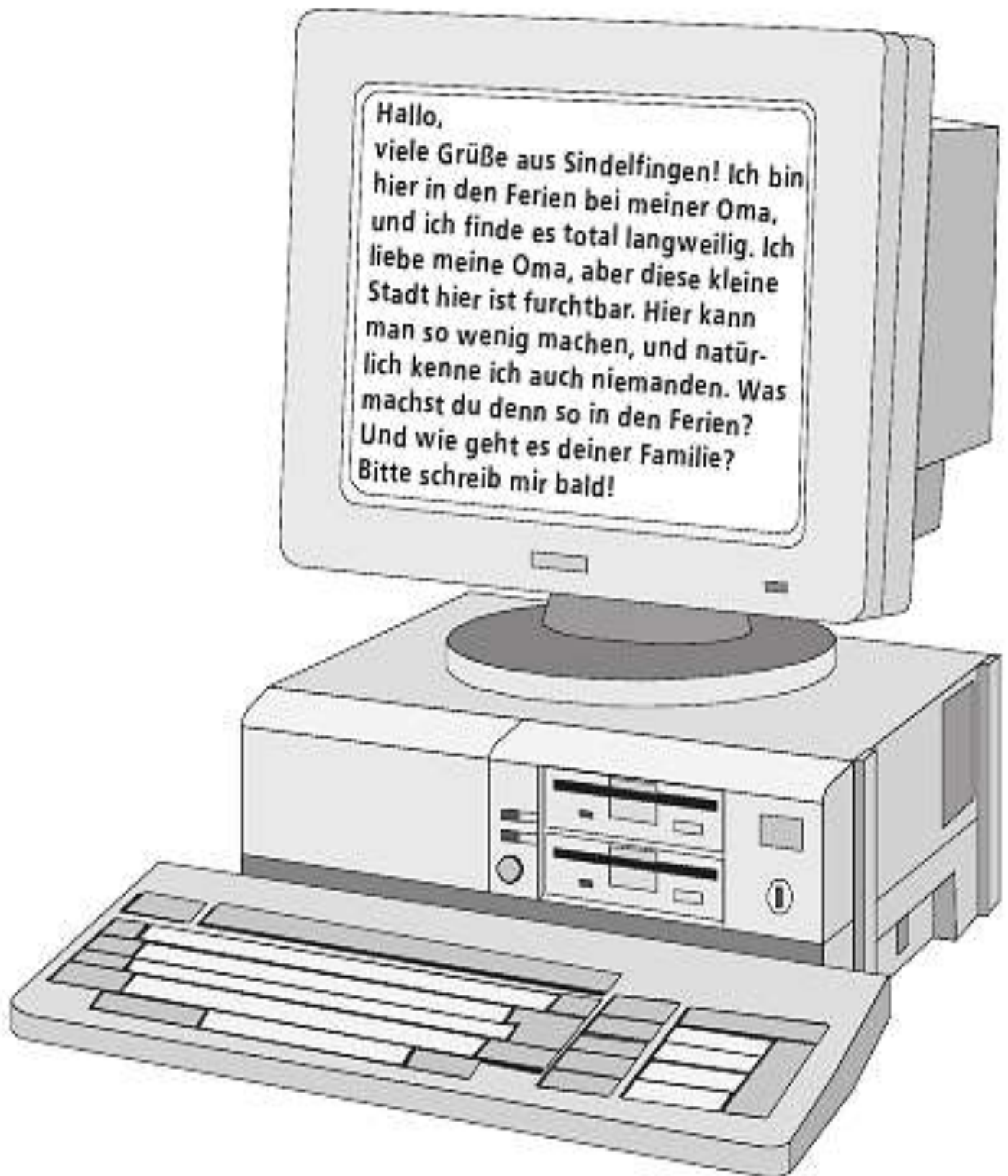
Beschreibung 2

- 10 Martin geht in Frankreich in die Schule. ☐ richtig ☐ falsch
- 11 Martin lernt viel Französisch. ☐ richtig ☐ falsch
- 12 Martin spielt gern Tennis. ☐ richtig ☐ falsch

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 12 auf den Antwortbogen.

SCHREIBEN

Du hast von einer Schulfreundin/einem Schulfreund diese E-Mail bekommen.
Antworte darauf bitte mit mindestens 30 Wörtern.
Schreibe bitte **nicht** mit Bleistift.

Name?

Alter?

Land?

Wohnort?

Schule?

Sprachen?

Hobby?

Teil 2

Fragen stellen und auf Fragen antworten.

U502 Thema: Reisen Beispielkarte	Thema: REISEN	
<i>fliegen</i>		
U502 Thema: Reisen	U502 Thema: Reisen	
<i>ins Ausland</i>	<i>mit Freundinnen/ Freunden</i>	
U502 Thema: Reisen	U502 Thema: Reisen	
<i>einen Sprachkurs machen</i>	<i>Feriencamp für Jugendliche</i>	
U502 Thema: Reisen	U502 Thema: Reisen	
<i>Zug / Auto Rad</i>	<i>Urlaub mit den Eltern</i>	

Teil 2

Fragen stellen und auf Fragen antworten.

U502 Thema: Gesundheit		Thema: Gesundheit
Schokolade		
U502 Thema: Gesundheit	U502 Thema: Gesundheit	Sport machen
rauchen		
U502 Thema: Gesundheit	U502 Thema: Gesundheit	Kranken- haus
krank sein		

HÖREN

Teil 1

Du hörst **drei** Mitteilungen für Jugendliche im Radio.
Zu jeder Mitteilung gibt es Aufgaben.
Kreuze an: **a**, **b** oder **c**.
Du hörst jede Mitteilung **zweimal**.

Beispiel

- 0 Diese Sendung ist für Jugendliche
- ☐ a in Europa.
 - ☒ b auf der ganzen Welt.
 - ☐ c in Deutschland.

Lies die Aufgaben 1, 2 und 3.

- 1 Die Rockoper „Tommy“ ist die Geschichte von
- ☐ a einem sehr beliebten Sänger.
 - ☐ b einem Jungen mit Problemen.
 - ☐ c einem Fußballstar.

- 2 Die Schülerinnen und Schüler
- ☐ a haben fast alles selbst gemacht.
 - ☐ b haben die Lieder selbst geschrieben.
 - ☐ c haben nur gemacht, was die Lehrerinnen und Lehrer gesagt haben.

- 3 Viele Eltern
- ☐ a haben bei der Oper ganz viel mitgearbeitet.
 - ☐ b fanden die Oper nicht so gut.
 - ☐ c konnten die Oper gar nicht sehen.

Jetzt hörst du die **erste** Mitteilung.

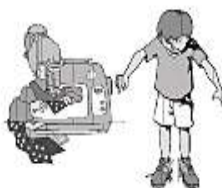
Du hörst jetzt diese Mitteilung **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 1, 2 und 3.

Lies die Aufgaben 4, 5 und 6.

- 4 Das passiert in der Heinrich-Heine-Schule in der letzten Woche vor den Ferien:
- ☐ a Es ist Unterricht wie immer.
 - ☐ b Es gibt es viele Prüfungen.
 - ☐ c Die Schülerinnen und Schüler lernen und arbeiten anders als sonst.

- 5 Beim Projekt „Modenschau“ haben mitgemacht:
- ☐ a nur Mädchen.
 - ☐ b viele Mädchen und ein Junge.
 - ☐ c gleich viel Jungen wie Mädchen.

- 6 Am letzten Tag haben sie die Kleider
- ☐ a den anderen gezeigt.
 - ☐ b verkauft.
 - ☐ c mit nach Hause genommen.

Jetzt hörst du die **zweite** Mitteilung.

Du hörst jetzt diese Mitteilung **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 4, 5 und 6.

Lies die Aufgaben 7, 8 und 9.

- 7 Die Fahrradwerkstatt für Mädchen gibt es
- ☐ a seit drei Wochen.
 - ☐ b seit drei Monaten.
 - ☐ c seit drei Jahren.

- 8 Anneli Schmidt ist von Beruf
- ☐ a Ingenieurin.
 - ☐ b Technikerin.
 - ☐ c Automechanikerin.

- 9 In der Fahrradwerkstatt
- ☐ a bauen die Mädchen Fahrräder.
 - ☐ b putzen die Mädchen Fahrräder.
 - ☐ c reparieren die Mädchen Fahrräder.

Jetzt hörst du die **dritte** Mitteilung.

Du hörst jetzt diese Mitteilung **noch einmal**.
Markiere **dann** die Lösung zu Aufgabe 7, 8 und 9.

Transkriptionen zum Hören

Dieser Test hat zwei Teile.
Lies zuerst die Aufgaben, höre dann den Text dazu.
Schreibe am Ende deine Lösungen auf den Antwortbogen.

Teil 1

Du hörst drei Mitteilungen für Jugendliche im Radio.
Zu jeder Mitteilung gibt es Aufgaben.
Kreuze an: ☐ A, ☐ B oder ☐ C.
Du hörst jede Mitteilung zweimal.

Beispiel

Hallo, hier ist Radio „Junges Berlin“ mit Informationen und Musik für junge Leute auf der ganzen Welt!

Einleitung

Wir hoffen, dass so kurz vor den Ferien noch viele Zeit haben, unsere Sendung zu hören! Die Jugendlichen in Deutschland sind nämlich in dieser Zeit immer sehr aktiv! Drei Beispiele dafür heute in unserer Sendung! Das erste: Schülerinnen und Schüler aus Süddeutschland haben eine ganze Rockoper aufgeführt! Das war natürlich sehr, sehr viel Arbeit – aber auch ein toller Erfolg! Mehr dazu gleich! Unser zweites Beispiel: In sehr vielen Schulen gibt es in der letzten Woche vor den Ferien Projektwochen. Wir waren in der Heinrich-Heine-Schule in Hamburg, wo als Projekt eine Modenschau gemacht wurde. Und zum Schluss berichten wir über eine Fahrradwerkstatt für Mädchen in Nürnberg. Also, bleibt dran!

Hörtext 1

Unser erstes Thema: Eine ganze Rockoper singen und spielen, nur mit Schülerinnen und

Schülern – geht das? Und wie das geht! Drei Monate lang haben die Sängerinnen und Sänger, Schauspielerinnen und Schauspieler, der Schulchor, die Schulband und das Schulorchester intensiv gearbeitet. Zuerst haben sie zusammen ein Stück ausgesucht: Das englische Musical „Tommy“. Die Lieder aus dieser Oper haben die Rockband The Who berühmt gemacht. Worum geht es nun aber eigentlich in dem Stück? „Tommy“, das ist die Geschichte einer schweren Kindheit nach dem Zweiten Weltkrieg, die Geschichte davon, wie schwer es ist, erwachsen zu werden, und die Geschichte von einem Jungen, der am Ende sich selbst findet. Die Schülerinnen und Schüler haben zusammen mit ihren Lehrerinnen und Lehrern die Musik und die Lieder gelernt, aber auch die Kleider für die Schauspieler ausgesucht. Sie haben selber die Technik und das Bühnenbild und sogar die Werbung für das Stück gemacht. Und: es war ein voller Erfolg! Sie haben ganz toll gesungen und gespielt. Die drei Vorstellungen waren alle komplett ausverkauft! Viele Eltern, die das Stück sehen wollten und keine Karten mehr bekamen, mussten wieder nach Hause gehen. Und der Schüler, der die Haupt-

person Tommy gespielt hat, möchte nach der Schule Sänger werden. Dafür wünschen wir ihm natürlich alle viel Glück!

Hörtext 2

Nun aber zu unserem nächsten Thema: Projekt Modenschau! Am Anfang erst mal eine kurze Erklärung: Eine Projektwoche – was ist das eigentlich genau? Also: In der letzten Schulwoche vor den großen Ferien ist in vielen Schulen in Deutschland kein normaler Unterricht mehr, sondern die Schülerinnen und Schüler können sich für ein spezielles Thema entscheiden und dazu ein Projekt machen. Am letzten Tag stellen sie dann das Projekt in der Schule vor. Das sind oft ganz praktische Sachen, wie zum Beispiel Brot backen, auf einem Bauernhof mitarbeiten – oder eben eine Modenschau! In der Heinrich-Heine-Schule haben also zwölf- bis sechzehnjährige Mädchen und ein vierzehnjähriger Junge zusammen mit einer Lehrerin eine Modenschau organisiert. Dabei haben sie die Kleider sogar selbst genäht! Und sie haben gelernt, was da alles dazugehört: Die Form des Kleidungsstücks, also der Schnitt. Dann eine ganz wichtige Frage: Was für ein Stoff soll es sein? Jeansstoff, Baumwolle – oder was richtig Teures? Und welche Farbe soll er haben? Sie haben vier Tage lang stundenlang gearbeitet, dann war ihre Modenkollektion fertig. Sie haben Hosen, Röcke, Kleider, Jacken und T-Shirts genäht. Und am letzten Tag haben sie wie in einer richtigen Modenschau Models gespielt und ihre Kleider den anderen gezeigt. Natürlich waren sie an dem Tag die Schicksten in der ganzen Schule – und sehr stolz darauf!

Hörtext 3

Unser zweites Beispiel Kleider und Mode – sind das typische Mädchenthemen? Aber immerhin ein Junge war dabei! Und das eben Jungen sich auch für Mode interessieren können und Mädchen auch mal was Handwerkliches alleine machen können – das zeigt unser letztes Beispiel! Im Jugendhaus in Nürnberg gibt es nämlich seit drei Monaten eine Fahrradwerkstatt nur für Mädchen! Und mit den Mädchen arbeitet da natürlich – eine Frau. Sie heißt Anneli Schmidt und sie will, dass Mädchen sich selbst helfen können, wenn sie mal Probleme mit dem Fahrrad haben, und nicht immer Erwachsene oder Brüder fragen müssen! Mädchen sind nämlich genau so fit in der Technik wie Jungen, sagt Anneli Schmidt – wenn sie nur wollen! Sie selbst ist das beste Beispiel dafür: Sie ist eigentlich Automechanikerin von Beruf und hat sogar eine eigene Werkstatt. Als Mädchen hat sie so oft gehört: „Lass das, das kannst du ja doch nicht!“ Da hat sie sich gesagt: „Jetzt zeige ich euch aber, dass ich es sehr wohl kann!“ und hat eine Ausbildung als Automechanikerin gemacht. Sie war in der Berufsschule das einzige Mädchen in einer Klasse mit 23 Jungen – und hatte den besten Abschluss! Jetzt arbeitet sie einmal in der Woche mit den Mädchen im Jugendhaus und zeigt ihnen, wie man einen platten Reifen oder eine kaputte Bremse repariert – und alle haben viel Spaß dabei!

So, ich hoffe, ihr hattet bei dieser Sendung auch viel Spaß! Das war's schon wieder für heute! Ich wünsche euch eine schöne Zeit – und hoffentlich hört ihr bald wieder Radio „Junges Berlin“!

Teil 2

Du hörst ein Gespräch zwischen zwei Jugendlichen.
Zu dem Gespräch gibt es Aufgaben.
Kreuze an: richtig oder falsch.
Das Gespräch hörst du **zweimal**.

Beispiel

0 Anjas Bruder ist noch ein Baby.

☒ richtig ☐ falsch

Du hörst das Gespräch in zwei Teilen.

Lies die Sätze 10 bis 14.

10 Stefan teilt mit seiner Schwester ein Zimmer.

☐ richtig ☐ falsch

11 Stefan durfte zu dem Konzert gehen.

☐ richtig ☐ falsch

12 Stefan hatte vor drei Wochen Geburtstag.

☐ richtig ☐ falsch

13 Für Luisa war die Konzertkarte zu teuer.

☐ richtig ☐ falsch

14 Luisa kann sofort mit zu Stefan gehen.

☐ richtig ☐ falsch

Jetzt hörst du den **ersten Teil** des Gesprächs.

Du hörst den ersten Teil des Gesprächs **noch einmal**.
Markiere **dann** für die Sätze 10 bis 14:
richtig oder falsch.

Lies die Sätze 15 bis 20.

15 Luisa hatte Probleme mit den Zähnen.

☐ richtig ☐ falsch

16 Der Hund gehört Stefans Schwester.

☐ richtig ☐ falsch

17 Stefans Familie hat keinen Garten.

☐ richtig ☐ falsch

18 Der Hund ist ganz klein.

☐ richtig ☐ falsch

19 Luisa möchte gerne mit dem Hund spielen.

☐ richtig ☐ falsch

20 Stefan gefällt das erste Lied auf der CD am besten.

☐ richtig ☐ falsch

Jetzt hörst du den **zweiten Teil** des Gesprächs.

Du hörst den zweiten Teil des Gesprächs **noch einmal**.
Markiere **dann** für die Sätze 15 bis 20:
richtig oder falsch.

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 20 auf den **Antwortbogen**.

Ende des Prüfungsteils Hören.

Teil 1 Lies bitte die zwei Anzeigen.

Anzeige 1

Im Jugendzentrum Kassel gibt es im Herbst wieder den beliebtesten

Internationalen Kochkurs für Jugendliche

Findest du Spaghetti und Pommes frites auch langweilig? Interessiert dich, wie man in anderen Kulturen kocht? Dann mach mit bei unserem internationalen Kochkurs für Jugendliche zwischen 12 und 16! Jugendliche aus China, der Türkei, Thailand, Griechenland und Russland zeigen dir ihre Lieblingsrezepte! Und am Schluss machen wir eine große Party!

Termin: Ab 5. September (fünftal) dienstags von 18–20 Uhr.
Abschlussfest am Freitag, 6. 10., um 19 Uhr.
Kosten: € 3,- pro Abend; € 5,- für die Party.

Anzeige 2

Deutsches Rotes Kreuz

Magst du Babys und Kleinkinder? • Möchtest du ein bisschen mehr Taschengeld? • Willst du gut vorbereitet sein? • Dann komm zu uns!

Babysitterkurs!

Du lernst:

- Babys sauber machen
- Wie man für Babys und Kleinkinder Essen macht
- Kleine Spiele für kleine Menschen
- Erste Hilfe bei Verletzungen

Nach dem Kurs bekommst du ein Zeugnis und hast damit bessere Chancen für einen Job als Babysitter!

Zeit: samstags von 10–16 Uhr, 6 Termine
Beginn: 14. Januar • Ort: Sophie-Scholl-Schule, Raum 110, Burgstraße 5, 65151 Wiesbaden
Kosten: € 30,-

Teil 2 In einer deutschen Jugendzeitschrift findest du zwei Briefe von Lesern an Frau Dr. Brandt, Psychologin.

Leserbrief 1

Liebe Frau Dr. Brandt,

Ich habe ein großes Problem: Mein Vater geht ab nächsten September für ein Jahr nach China zum Arbeiten. Eigentlich wollte ich mit meiner Mutter und meinen beiden kleinen Geschwistern so lange hier bleiben. Aber jetzt hatte ich furchtbar Streit mit meiner Mutter! Sie erlaubt mir nie etwas, und abends muss ich immer schon um acht Uhr zu Hause sein!

Am liebsten würde ich mit meinem Vater nach China gehen. Mit ihm verstehe ich mich nämlich viel, viel besser! Und da, wo er arbeitet, gibt es auch eine internationale Schule. Aber meine Eltern finden mein Englisch zu schlecht – und mein Vater hätte auch nur ganz wenig Zeit für mich, weil er so viel arbeiten muss. Aber ich bin doch schon fünfzehn! Sehen Sie eine Lösung?

Daniel

Leserbrief 2

Liebe Frau Brandt,

mein Problem ist vielleicht nicht so groß, aber ich möchte Sie trotzdem um Hilfe bitten! Ich bin in meiner Familie das dritte Mädchen und muss immer die Kleidung von meinen Schwestern anziehen. Meine Eltern sagen, sie haben einfach nicht genug Geld. Na ja, das mit dem Geld stimmt leider, mein Vater ist Architekt, aber zur Zeit arbeitslos, und meine Mutter arbeitet als Krankenschwester und verdient nicht so gut. Die Kleidung ist aber oft nicht mehr modern, wenn ich sie bekomme, und die Farben sind meistens auch nicht mehr schön! In meiner Klasse lachen manche Mädchen schon über mich! Die haben immer die modernsten Jeans und T-Shirts an und finden meine Sachen hässlich. Und zum Teil haben sie leider ja auch Recht! Was soll ich nur machen?

Leonie

Fragen 1 bis 6: Markiere bitte die Lösung mit einem Kreuz.

Beispiel zu Anzeige 1

- 0 Der Kochkurs ist
- ☐ a) für Deutsche.
 - ☒ b) für Jugendliche aus allen Kulturen.
 - ☐ c) für Mädchen.

Anzeige 1

1 In dem Kochkurs lernt man ☐ a) wie man Spaghetti und Pommes frites macht. ☐ b) wie man Essen aus anderen Ländern kocht. ☐ c) wie man deutsches Essen kocht.	2 Am Ende gibt es ☐ a) ein Fest mit allen Jugendlichen. ☐ b) ein Zeugnis. ☐ c) ein großes Essen für die Eltern.
3 Der Kochkurs kostet ☐ a) nichts. ☐ b) bei jedem Treffen 3,- €. ☐ c) 25,- €.	

Anzeige 2

4 Das ist eine Anzeige für ☐ a) Eltern. ☐ b) Kleinkinder. ☐ c) Jugendliche.	5 In dem Kurs lernt man auch, wie man ☐ a) verletzten Kindern hilft. ☐ b) mit Kindern malt. ☐ c) mit den Eltern spricht.
6 Nach dem Kurs bekommt man ☐ a) Arbeit beim Roten Kreuz. ☐ b) ein Zeugnis. ☐ c) Arbeit als Babysitter.	

Fragen 7 bis 16: Was ist richtig und was ist falsch?

Beispiel zu Leserbrief 1

- 0 Daniels Vater kommt aus China. ☐ richtig ☒ falsch

Leserbrief 1

7 Daniels Vater arbeitet schon in China.	☐ richtig	☐ falsch
8 Daniel hat zwei Brüder und eine Schwester.	☐ richtig	☐ falsch
9 Daniel hat Probleme mit seiner Mutter.	☐ richtig	☐ falsch
10 Daniels Eltern finden sein Englisch nicht gut.	☐ richtig	☐ falsch
11 Daniels Vater muss in China sehr viel arbeiten.	☐ richtig	☐ falsch

Leserbrief 2

12 Leonie hat ein sehr großes Problem.	☐ richtig	☐ falsch
13 Leonie hat zwei ältere Schwestern.	☐ richtig	☐ falsch
14 Leonies Eltern arbeiten beide.	☐ richtig	☐ falsch
15 Leonies Mutter bekommt wenig Geld für ihre Arbeit.	☐ richtig	☐ falsch
16 Leonies Jeans sind sehr modern.	☐ richtig	☐ falsch

SCHREIBEN

Du bekommst von einer Freundin/einem Freund aus einer anderen Stadt diesen Brief:

Antworte bitte mit einem **Brief** (mindestens 50 Wörter).
Schreibe **zu jedem Punkt** bitte ein bis zwei **Sätze**.

- 1 Wie geht es dir in der Schule?
- 2 Was machst du in deiner Freizeit?
- 3 Was hast du in den Ferien gemacht?
- 4 Wann kannst du deine Freundin/deinen Freund besuchen?

TECT CABOJJIAPH

1. Der Junge, ... Eltern verweist sind, ist krank geworden.
a) den b) dessen c) deren d) der
2. Die Eltern meines Freundes, ... ich meinen Urlaub verbracht habe, wohnen auf dem Lande.
a) bei denen b) bei die c) bei deren d) bei dessen
3. Das ist das Mädchen, ... mir so gut gefällt.
a) der b) das c) deren d) die
4. Die Straße, nach Sie fragen, befindet ich nicht weit von hier.
a) die b) der c) diese d) den
5. Der Fernseher, ... der Vater gestern repariert hat, ist wieder kaputt.
a) den b) dem c) diesem d) demem
6. Kennst du das Mädchen, ... dein Freund tanzt?
a) mit der b) mit dem c) mit die d) mit das
7. Bei wem haben Sie das Essen bestellt? Da steht der Ober, ... ich das Essen bestellt habe.
a) bei dem b) bei das c) an dem d) an den
8. Die Schüler, ... ich in Physik geholfen habe, sind jetzt Studenten.
a) dem b) denen c) den d) deren
9. Der Reisende, ... Ausweis nicht zu finden war, konnte die Grenze nicht passieren.
a) wessen b) welchen c) dessen d) jenem
10. Ist das der Bericht, an ... er so lange gearbeitet hat?
a) der b) demem c) deren d) dem
11. Das ist der Maler, ... Bilder bei der letzten Ausstellung soviel Aufregung verursacht haben.
a) der b) deren c) dessen d) seine
12. Der Mann, ... dort steht, kennt den Weg nicht.
a) der b) das c) die d) deren
13. Die Frau, ... Blumen dort verkauft, ist sehr nett.
a) die b) der c) das d) dessen
14. Das Kind, ... dort allein steht, weint.
a) die b) der c) das d) denen
15. Die Leute, ... dort stehen, sind Touristen aus Frankreich.
a) dienen b) der c) das d) die
16. Die Rosen, ... in unserem Garten wachsen, sind schön.
a) der b) die c) das d) den
17. Was kosten die Hosen, ... hier hängen?
a) der b) das c) den d) die
18. Mir gefällt der Film, ... ich gesehen habe.
a) der b) denen c) den d) dessen
19. Gulsanam Mamasoitova ist eine berühmte Sängerin, ... Konzerte ich sehr gern besuche.
a) den b) deren c) dessen d) denen
20. Wir gehen heute schon bald ins Bett, ... wir müssen morgen früher aufstehen.
a) denn b) weil c) deshalb d) darum
21. Du musst dich beeilen, ... kommst du zu spät.
a) dann b) denn c) weil d) sonst
22. Jedesmal, ... sie zu Besuch kam, brachte sie den Kindern Schokolade mit.
a) seit b) als c) wenn d) wann
23. ... wir Hochzeit feierten, kamen alle unsere Gäste.
a) wann b) als c) wenn d) falls
24. Ich lese während der Reise, ... es mir nicht langweilig ist.
a) damit b) denn c) weil d) deshalb
25. Können Sie mir sagen, ... dies der richtige Weg zum Bahnhof ist?
a) wie b) ob c) denn d) wohin
26. Unterwegs war ein Verkehrsstau, ... bin ich zu spät gekommen.

- a) deshalb b) weil c) denn d) dann
27. Guten Tag. Kann ich für Sie ... tun?
a) viel b) etwa c) etwas d) einiges
28. Frag doch Hakim, ... er mitkommen kann.
a) ob b) als c) dass d) wenn
29. Immer, ... ich bei Hans bin, spielen wir Fußball.
a) wenn b) wann c) als d) dass
30. Für Anvar ist der Montag der schlimmste Tag, ... er da am wenigsten Lust hat zu arbeiten.
a) denn b) dann c) weil d) wenn
31. Mein Freund schreibt, ... er bald nach Taschkent kommt.
a) falls b) wenn c) dass d) als
32. Haben Sie eine Ahnung, ... dieser Bäcker auch Kuchen backt?
a) wenn b) ob c) weil d) falls
33. Erklären Sie mir, ... ich diesen Bestellzettel ausfüllen soll.
a) als b) wenn c) wohin d) wie
34. Weißt du, ... er in diesem Sommer fährt?
a) wenn b) als c) wohin d) wo
35. Ich kann Ihnen auch nicht sagen, ... Sie hier eine Auskunft bekommen können.
a) wo b) wohin c) als d) weil
36. Wissen Sie nicht, ... unsere Delegation gefahren ist?
a) wohin b) wo c) dass d) falls
37. Der Lektor fragt den Studenten, ... er sich wieder verspätet hat.
a) warum b) wo c) dass d) falls
38. ... der Frühling kommt, werden die Tage länger.
a) Nachdem b) Bevor c) Als d) Wenn
39. ... ich nach Hause kam, war es schon dunkel.
a) Seitdem b) Bevor c) Als d) Wenn
40. Jedesmal ... wir ihn einladen, hat er keine Zeit.
a) ob b) als c) wenn d) weil
41. Ich habe den Text zu übersetzen.
a. матнни таржима қилдим. b. матн таржима қилинди.
c. мен матнни таржима қилишим керак.
d. мен матнни таржима қила олмадим.
42. der text ist zu übersetzen.
a. матн таржима қилиниши керак.
b. мен матнни таржима қилишим керак.
c. матнни таржима қилдим. d. таржима қилинмоқда.
43. das gedicht ist auswendig zu lernen.
a. das gedicht darf auswendig gelernt werden.
b. ich mag das gedicht.
c. ich lerne noch ein gedicht auswendig. d. das gedicht muss auswendig gelernt werden.
44. die wohnung ist renoviert zu werden.
a. wir sollen die wohnung renovieren.
b. die wohnung soll renoviert werden.
c. die wohnung wird renoviert. d. ich renoviere die wohnung.
45. die auf die polizei schießenden banditen waren aus sudan.
a. полицияга ўқ узаётган бандитлар судандан эдилар.
b. полицияга ўқ узаётган бандит суданлик .
c. полицияга бандит ўқ узди. d. полиция бандитга ўқ узди.
46. die in einem keller gefundene alte vase ist schon verkauft.
a. қадимгигулдонсотилмоқда.
b. подвалдан топилган қадимгигулдонсотилмоқда.
c. подвалдан топилган қадимги гулдон аллақачон сотилган.

- d. подвалдагулдонсотилмоқда.
47. die im krieg durch bomben zerstörte stadt war meine heimatstadt.
 a. урушда бомбалар туфайли вайрон этилган шаҳар менинг она шаҳрим эди.
 b. урушда вайрон этилган шаҳар менинг она шаҳрим эди.
 c. урушда бомбалар шаҳарни вайрон қилди.
 d. вайрон этилган шаҳар менинг она шаҳрим эди.
48. das laut um hilfe schreiende kind konnte rasch gerettet werden.
 a. баландовоздаёрдамсўрабйиғлаётганболатездақутқарибқолинди.
 b. ёрдамсўрабйиғлаётганболатездақутқарибқолинди.
 c. баландовоздайиғлаётганболатездақутқарибқолинди.
 d. бола тезда қутқариб қолинди.
49. am arbeitsplatz verletzte personen sind voll versichert.
 a. жароҳатолганкишилартўлиқсуғуртақилинган.
 b. ишжойидагикишилартўлиқсуғуртақилинган.
 c. ишжойидажароҳатолганкишилартўлиқсуғуртақилинган.
 d. кишиларишжойида тўлиқсуғуртақилинган.
50. ich...gern kommen, wenn ichaber ich habe nun mal keine zeit.
 a. werde/konnte b. würde/könnte c. konnte/dürfte d. könnte/darf
51. wenn ich mehr geld ... , ... ich eine weltreise machen.
 a. habe/kann b. hätte/würde c. besitze/würde d. habe/werde
52. wann ... sie denn zeit?
 a. hätten b. werden c. würden d. wären
53. es kamen viel mehr leute zu unserem fest, ... wir gedacht haben.
 a. wobei b. wie c. als d. indem
54. wir gehen heute schon bald ins bett, ... wir müssen morgen früher aufstehen.
 a. weil b. darum c. denn d. deshalb
55. du musst dich beeilen, ... kommst du zu spät.
 a. sonst b. weil c. denn d. dann
56. frag doch heinrich, ... er mitkommen kann.
 a. als b. daß c. wenn d. ob
57. jedes mal, ... sie zu besuch kam, brachte sie den kindern schokolade mit.
 a. als b. wann c. seit d. wenn
58. ... wir hochzeit feierten, kamen alle unsere gäste.
 a. wenn b. falls c. wann d. als
59. ich lese während der reise, ... es mir nicht langweilig ist.
 a. denn b. damit c. weil d. deshalb
60. können sie mir sagen, ... dies der richtige weg zum bahnhof ist?
 a. ob b. wie c. denn d. wohin
61. unterwegs war ein verkehrsstau, ... bin ich etwas zu spät gekommen.
 a. weil b. denn c. deshalb d. dann
62. hast du nicht vergessen, ... heute eine konferenz stattfindet?
 a. ob b. wann c. daß d. wie
63. guten tag. kann ich für sie ... tun?
 a. etwas b. etwa c. viel d. einiges
64. frag doch heinrich, ... er mitkommen kann.
 a. ob b. als c. daß d. wenn
65. immer, ... ich bei hans bin, spielen wir fußball.
 a. wann b. als c. daß d. wenn
66. für alex ist der montag der schlimmste tag, ... er da am wenigsten lust hat zu arbeiten.
 a. dann b. denn c. wenn d. weil
67. ich weiß, ... er kommt.
 a. ob b. daß c. weil d. als
68. ich weiß nicht, ... er kommt.

- a. ob b. falls c. wenn d. als
69. wir haben gehört, ... er seit einigen monaten in deutschland studiert.
a. ob b. daß c. weil d. falls
70. mein freund schreibt, ... er bald nach taschkent kommt.
a. falls b. wenn c. daß d. als
71. haben sie eine ahnung, ... dieser bäcker auch kuchen backt?
a. weil b. falls c. wenn d. ob
72. erklären sie mir, ... ich diesen bestellzettel ausfüllen soll.
a. wohin b. wenn c. als d. wie
73. weißt du, ... er in diesem sommer fährt?
a. wohin b. als c. wenn d. wo
74. ich kann ihnen auch nicht sagen, ... sie hier eine auskunft bekommen können.
a. wo b. wohin c. als d. weil
75. wissen sie nicht, ... unsere delegation gefahren ist?
a. wo b. wohin c. daß d. falls
76. der lektor fragt den studenten, ... er sich wieder verspätet hat.
a. wo b. daß c. falls d. warum
77. ... der frühling kommt, werden die tage länger.
a. als b. wenn c. bevor d. nachdem
78. ... ich nach hause kam, war es schon dunkel.
a. wenn b. als c. seitdem d. bevor
79. hast du auch jedesmal ein bisschen angst, ... du an die grenze kommst?
a. als b. seitdem c. bevor d. wenn
80. immer ... wir einen ausflug machen wollten, regnete es.
a. als b. wenn c. weil d. ob
81. jedesmal ... wir ihn einladen, hat er keine zeit.
a. wenn b. als c. weil d. ob
82. ... ich urlaub hatte, machte ich immer eine reise.
a. als b. wenn c. bevor d. nachdem
83. anton ist froh, ... er eine gute arbeit geschrieben hat.
a. ob b. daß c. weil d. als
84. die nationale universität usbekistans war ... in mittelasien.
a. die jüngste hochschule b. die neueste hochschule
c. die erste hochschule d. die schönste hochschule
85. die neunjährige mittelschule ist ... für usbekische jugendliche.
a. freiwillig b. möglicher c. obligatorisch d. förderlich
86. die hochschulen von usbekistan operieren auf basis einer ... bildungsstruktur.
a. einstufigen b. zweistufigen c. dreistufigen d. mehrstufigen
87. das hochschulwesen usbekistans umfasst heute ... hochschulen.
a. rund 70 b. mehr als 80 c. knapp 90 d. über 100
88. ... begann die bildungsreform im bildungswesen der republik usbekistan.
a. 1991 b. 1992 c. 1995 d. 1997

УМУМИЙ САВОЛЛАР

1. Wie heißen Sie?
2. Wie ist Ihr Familienname?
3. Wo und wann wurden Sie geboren?
4. Wie alt sind Sie?
5. Wo studieren Sie jetzt?
6. An welcher Fakultät studieren Sie?
7. Welche Sprachen studieren die Studenten?
8. Wann legen die Studenten die Staatsprüfungen?
9. Wie verbringen Sie die freie Zeit?
10. Wie groß ist Ihre Familie?
11. Haben Sie Eltern?
12. Haben Sie Großeltern?
13. Haben Sie Geschwister?
14. Was ist Ihr ältester Bruder?
15. Ist er verheiratet?
16. Was ist Ihre Schwester?
17. Ist sie verheiratet?
18. Was ist Ihr kleinster Bruder?
19. Und was sind Sie? (von Beruf)
20. Wovon träumten Sie?
21. Wo studieren Sie jetzt?
22. Welche Fakultäten gibt es in Ihrem Institut?
23. Wann legen die Studenten Prüfungen und Vorprüfungen ab?
24. Wo verbringen die Studenten Ihr Praktikum?
25. Welche Lehrstühle gibt es im Institut?
26. In welchem Studienjahr bekommen die Studenten das Thema Ihrer Diplomarbeit?
27. Wer ist Ihrer wissenschaftlicher Betreuer?
28. Welchen Beruf bekommen Sie nach der Beendigung des Studiums?
29. Verteidigen die einige Studenten der Diplomarbeit ins Deutsch?
30. Wo studieren Sie?
31. In welchem Studienjahr stehen Sie?
32. Wann wurde Ihr Institut gegründet?
33. Wessen Namen trägt Ihr Institut?
34. Aus wieviel Fakultäten besteht Ihr Institut?
35. Wo essen die Studenten und zu Mittag?
36. Gibt es in Ihrem Institut Bibliotheken, Hörsäle, Lehrstühle, Computerklassen und Sportsaal?
37. Worin nehmen die Studenten Ihrer Hochschule teil?
38. Bekommen die besten Studenten Urkunden und Preise?
39. Welche Studenten bekommen erhöhtes Stipendium?
40. Wo wohnen die Studenten aus verschiedenen Städten und Dörfern gekommen?
41. Wo liegt die Bundesrepublik Deutschland?
42. Nennen Sie die Nachbarstaaten der BRD?
43. Wann wurden die beiden deutschen Staaten vereinigt?
44. Wie heißt die Hauptstadt der BRD?
45. Aus wieviel Bundesländern besteht die BRD?
46. Wieviel Millionen Menschen leben jetzt in Deutschland?
47. Nennen Sie die größten Flüsse der BRD?
48. An welchen Bodenschätzen ist BRD reich?
49. Wie ist das Klima?
50. Wieviel Hochschulen gibt es in BRD?
51. Gibt es eine Bibliothek in Ihrem Institut?
52. Hat die Bibliothek eine besondere Fremdsprachenabteilung?

53. Können Sie in der Bibliothek die nötigen Bücher bekommen?
54. Was trägt die Bibliothekarin in Ihre Lesekarte ein?
55. Wie lange darf man die Bücher behalten?
56. Geben Sie die Bücher rechtzeitig zurück?
57. Sollen Sie die Lesekarte jedes Mal unterschreiben?
58. Gibt es in Ihrer Bibliothek eine Ausstellung von neuen Büchern in fremden Sprachen?
59. Helfen Ihnen die Kataloge bei der Wahl der Bücher?
60. Welche Bücher von berühmten Schriftstellern Deutschlands haben Sie im Original gelesen?
61. Was gibt es im Institut?
62. Wo liegt die Mensa?
63. Wie ist die Mensa?
64. Was sehen Sie auf dem Tisch?
65. Wer geht in die Mensa?
66. Was nehmen Sie in der Mensa?
67. Was wählen die Studenten?
68. Was hat die Studentenmensa?
69. Was trinken Sie zum Nachtsch?
70. Was verlassen die Studenten?
71. Was kann man im Erfrischungsraum bekommen?
72. Wieviel Jahreszeiten hat das Jahr?
73. Wann beginnt der Winter?
74. Wie ist das Wetter im Winter?
75. Wie lange dauert der Frühling?
76. Welche Jahreszeit ziehen Sie vor?
77. Schneit es in Usbekistan oft im Winter?
78. Welchen Sportart treibt man im Sommer gewöhnlich?
79. Wie ist das Wetter im März?
80. Welche Feiertage haben wir im Sommer?
81. Wo liegt Taschkent?
82. Seit wann trägt unsere Hauptstadt den heutigen Namen?
83. Wie hieß Taschkent im Altertum?
84. Welche Hochschulen gibt es in Taschkent?
85. Warum nennt man Taschkent die Stadt der Kultur und Wissenschaft?
86. Wieviel Stationen hat die Taschkenter Metro?
87. Wie nennt man Taschkent noch?
88. Besuchst du oft Theater?
89. Hast du keine Lust mitzukommen?
90. Wann hast du die Karten besorgt?
91. Wie hat dieser Schauspieler gespielt?
92. Ist der Saal immer voll besetzt?
93. Möchtest du nicht mitkommen?
94. Was haben Sie heute auf?
95. Hast du heute viel Sorgen?
96. Ist dieser Platz frei?
97. Wo liegt das Nawoi-Theater?
98. Ist in Ihrer Gruppe Sport beliebt?
99. Treiben Sie Sport?
100. Welchen Sport treiben Sie?
101. Macht der Sport die Menschen gesund?
102. Welche Sportart ist bei euch bevorzugt?
103. Welche Sportarten kennen Sie?
104. Gibt es in Ihrer Gruppe Leistungssportler?

МУСТАҚИЛ ИШ ТУРЛАРИ ВА МАВЗУЛАРИ

№	Мустақил таълим мавзулари	Берилган топшириқлар	Бажариш муддати	Ҳажми (соатда)	
				Барча йўналиш	Неми с йўнал иши
1.	Speisen und Getränke, Kino, Small talk	Übungen machen, eigene Meinungen äußern, Präsentation zubereiten	Сентябрь 2-ҳафта	-	32
2.	Hobbys, Uhrzeit, Wochentage, Verabredungen	Übungen machen, eigene Meinungen äußern, Präsentation zubereiten	Ноябрь 1-ҳафта	-	30
3.	Tätigkeiten, Berufe	Präsentation zubereiten. Mit Plakaten arbeiten.	Ноябрь 3-ҳафта	-	32
4.	Medien, Musik, Lesen	Wichtige Informationen finden und Präsentation zubereiten.	Декабрь 2-ҳафта	-	30
5.	Gewohnheiten, Eigenschaften, Alltag	Präsentation zubereiten. Mit Plakaten arbeiten.	Декабрь 2-ҳафта	-	32
6.	Kleidung, Aussehen	Wichtige Informationen finden und Präsentation zubereiten.	Январь 2- ҳафта	-	30
7.	Zukunft, Umwelt	Über Ihre Meinungen bearbeiten und wiederholen.	Февраль 1- ҳафта	-	32
8.	Wünsche, Träume	Selbstevaluation machen.	Март 2- ҳафта	-	32
9.	Lernen, Weiterbildung	Selbstevaluation machen.	Май 1-ҳафта	-	30
10.	Wegbeschreibung	Über Ihre Meinungen bearbeiten und wiederholen.	Июнь 2-ҳафта	-	32
				Жами :	312

Entspanne dich! – Du musst eine Sprache nicht perfekt lernen.

Unsere Sprache ist wie eine alte Stadt. Sie hat viele Gässchen und Plätze, alte und neue Häuser – und sie verändert sich ständig. Kaum ein Einwohner kennt alle Straßen einer Stadt bis ins Detail. Als Besucher dieser **Sprach-Stadt** musst du dir schon gar nicht den Stress geben und alles bis ins Letzte erkunden. Ein Überblick genügt. Lege dann den Stadtplan weg. Genieße diese Stadt! Kommuniziere mit den Leuten, sieh **einheimische Filme**. Lies Tageszeitungen, lass dich treiben. Nach und nach steigt auch dein Verständnis. Ganz von allein. Sprachen lernen sollte Spaß machen!

Trenne wichtige von unwichtigen Vokabeln und Grammatikregeln!

Wie im **Zeitmanagement** müssen wir auch beim Lernen **hart selektieren**. So kommen wir schneller voran und behalten die Motivation. Nehmen wir einen typischen Sprachkurs, der mit den totalen Basics beginnt und dann langsam Komplexität steigert. Irgendwann kommen immer mehr Ausnahmen, Unregelmäßigkeiten und Detailvokabeln dazu, die unser fragiles Überblickswissen wieder zerstören. Mach dir darum keinen Kopf! Schau auf das „Große Ganze“: Wichtig ist, dass du die **20% der Grammatikregeln, Vokabeln und Redewendungen wirklich drauf hast, die du zu 80% brauchst**. Ausnahmen kannst du erst dann behalten, wenn du die Grundregel wirklich intus hast. Und das kommt irgendwann ganz von allein.

Tauche ein in die Sprache! Auch von Zuhause.

Ideal wäre, wenn du 1-2 Tage hättest, um voll in eine Sprache einzutauchen. Will heißen: Von morgens bis abends nur in dieser Sprache zu lesen, Radio hören, fernsehen und kommunizieren. Dann kann dein Gehirn nicht entfliehen. Machst du das öfter oder einmal am Block 4-5 Tage hintereinander, dann plötzlich wirst du dich ertappen, wie du auch **in Englisch, Deutsch, Spanisch, Französisch denkst**. Es wird keine philosophische Zeitreise sein, die in deinem Kopf abgeht, aber die fremden Wörter und Phrasen werden in deinem Schädelpalast umherschwirren. Perfekt. Nun bist du auf dem rechten Weg!

Sprechen lernt man durch Sprechen.

Unser **Sprachgefühl** braucht Intuition. Diese kommt nur durch aktives, wiederholtes Training. Auch schwimmen kann man nur lernen, wenn man schwimmt. Das Beste, was du tun kannst, ist es, dir einen Tandempartner zu suchen. Das macht Spaß, man kann aktuelle Eindrücke und Erlebnisse ausdrücken und durch den psychologischen **Selbst-Referenz-Effekt** speichern sich Vokabeln auch noch besser ab! Zusätzlich kannst du natürlich Grammatikregeln und Wörter nachschlagen. Aber das Sprechen ist die Motivation, der Antrieb für das Gehirn. Es fordert, fördert und beschleunigt den Fortschritt. Suche alternativ eine Facebook-Gruppe und entsprechende „Sprachfreunde“. Schreibe täglich ein paar Zeilen in der Sprache.

Keine Ausreden!

Achtung vor **Sprachkursen**! Sie sind gefährlich: Man trifft dort selten Einheimische, verbringt seine Freizeit dann aber komplett mit seinen Klassenkameraden, mit denen man dann deutsch oder hoffentlich wenigstens englisch spricht. Viele verkriechen sich hinter ihren Vokabel- und Grammatikbüchern, statt das wirklich Effektive zu tun: Einfach die Sprache (er-)leben! Im Boxen sagt man: „Jeder hat einen Plan, bis er eins in die Fresse bekommt“. Für das Vokabel-Lernen heißt das: „Jeder denkt, dass er gut sprechen kann, bis er mit einem Einheimischen kommunizieren muss.“

Also noch mal: Perfektionisten bleiben bitte gleich zu Hause!

Lang sind die Zeiten her, in denen ich **Fremdsprachen perfekt sprechen** wollte. Lang sind die Zeiten her, in denen ich mich beim Lernen quälte. Der Perfektionismus hemmt und lähmt nur, das Lernen ist immer mit einem schlechten Gefühl verbunden, weil immer noch was fehlt. Tu dir das nicht an! Die Kommunikation, das Verstandenwerden und das Verstehen, sind am wichtigsten! Alles andere kommt von allein, wenn du dranbleibst!

ФОЙДАЛАНИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Бутаев З., Deutsch-usbekisches Wörterbuch. “Фан”. Т. 2007.
2. Дадаходжаева М.С. ва б. Deutsch I. Taschkent. 2005.
3. Дадаходжаева М.С. Deutschkurs II. Taschkent. 2011
4. Красникова. И. В. Вся базовая немецкая лексика : справочник в виде карт памяти /. — М. : Эксмо, 2014. — 208 с.
5. Маматов М. Исмоилов Ю. ва б. Deutsch für Hochschulen. Ташкент. 2003.
6. Мирсоатов Т.З. Немис тили грамматикаси. Морфология. Тошкент. 1987
7. Нурматов Т.А., Б. М.Хусанхўжаев, Э.Х.Жўраев, Т.Очилов. Немис тили фонетикаси. 2002.
8. Русско-немецкий тематический словарь. 9000 слов — М.: T&P Books Publishing, 2014. — 260 с
9. Пиримқулова С.Ш. Немис тили фанидан таълим технологияси. Услубий қўлланма. Самарқанд, ТАТУ Самарқанд филиали, 2013 й..
10. Hakimova F. Sodikova R. Abduganieva Sch. Beier. A. Praktische Phonetik. PERFEKT PRINT. Taschkent 2012.
11. Saidov S. Deutsche Grammatik in Übungen. „O‘zbekiston“ Toshkent 2003.

ХОРИЖИЙ АДАБИЁТЛАР

1. Tangram 1B. von Rosa-Maria Dillapiazza. Max Hueber Verlag, 1998
2. Tangram 1B. von Rosa-Maria Dillapiazza. Max Hueber Verlag, 1998.
3. Tangram. Arbeitsbuch. Kursbuch. Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. Max Hueber Verlag, 2004.
4. Tatsachen über Deutschland. Frankfurt/Main, 2010.
5. Eurolingua Deutsch 3, neue Ausgabe, Kurs und Arbeitsbuch, Cornelsenverlag, Berlin 2007
6. Em neu Brückenkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2010
7. Em neu Hauptkurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2009
8. Em neu Abschlusskurs, Arbeits und Kursbuch, Max Hueberverlag, Ismaning 2011
9. Lagune 3, Hartmund Aufdrstrasse, Max Hueberverlag, Ismaning 2012
10. DaF Kompakt, Deutsch für Erwachsene, Ernst Klettverlag, Stuttgart 2011

INTERNETSEITEN

1. www.nemcina.org
2. www.blog.goethe.de
3. www.goethe.de
4. www.daf-links.de
5. www.karl-kirst.de
6. www.wizard.webquests.ch
7. www.mein-deutschbuch.de
8. www.schubert-verlag.de
9. www.grammade.ru
10. www.hueber.de
11. www.bernd-joppich.de
12. www.studygerman.ru

ГЛОССАРИЙ

Fachbegriff	Erklärung	Beispiel
Adjektiv	Eigenschaftswort, das ein Verb oder ein Nomen näher bestimmt <i>typische Frage:</i> Wie ist jemand/etwas?	gut, böse, schnell
<i>adverbiales Adjektiv</i>	bestimmt ein Verb näher <i>typische Frage:</i> Wie (läuft, lacht, ...) jemand/etwas?	<u>schnell</u> laufen <u>laut</u> lachen
<i>attributives Adjektiv</i>	bestimmt ein Nomen näher, erhält eine Endung und wird dekliniert <i>typische Frage:</i> Was für ein(e) ...?	ein <u>schneller</u> Junge eine <u>laute</u> Stimme
<i>prädikatives Adjektiv</i>	bestimmt die Verben <i>sein</i> , <i>werden</i> und <i>bleiben</i> näher <i>typische Frage:</i> Wie (ist, wird, bleibt) jemand/etwas?	das Wetter ist/wird/bleibt <u>gut/schlecht</u>
Adverb	Umstandswort, wird nicht dekliniert oder konjugiert <i>typische Frage:</i> Wo//Wann/Warum/Wie?	hier, gestern, sehr, leider
<i>Interrogativadverb</i>	Frageadverb, wird zur Frage nach anderen Adverb-Typen genutzt	wo, wohin, wann, warum, weshalb, wie
<i>Kausaladverb</i>	kennzeichnet eine Begründung	folglich, nämlich, somit
<i>Kommentaradverb</i>	kennzeichnet eine Meinung <i>typische Frage:</i> Wie sicher findet/fand etwas statt?	bestimmt, gewiss, sicherlich, vielleicht, zweifellos
<i>Konjunktionaladverb</i>	siehe <i>Konjunktion</i>	also, darum, trotzdem
<i>Lokaladverb</i>	Adverb des Ortes <i>typische Frage:</i> Wo/Wohin/Woher?	da, draußen, heraus, hier, hierher, links, oben, weg
<i>Modaladverb</i>	Adverb der Art und Weise <i>typische Frage:</i> Wie?	anders, äußerst, folgendermaßen, kopfüber, sehr
<i>Temporaladverb</i>	Adverb der Zeit <i>typische Frage:</i> Wann/Wie lange/Seit wann?	dienstags, einst, gestern, jetzt, manchmal, oft, sofort
adverbiales Adjektiv	siehe <i>Adjektiv</i>	schnell (laufen)
Akkusativ	siehe <i>Deklination</i>	den großen Jungen
Akkusativobjekt	siehe <i>Objekt-direktes Objekt</i>	Ich kenne <u>ihn</u> .
Aktiv	das Subjekt ist selbst aktiv tätig (vergleiche: <i>Passiv</i>)	Der Mann baut ein Haus.
Artikel	wird dem Nomen vorangestellt	der, die, das, ein, mein
<i>bestimmter Artikel</i>	bezieht sich auf ein bestimmtes Nomen	<u>der</u> Tisch, <u>die</u> Katze
<i>unbestimmter Artikel</i>	bezieht sich auf ein unbestimmtes Nomen	<u>ein</u> Tisch, <u>eine</u> Katze
<i>Possessivartikel</i>	verweist auf den Besitz	<u>mein</u> Tisch, <u>eure</u> Katze
attributives Adjektiv	siehe <i>Adjektiv</i>	ein <u>schneller</u> Junge
Bedingungssatz	siehe <i>Konditionalsatz</i>	Wenn es regnet, bleiben wir zu Hause.
Befehlsform	siehe <i>Imperativ</i>	Wartet, Lauft!, Gehen Sie!

besitzanz. Fürwort	siehe Pronomen-Possessivpronomen	meiner, deine, unserem
bestimmter Artikel	siehe Artikel	der, die, das
Bindewort	siehe Konjunktion	und, weil, also
Dativ	wem-Fall, 4. Fall von Nomen, Artikeln und Adjektiven typische Frage: Wem/Was ...?	dem großen Jungen
Dativobjekt	siehe Objekt-indirektes Objekt	Ich vertraue <u>ihm</u> .
Deklination	Einsatz der Fälle, Beugung von Nomen, Artikeln und Adjektiven	der große Junge, dem großen Jungen
<i>Nominativ</i>	1. Fall, wer-Fall typische Frage: Wer/Was ...?	der große Junge
<i>Genitiv</i>	2. Fall, wessen-Fall typische Frage: Wessen ...? Beachte aber: der Hund <u>des Mannes</u> (Genitiv), <u>sein</u> Hund (kein Genitiv, sondern Possessivartikel)	des großen Jungen
<i>Dativ</i>	3. Fall, wem-Fall typische Frage: Wem/Was ...?	dem großen Jungen
<i>Akkusativ</i>	4. Fall, wen-Fall typische Frage: Wen/Was ...?	den großen Jungen
Demonstrativpronomen	siehe Pronomen	<u>dieser/jener</u>
direktes Objekt	siehe Objekt	Er gibt mir <u>das Buch</u> .
Einzahl	siehe Singular	das Geschenk
feminin	weiblich	sie, die Butter
finites Verb	gebeugte Verbform	ich gehe, du bist er hatte, wir lachten
Frageadverb	siehe Adverb-Interrogativadverb	wo, wann, warum, wie
Fürwort	siehe Pronomen	<u>Er</u> sagt, dass <u>sie uns</u> hilft.
Futur I	Zukunft	ich werde gehen
Futur II	vollendete Zukunft	ich werde gegangen sein
Gegenwart	siehe Präsens	ich gehe, er fährt
gemischtes Verb	Verb, das von den Endungen her regelmäßig konjugiert wird, aber den Wortstamm ändert (vergleiche: schwache Verben, starke Verben)	denken-dachte-gedacht
Genitiv	siehe Deklination	des großen Jungen
Genitivobjekt	siehe Objekt-Genitivobjekt	außerhalb <u>der Stadt</u>
Genus	Geschlecht von Nomen und Pronomen (männlich, weiblich, sächlich)	der Mann, die Frau, das Kind, er, sie, es
Geschlecht	siehe Genus	

Grundform (Verb)	siehe <i>Infinitiv</i>	gehen, sein, haben
Hauptsatz	Satz, der allein stehen kann	Der Junge lacht.
Hilfsverb	die Verben <i>haben, sein, werden</i> , bei Verwendung zur Bildung zusammengesetzter Zeiten oder des Passivs	er <u>hat</u> gelacht, er <u>ist</u> gerannt, wir <u>werden</u> gehen
hinweisendes Fürwort	siehe <i>Pronomen-Personalpron./Demonstrativpron.</i>	ich, du, dieser, jene
Höchststufe	siehe <i>Steigerungsform-Superlativ</i>	Er ist am <u>kleinsten</u> .
Höherstufe	siehe <i>Steigerungsform-Komparativ</i>	Er ist <u>kleiner</u> als du.
Imperativ	Befehlsform, Aufforderung; möglich für <i>du, ihr, Sie</i>	Wartet, Lauft!, Gehen Sie!
Imperfekt	siehe <i>Präteritum</i>	ich lernte, er fuhr
Indikativ	normale Form von Verben in den verschiedenen Zeitformen; dient zur Darlegung von Tatsachen (vergleiche <i>Konjunktiv</i>)	er geht, er ging, er ist gegangen
indirektes Objekt	siehe <i>Objekt</i>	Er gibt <u>mir</u> das Buch.
Infinitiv, infinites Verb	ungebeugtes Verb, Grundform des Verbes	gehen, sein, haben
Infinitivkonjunktion	siehe <i>Konjunktion</i>	ohne zu, statt zu, um zu
Interrogativadverb	siehe <i>Adverb</i>	wann, warum, wie, wo
Kausaladverb	siehe <i>Adverb</i>	folglich, nämlich, somit
Kommentaradverb	siehe <i>Adverb</i>	bestimmt, gewiss
Komparativ	siehe <i>Steigerungsform</i>	größer, schneller, besser
Konditionalsatz	Bedingungssatz, wenn-Satz; ein Ereignis tritt in Vergangenheit, Gegenwart oder Zukunft nur ein, wenn eine bestimmte Bedingung erfüllt ist	Wenn es regnet, bleiben wir zu Hause.
Konjugation	Beugung von Verben	ich gehe, du gehst, ...
Konjunktion	Bindewort, verbindet Wörter, Wortgruppen und Sätze	und, weil, also
<i>Infinitivkonjunktion</i>	verbindet Satzteile mit einer Infinitivkonstruktion	ohne zu, statt zu, um zu
<i>Konjunktion</i>	verbindet Wörter, Wortgruppen und Sätze, dient zum Aneinanderreihen von Hauptsätzen <i>Satzbau:</i> Konjunktion + Subjekt + finites Verb + ...	aber, und, oder, sondern
<i>Konjunktionaladverb</i>	Adverb, das zwei Teilsätze verbindet, indem es eine Beziehung zwischen Sachverhalten darstellt <i>Satzbau:</i> Konjunktion + finites Verb + Subjekt + ...	also, darum, trotzdem
<i>Satzteilkonjunktion</i>	dient dazu, ein Adjektiv in den Satz einzubinden, mit dem ein Vergleich dargestellt wird	als, desto, umso, wie
<i>Subjunktion</i>	unterordnende Konjunktion, Teilsatzkonjunktion; verbindet Sätze, wobei der mit einer Subjunktion eingeleitete Teilsatz ein Nebensatz ist <i>Satzbau:</i> Konjunktion + Subjekt + ... + finites Verb	als, da, nachdem, seit
Konjunktionaladverb	siehe <i>Konjunktion</i>	also, darum, trotzdem

Konjunktiv	besondere Form der Verben, dient zum Ausdrücken von Wünschen oder Bitten und wird auch in der indirekten Rede und bei Konditionalsätzen verwendet	er gehe, er ginge, er sei gegangen
<i>Konjunktiv I</i>	Verwendung bei festen Wendungen und bei der indirekten Rede (Gegenwart)	Dein Wille <u>geschehe</u> . Man sagt, er <u>sei</u> reich.
<i>Konjunktiv II</i>	Verwendung bei der indirekten Rede (Vergangenheit), Wünschen, irrealen Konditionalsätzen, vorsichtigen Anfragen und Aussagen	Er <u>wünschte</u> , er <u>hätte</u> Zeit. Das <u>wäre</u> toll.
Lokaladverb	siehe <i>Adverb</i>	da, draußen, heraus, weg
männlich	siehe maskulin	er, der Baum
maskulin	männlich	er, der Baum
Mehrstufe	siehe <i>Steigerungsform-Komparativ</i>	Er ist <u>kleiner</u> als du.
Mehrzahl	siehe <i>Plural</i>	die Geschenke
Meiststufe	siehe <i>Steigerungsform-Superlativ</i>	Er ist am <u>kleinsten</u> .
Modaladverb	siehe <i>Adverb</i>	anders, kopfüber, sehr
Modalverb	Verb, das den Inhalt eines anderen Verbes beeinflusst und z.B. Fähigkeit, Wunsch oder Zwang ausdrückt Modalverben sind: dürfen, können, möchten, mögen, müssen, sollen, wollen	Ich <u>kann</u> lesen er <u>will</u> schlafen wir <u>müssen</u> lernen
Nachsilbe	siehe <i>Suffix</i>	herz <u>lich</u> , Freunds <u>chaft</u>
Nebensatz	untergeordneter Satz; Teilsatz, der in dieser Form kein eigenständiger Satz ist, sondern in Verbindung mit einem Hauptsatz verwendet werden muss.	Der Junge lacht, <u>weil er fröhlich ist</u> .
neutrum	sächlich	es, das Geld
nicht trennbares Verb	durch Präfix erweiterbares Verb, das in der finiten Verbform nicht vom Präfix trennbar ist (vergleiche: <i>trennbares Verb</i>)	bestehen – Ich bestehe
Nomen	Substantiv, Dingwort	Haus, Mond, Luft, Leute
Nominativ	siehe <i>Deklination</i>	der große Junge
Objekt	Nomen (oft inklusive Artikel und Adjektiv) oder Pronomen, das nicht Subjekt des Satzes ist, sondern im Genitiv, Dativ oder Akkusativ steht	Ich gebe <u>dem Bruder des Mädchens</u> <u>einen Apfel</u> .
<i>direktes Objekt</i>	Akkusativobjekt; wird in Verbindung mit bestimmten Verben oder Präpositionen verwendet in Sätzen mit mehreren Objekten ist das direkte Objekt das, womit die Handlung ausgeführt wird <i>typische Frage: Wen/Was?</i>	Ich kenne <u>ihn</u> . Wir gehen ohne <u>dich</u> . Ich gebe dem Bruder des Mädchens <u>einen Apfel</u> .
<i>indirektes Objekt</i>	Dativobjekt; wird in Verbindung mit bestimmten Verben oder Präpositionen verwendet in Sätzen mit mehreren Objekten ist das indirekte Objekt in der Regel eine Person, für welche die Handlung bestimmt ist <i>typische Frage: Wem/Was?</i>	Ich vertraue <u>ihm</u> . Wir kommen mit <u>dir</u> . Ich gebe <u>dem Bruder des Mädchens</u> <u>einen Apfel</u> .

Genitivobjekt	wird in Verbindung mit bestimmten Präpositionen verwendet In Sätzen mit mehreren Objekten zeigt das Genitivobjekt eine Zugehörigkeit an <i>typische Frage: Wessen?</i>	Das Einkaufszentrum liegt etwas außerhalb <u>der Stadt</u> . Ich gebe dem Bruder <u>des Mädchens</u> einen Apfel.
Partizip I	1. Partizip, Partizip Präsens, Präsenspartizip, Mittelwort der Gegenwart; an den Infinitiv wird „d“ angehängt	lernend das <u>fahrende</u> Auto <u>Pfeifend</u> ging er davon.
Partizip II	2. Partizip, Partizip Perfekt, Perfektpartizip, Mittelwort der Vergangenheit; Verbform, die für die zusammengesetzten Zeitformen der Vergangenheit und für das Passiv verwendet wird	Ich habe <u>gelernt</u> Ihr seid <u>gefahren</u> Das Haus wird <u>gebaut</u> .
Passiv	das Subjekt ist nicht selbst aktiv tätig, sondern nimmt passiv eine Handlung hin	Das Haus <u>wird gebaut</u> .
<i>Vorgangspassiv</i>	betont eine Handlung	Das Haus <u>wurde gebaut</u> .
<i>Zustandspassiv</i>	beschreibt einen Zustand, nachdem die Handlung abgeschlossen ist.	Das Haus <u>ist gebaut</u> .
Perfekt	vollendete Gegenwart; Zeitform für abgeschlossene Handlungen in der Vergangenheit, wobei oft die Folge der Handlung im Vordergrund steht; wird mit den Hilfsverben <i>haben/sein</i> gebildet	Ich habe gelernt er ist gefahren
Personalpronomen	siehe <i>Pronomen</i>	ich, du, er, es, wir, ihr, sie
Plural	Mehrzahl; Nomen, Artikel, Adjektive, Verben und Pronomen können im Plural verwendet werden (vergleiche: <i>Singular</i>)	die großen Geschenke sind für uns
Plusquamperfekt	Zeitform, die für Handlungen vor einem bestimmten Zeitpunkt in der Vergangenheit verwendet wird	Ich hatte gelernt er war gefahren
positive Form (von Adjektiven)	Positiv, Grundstufe, einfache Form des Adjektivs; gibt eine Eigenschaft an, wird auch für Vergleiche bei Wendungen wie <i>genauso ... wie</i> o.ä. gebraucht, bei denen das Adjektiv in der Grundform bleibt	der Junge ist <u>klein</u> , ein <u>kleiner</u> Junge Er ist nicht so <u>klein</u> wie du.
Possessivartikel	siehe <i>Artikel</i>	<u>mein</u> Tisch, <u>eure</u> Katze
Possessivpronomen	siehe <i>Pronomen</i>	
Prädikat	Verbform im Satz, kann aus einem Verb oder aus mehreren Verben bestehen, z.B. bei zusammengesetzten Zeiten, Passiv, Modalverben oder anderen Verben, die in Verbindung mit einem anderen Verb gebraucht werden (z.B. einkaufen gehen)	Er <u>lernt</u> Deutsch. Er <u>wird</u> Auto <u>fahren</u> . Das <u>Haus</u> wird <u>gebaut</u> . Wir <u>wollen</u> ins Kino <u>gehen</u> . Ich <u>gehe</u> einkaufen.
prädikatives Adjektiv	siehe <i>Adjektiv</i>	das Wetter ist <u>gut</u> .
Präfix	Vorsilbe; vorn am Wort angesetzte Silbe zur Bildung eines anderen Wortes	<u>er</u> fahren, <u>Über</u> fall, <u>un</u> treu
Präposition	Verhältniswort; stellt eine Beziehung zwischen zwei Sachverhalten dar, bestimmt den Fall des zugehörigen Nomens	Ich wohne <u>seit</u> einem Jahr <u>in</u> einem Haus <u>außerhalb</u> der Stadt.
Präsens	Gegenwart; Zeitform, die für Handlungen in der Gegenwart (manchmal auch Zukunft) verwendet wird	Ich lerne, er fährt

Präteritum	Vergangenheit, Imperfekt; Zeitform, die für Handlungen in der Vergangenheit verwendet wird, hauptsächlich in der Schriftsprache	ich lernte, er fuhr
Pronomen	Für-Wort; ersetzt ein bekanntes oder zuvor genanntes Nomen und hilft so, Wiederholungen zu vermeiden Pronomen werden dekliniert und passen ihre Endungen dem Geschlecht des Nomens an	Er sagt, dass <u>sie</u> <u>uns</u> hilft. Mein Handy ist defekt. Kann ich <u>deins</u> haben?
<i>Demonstrativpronomen</i>	hinweisendes Fürwort, weist betonend auf etwas (normalerweise) zuvor Genanntes hin	dieser, jener, das, der, den <u>Das</u> weiß ich nicht.
<i>Personalpronomen</i>	hinweisendes Fürwort; Pronomen <i>ich, du, ...</i> und die deklinierten Formen <i>mich, mir, dich, dir</i> usw.	ich, du, uns, euch
<i>Possessivpronomen</i>	besitzanzeigendes Fürwort; Pronomen, die einen Besitz anzeigen <i>meiner, meine, meins, meinem</i> usw.	meiner, deine, unserem
<i>Reflexivpronomen</i>	rückbezügliches Fürwort (<i>sich</i>); wird in Verbindung mit reflexiven Verben verwendet	ich freue <u>mich</u>
<i>Relativpronomen</i>	Pronomen, das einen Relativsatz einleitet	der Mann, <u>der</u> dort steht
reflexives Verb	Verb, das mit einem Reflexivpronomen (<i>sich</i>) verwendet wird	sich freuen
<i>reziprokes Verb</i>	verwendet das Reflexivpronomen mit der Bedeutung „einander“	Wir sehen uns am Kino.
<i>teilreflexives Verb</i>	Verb kann als normales und als reflexives Verb auftreten, wobei sich die Bedeutung des Verbs ändert	sich/jemanden ärgern
<i>unechtes reflex. Verb</i>	Verb kann als normales und als reflexives Verb auftreten, wobei die Bedeutung des Verbs gleich bleibt	Ich kaufe (mir) ein Eis.
Relativsatz	mit einem Relativpronomen eingeleiteter Teilsatz, mit dem eine Sache aus dem vorangestellten Teilsatz näher beschrieben wird	Das ist der Mann, <u>den ich gesehen habe</u> .
reziprokes Verb	siehe <i>reflexives Verb</i>	Wir sehen uns am Kino.
rückbezügl. Fürwort	siehe <i>Pronomen-Reflexivpronomen</i>	sich freuen
sächlich	siehe <i>neutrum</i>	es, das Geld
Satzteilkonjunktion	siehe <i>Konjunktion</i>	als, desto, umso, wie
schwaches Verb	regelmäßig konjugiertes Verb, das Partizip II wird mit <i>ge ... t</i> gebildet (vergleiche: <i>gemischte Verben, starke Verben</i>)	lernen-lernte-gelernt
Silbe	Bestandteil eines Wortes, der mit einem Laut ausgesprochen und an dem eine Worttrennung vorgenommen werden kann	Au-to-mo-bil
Singular	Einzahl; Nomen, Artikel, Adjektive, Verben und Pronomen können im Singular verwendet werden (vergleiche: <i>Plural</i>)	das große Geschenk ist für mich
starkes Verb	die Vergangenheitsformen sind unregelmäßig, das Partizip II wird mit <i>ge ... en</i> gebildet, oft findet auch im Präsens ein Vokalwechsel statt (vergleiche: <i>gemischte Verben, schwache Verben</i>)	fahren-fuhr-gefahren Ich <u>fahre</u> , du <u>fährst</u>

Steigerungsform	Vergleichsform von Adjektiven	größer-am größten
<i>Komparativ</i>	Mehrstufe, Höherstufe; wird bei Vergleichen mit <i>als</i> verwendet, an die Grundform des Adjektivs wird -er angehängt	Er ist <u>kleiner</u> als du. Er ist ein <u>kleinerer</u> Junge als du.
<i>Superlativ</i>	Meiststufe, Höchststufe; wird bei Vergleichen verwendet, bei denen gezeigt werden soll, was den höchsten Grad einer Eigenschaft hat prädikative, adverbiale Adjektive: am + ...sten attributive Adj: der/die/das + ...st + Adj.-Endung	Alle Jungen sind klein. Aber er ist am <u>kleinsten</u> / Aber er ist der <u>kleinste</u> .
Subjekt	im Nominativ verwendetes Nomen (oft inklusive Artikel und Adjektiv) oder Pronomen, führt in Aktivsätzen eine Handlung aus das Subjekt steht meist am Anfang des Satzes	<u>Der alte Mann</u> steht an der Ecke. <u>Ich</u> fahre Rad.
Subjunktion	siehe <i>Konjunktion</i>	als, da, nachdem, seit
Substantiv	siehe <i>Nomen</i>	Haus, Mond, Luft, Leute
Suffix	Nachsilbe; hinten am Wort angehängte Silbe zur Bildung eines neuen Wortes	herz <u>lich</u> , Freunds <u>chaft</u> , telefon <u>ieren</u>
Superlativ	siehe <i>Steigerungsform</i>	am schnellsten, am besten
Temporaladverb	siehe <i>Adverb</i>	gestern, jetzt, oft, sofort
teilreflexives Verb	siehe <i>reflexives Verb</i>	sich/jemanden ärgern
trennbares Verb	durch Präfix erweiterbares Verb, das in der finiten Verbform vom Präfix trennbar ist (vergleiche: <i>nicht trennbares Verb</i>)	anstehen – ich stehe an
Umstandswort	siehe <i>Adverb</i>	hier, gestern, sehr, leider
unbestimmter Artikel	siehe <i>Artikel</i>	ein, eine
unechtes reflex. Verb	siehe <i>reflexives Verb</i>	Ich kaufe (mir) ein Eis
Verb	tun-Wort	lernen, fahren
Vergangenheit	siehe <i>Präteritum</i>	ich lernte, er fuhr
Vergleichsform	siehe <i>Steigerungsform</i>	groß-größer-am größten
Verhältniswort	siehe <i>Präposition</i>	an, in, mit, seit
Vorgangspassiv	siehe <i>Passiv</i>	Das Haus <u>wird gebaut</u> .
Vorsilbe	siehe <i>Präfix</i>	<u>er</u> fahren, <u>Über</u> fall, <u>un</u> treu
Vorvergangenheit	siehe <i>Plusquamperfekt</i>	Ich hatte gelernt
weiblich	siehe <i>feminin</i>	sie, die Butter
Wortstamm	Hauptbestandteil eines Wortes, nachdem alle Endungen und Vorsilben entfernt wurden durch Anhängen verschiedener Silben an den Wortstamm werden Verben konjugiert, Nomen dekliniert, Adjektive gesteigert usw.	<u>lauf</u> en, ges <u>agt</u> des <u>Fluss</u> es am <u>laut</u> esten
Zustandspassiv	siehe <i>Passiv</i>	Das Haus <u>ist gebaut</u> .

МУАЛЛИФЛАР ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

Тузувчи:

Аслиева Г. З. - Самарқанд давлат чет тиллар институти “Немис тили ва адабиёти” кафедраси немис тили ўқитувчиси

Туғилган йили:

28.01.1991

Миллати:

ўзбек

Маълумоти:

олий

Туғилган жойи:

Самарқанд вилояти,

Самарқанд шаҳри

Партиявийлиги:

йўқ

Тамомлаган:

2015 й. Самарқанд давлат чет тиллар институти
(магистратура)

лингвистика (немис тили)

Илмий унвони:

йўқ

Маълумоти бўйича мутахассислиги:

Илмий даражаси:

йўқ

Қайси чет тилларини билади:

немис, рус, инглиз тиллари

Давлат мукофотлари билан тақдирланганми (қанақа):

йўқ

Халқ депутатлари, республика, вилоят, шаҳар ва туман Кенгаши депутатими ёки бошқасайланадиган органларнинг аъзосими (тўлиқ кўрсатилиши лозим):

йўқ

МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИ

2009-2013 йй.-Самарқанд давлат чет тиллар институти талабаси

2013-2015 йй.-Самарқанд давлат чет тиллар институти магистранти

2013-2015 йй.- Самарқанд давлат университети қошидаги 2-сон академик лицейи немис тили ўқитувчиси

2015 й. - ҳ.в. - Самарқанд давлат чет тиллар институтининг «Немис тили ва адабиёти» кафедраси ўқитувчиси

Тузувчи:

Эшонқулов О.С. - Самарқанд давлат чет тиллар институти “Немис тили ва адабиёти” кафедраси немис тили ўқитувчиси

Туғилган йили:

21.04.1989

тумани

Миллати:

ўзбек

Маълумоти:

олий

Туғилган жойи:

Жиззах вилояти, Бахмал

Партиявийлиги:

йўқ

Тамомлаган:

2013 й. Самарқанд давлат чет тиллар институти (кундузги)

Маълумоти бўйича мутахассислиги: лингвистика (немистили)

Илмий даражаси:

йўқ

Илмий унвони:

йўқ

Қайси чет тилларини билади:

немис, инглиз, рус тиллари

Давлат мукофотлари билан тақдирланганми (қанақа):

йўқ

Халқ депутатлари, республика, вилоят, шаҳар ва туман Кенгаши депутатими ёки бошқа сайланадиган органларнинг аъзосими (тўлиқ кўрсатилиши лозим)

йўқ

МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИ

2007-2011 йй. - Самарқанд давлат чет тиллар институтиталабаси

2011 й. -ҳ.в. - Самарқанд давлат чет тиллар институтимагистранти

2012 й. - ҳ.в. - Самарқанд давлат чет тиллар институтининг «Немис тили фонетикаси ва грамматикаси» кафедраси ўқитувчиси

2015 й. - ҳ.в. - Самарқанд давлат чет тиллар институтининг «Немис тили ва адабиёти» кафедраси ўқитувчиси

МУНДАРИЖА

1. Аннотация
2. Кириш
3. Меъёрий ҳужжатлар (ДТС, ўқув режа, ишчи ўқув режа – дискда илова қилинган)
4. Фаннинг ўқув дастури
5. Фаннинг ишчи дастури
6. Фаннинг таянч конспекти
7. Амалий машғулотлар учун машқ ва топшириқлар тўплами
8. Ўқув материаллари (дарслик дискда илова қилинган)
9. Таълим технологиялари
10. Талабалар билимини баҳолаш мезони
11. Назорат турлари учун тайёрланган топшириқлар вариантлари (ЖН, ОН, ЯН бўйича назорат саволлари)
12. Тест саволлари
13. Умумий саволлар
14. Мустақил иш турлари ва мавзулари
15. Тарқатма ва тақдимот материаллари (дискда илова қилинган)
16. Фанни ўзлаштириш бўйича маслаҳат ва тавсиялар
17. Фойдаланилган адабиётлар рўйхати
18. Хорижий адабиётлар
19. Глоссарий
20. Муаллиф ҳақида маълумот
21. Мундарижа